МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра інформаційної економіки, підприємництва та фінансів
(повна назва кафедри)

Кваліфікаційна робота

другий (магістерський)
(рівень вищої освіти)

на тему: ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ «ПРАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» ЗА КРИТЕРІЄМ ФІНАНСОВОГО ВАЖЕЛЯ

Виконав: студент 2 курсу, групи 8.0723-уфпс-д
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)
освітньої програми управління фінансами підприємницьких структур
спеціалізації _____
(код і назва спеціалізації)

Пінчук І.М. _____
(ініціали та прізвище)
Керівник доцент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів,
к.е.н., доц. Оглобліна В.О.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)
Рецензент доцент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, к.е.н, доц. Сіліна І.В.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Запоріжжя
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ім. Ю.М. ПОТЕБНІ

Кафедра інформаційної економіки, підприємництва та фінансів
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код та назва)
Освітня програма Управління фінансами підприємницьких структур
(код та назва)
Спеціалізація _____
(код та назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри *д.е.н., проф.*
Клопов І.О.

«____» _____2024 року

З А В Д А Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТА

Пінчук Ігор Миколайович
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи (проєкту) Формування політики управління капіталом «ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за критерієм фінансового важеля
керівник роботи Оглобліна В.О., *к.е.н.*
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом ЗНУ від «28» лютого 2024 року № 358-с
2. Строк подання студентом роботи _12.11.2024 р.__
3. Вихідні дані до роботи *Публічна інформація, що досліджується в роботі; статистичні макроекономічні дослідження. Фахові періодичні видання. Наукові роботи. Публічна інформація за темою. Відкриті джерела інформації*
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)_____

Теоретична частина. Досліджено теоретичні та методичні основи управління капіталом за критерієм фінансового важеля.
Аналітична частина. Проаналізовано фінансовий стан підприємства та механізм фінансового важеля.
Проєктна частина. Обгрунтовано заходи з удосконалення структури капіталу за критерієм фінансового важеля на ПрАТ «Запоріжсклофлюс».

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):
Рис. 1.1. Етапи управління капіталом підприємства (класичний підхід), Рис. 1.2. Структура механізму управління капіталом підприємства, Рис. 1.3. Модель механізму управління капіталом підприємства, Рис. 1.4. Системний аналіз оцінки ефективності капіталу підприємства, Рис. 1.5. Індекси промислового виробництва у 2023 – 2024 рр., Рис. 1.6.

Динаміка виробництва металопродукції України у 2023 – 2024 рр., Рис. 1.7. Динаміка виробництва чавуну в Україні у 20203 – 2024 рр., Рис. 1.8. Динаміка виробництва сталі в Україні у 2023 – 2024 рр., Рис. 1.9. Динаміка виробництва прокату в Україні у 2023 – 2024 рр., Рис. 2.1. Загальний вигляд зварювального плавленого флюсу, Рис. 2.2. Обладнання з виробництва зварювальних флюсів методом подвійного рафінування розплаву, Рис. 2.3. Динаміка нерозподіленого прибутку ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2019 – 2022 рр., Рис. 2.4. Динаміка структури капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» впродовж 2019 – 2022 рр., Рис. 2.5. Динаміка структури активів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» впродовж 2019 – 2022 рр., Рис. 2.6. Динаміка фінансових результатів ПрАТ «Запоріжсклофлюс», Рис. 2.7. Динаміка тривалості фінансового циклу ПрАТ «Запоріжсклофлюс», Рис. 3.1. Алгоритм використання моделей державно-приватного партнерства для відбудови України.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	*Оглобліна В.О., доцент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, к.е.н.*		
2	*Оглобліна В.О., доцент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, к.е.н.*		
3	*Оглобліна В.О., доцент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, к.е.н.*		

7. Дата видачі завдання 03.09.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	*Дослідження теоретичних основ управління капіталом за критерієм фінансового важеля*		
2	*Огляд джерел інформації теоретичних засад щодо фінансового управління капіталом*		
3	*Збір даних та опрацювання публічної інформації щодо аналізу капіталу за критерієм фінансового важеля*		
4	*Дослідження інструментарію оцінки капіталу*		
5	*Удосконалення структури капіталу за критерієм фінансового важеля*		

Студент _____ Пінчук І.М.
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи (проєкту) _____ _____Оглобліна В.О.____
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ _____Сіліна І.В._____
((підпис) (ініціали та прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП…….. 6

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ЗА КРИТЕРІЄМ ФІНАНСОВОГО ВАЖЕЛЯ…… 10

1.1. Фінансове управління капіталом підприємства: теоретичні підходи……..…… 10

1.2. Методичні аспекти фінансового управління капіталом в контексті методики фінансового аналізу 25

1.3. Сучасні тенденції в українській промисловості: виклики 2023 – 2024 рр. та перспективи …… 35

РОЗДІЛ 2 ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС»…..…… 44

2.1. Організаційно-економічна характеристика ПрАТ «Запоріжсклофлюс»…….…… 44

2.2. Дослідження фінансового управління капіталом та напрямів його інвестування в активи ПрАТ «Запоріжсклофлюс» …… 49

2.3. Дослідження фінансових результатів та управління ефективністю діяльності ПрАТ «Запоріжсклофлюс» …….…… 69

РОЗДІЛ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» ЗА КРИТЕРІЄМ ФІНАНСОВОГО ВАЖЕЛЯ В УМОВАХ ДЕРЖАВНО – ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА……..…….. 87

3.1. Моніторинг фінансових можливостей оптимізації структури капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за критерієм фінансового важеля… 87

3.2. Державна підтримка бізнесу під час війни як пріоритет фінансової стабільності економіки України……. 91

3.3. Зарубіжний досвід застосування моделей державно-приватного партнерства у повоєнному відновленні: інвестиції, капітал, галузі національної економіки …… 100

ВИСНОВКИ……. 112

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…… 117

ДОДАТКИ……. 123

АНОТАЦІЯ

Пінчук І.М. Кваліфікаційна робота магістра «Формування політики управління капіталом ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за критерієм фінансового важеля»: 147 стор., 12 рис., 20 табл., 51 джерел.

Ключові слова: КАПІТАЛ, ФІНАНСОВИЙ ВАЖЕЛЬ, ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ, ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ, НЕРОЗПОДІЛЕНИЙ ПРИБУТОК

Обгрунтовано теоретичні та законодавчі основи фінансового управління капіталом за критерієм фінансового важеля. Виконано дослідження фінансового управління капіталом ПрАТ «Запоріжсклофлюс». Запропоновано заходи з удосконалення фінансового управління капіталом ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за критерієм фінансового важеля в умовах державно-приватного партнерства.

ABSTRACT

Pinchuk I.M. Master's Qualification work «Formation of Capital Management Policy PJSC «Zaporizhkloflus» according to the criterion of the financial lever»: 147 pages, 12 Fig., 20 table, 51 sources.

Keywords: CAPITAL, FINANCIAL LEVER, FINANCIAL ANALYSIS, FINANCIAL SUSTAINABILITY, RETAINED EARNINGS

The theoretical and legislative bases of financial management of capital according to the criterion of the financial lever are substantiated. The study of financial management of capital of PJSC «Zaporizhkloflus» was completed. Measures to improve the financial management of capital of PJSC «Zaporizhkloflus» according to the criterion of financial lever in the conditions of public-private partnership are proposed.

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. На сучасному етапі розвитку економіки, в умовах війни, економічної нестабільності, підвищеного ризику, дефіциту власних фінансових ресурсів, високої ціни кредитних банківських ресурсів все скрутнішим стає економічне зростання, стійкий розвиток та ефективна господарська діяльність підприємств. В даних умовах постає проблема пошуку нових механізмів фінансового забезпечення підприємств або вдосконалення вже існуючих, оптимізації структури джерел фінансування з метою їх ефективного використання, а також підвищення ефективності діяльності підприємства в цілому.

Ефективність діяльності підприємства значною мірою залежить від забезпеченості його достатнім обсягом капіталу. Раціональна структура капіталу є базовим чинником і джерелом ефективності не тільки фінансової, але й операційної та інвестиційної діяльності, а також безпосередньо впливає на процес функціонування підприємства в цілому і повинна відповідати довгостроковим стратегічним цілям діяльності підприємства. В зв’язку з цим для забезпечення подальшого розвитку діяльності підприємства необхідно здійснювати ефективне управління капіталом, оскільки його розмір і динаміка є важливими факторами щодо визначення їх оптимальності.

Управління капіталом є важливою складовою частиною фінансового менедж менту підприємства, тому, що обсяг, структура та вартість капіталу суттєво впливають на основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства, а також в цілому на ефективність його діяльності. Отже, ми приєднуємось до наукової точки зору, що управління капіталом підприємства – це система принципів і методів розробки та реалізації управлінських рішень, які пов'язані з оптимальним формуванням капіталу з різ них джерел, а також забезпеченням ефек тивного використання капіталу в різних видах господарської діяльності підприємства.

На підставі досліджених факторів та викликів, що постали перед українською економікою за рік війни, можемо виокремити такі важливі та

необхідні вектори розбудови та розвитку металургійної галузі після нашої перемоги та закінчення війни: відновлення металургійної галузі як провідної сфери національної економіки із метою забезпечення стрімкого зростання попиту на металоконструкції для відбудови зруйнованих міст та сіл; відновлення стабільного енергопостачання, звільнення від окупації територій із металургійними заводами дасть змогу відновити повну потужність роботи цих підприємств, і, як наслідок – збільшити обсяги експорту металопродукції у країни ЄС та інші; важливо збільшити потужність роботи на таких активах, як «Запоріжсталь», «АрселорМіттал Кривий Ріг», «Дніпросталь», «Запоріжкокс», «КаметСталь» і «Южкокс»; збереження відкритості морського простору, зокрема Одеського порту, в межах «зернової угоди», сприятиме збільшенню обсягів експорту металопродукції, щоб зменшити логістичне завантаження та вийти на нові ринки збуту. Залучення інвестицій у відновлення житлової та машинобудівної інфраструктури сприятиме збільшенню попиту на металопродукцію; полегшення доступу українських товарів до ринків багатьох країн світу позитивно впливатиме на прогрес у розвитку української металургії, тому тема магістерського дослідження є актуальною і вкрай своєчасною.

Об'єкт дослідження магістерської роботи – процеси формування політики управління капіталом «ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за критерієм фінансового важеля.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних та практичних аспектів з формування політики управління капіталом «ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за критерієм фінансового важеля.

Мета магістерської роботи – розробка практичних рекомендацій щодо формування політики управління капіталом «ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за критерієм фінансового важеля.

Для досягнення зазначеної мети в магістерській роботі ***вирішено наступні завдання***:

– досліджено теоретичні та методичні основи фінансового управління капіталом підприємства;

– досліджено методичні аспекти фінансового управління капіталом в контексті методики фінансового аналізу;

– досліджено сучасні тенденції в українській промисловості: виклики 2023 – 2024 рр. та перспективи;

– виконано дослідження фінансового управління капіталом та напрямів його інвестування в активи ПрАТ «Запоріжсклофлюс»;

– виконано Дослідження фінансових результатів та управління ефективністю діяльності ПрАТ «Запоріжсклофлюс»;

– здійснено моніторинг стану підприємств металургійної галузі;

– запропоновано удосконалений підхід до фінансового управління капіталом «ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за критерієм фінансового важеля в умовах державно-приватного партнерства.

В магістерській роботі використано такі загальнонаукові і спеціальні методи дослідження: діалектичний метод і метод спостережень, методи критичного та порівняльного аналізу і синтезу, системний підхід, ситуаційний підхід.

Наукова новизна одержаних результатів магістерського дослідження полягає у наступному:

удосконалено теоретичний підхід до формування політики управління капіталом «ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за критерієм фінансового важеля;

набув подальшого розвитку аналітичний інструментарій формування політики управління капіталомза критерієм фінансового важеля; дослідженні стану і викликів в галузі та окреслення перспектив розвитку галузі у напрямку безпеки для бізнесу на підставі стратегічних орієнтирів, окреслених в державній політиці України.

Інформаційною базою магістерської роботи є методичні та наукові праці з теми дослідження, нормативні та законодавчі акти України, статистична інформація.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що результати магістерського дослідження пройшли апробацію на Міжнародній науково-практичній конференції «Інженерні інновації та розбудова національної економіки» (м. Запоріжжя), 09 – 10 травня 2024 р., тема тез доповіді «Інтелектуалізація господарської діяльності промислових підприємств в напрямі Industry 4.0».

Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи 147стор. Робота містить 12 рисунків, 20 таблиць. Список використаних джерел включає 51 найменування.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ЗА КРИТЕРІЄМ ФІНАНСОВОГО ВАЖЕЛЯ

1.1. Фінансове управління капіталом підприємства: теоретичні підходи

На сучасному етапі розвитку економіки, в умовах війни, економічної нестабільності, підвищеного ризику, дефіциту власних фінансових ресурсів, високої ціни кредитних банківських ресурсів все скрутнішим стає економічне зростання, стійкий розвиток та ефективна господарська діяльність підприємств. В даних умовах постає проблема пошуку нових механізмів фінансового забезпечення підприємств або вдосконалення вже існуючих, оптимізації структури джерел фінансування з метою їх ефективного використання, а також підвищення ефективності діяльності підприємства в цілому.

Ефективність діяльності підприємства значною мірою залежить від забезпеченості його достатнім обсягом капіталу. Раціональна структура капіталу є базовим чинником і джерелом ефективності не тільки фінансової, але й операційної та інвестиційної діяльності, а також безпосередньо впливає на процес функціонування підприємства в цілому і повинна відповідати довгостроковим стратегічним цілям діяльності підприємства. В зв’язку з цим для забезпечення подальшого розвитку діяльності підприємства необхідно здійснювати ефективне управління капіталом, оскільки його розмір і динаміка є важливими факторами щодо визначення їх оптимальності.

Теоретичним та практичним аспектам управління капіталом підприємства присвячені праці таких вітчизняних вчених, як В. С. Андрієць [1], О. І. Бланк [1], Н. А. Дехтяр [4], К. Ларіонова [2], Н. П. Лубкей [3], А. М. Поддєрьогін [5], Н. Г. Пігуль [4], Г. В. Ситник [1] та інших. Однак, незважаючи на широкий спектр досліджень із зазначеної тематики

недостатньо обґрунтований комплексний підхід до управ ління капіталом підприємства, що вимагає подальшого дослідження.

Управління капіталом є важливою складовою частиною фінансового менедж менту підприємства, тому, що обсяг, структура та вартість капіталу суттєво впливають на основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства, а також в цілому на ефективність його діяльності. Отже, ми приєднуємось до наукової точки зору, що управління капіталом підприємства – це система принципів і методів розробки та реалізації управлінських рішень, які пов'язані з оптимальним формуванням капіталу з різ них джерел, а також забезпеченням ефек тивного використання капіталу в різних видах господарської діяльності підприємства [1].

Система управління капіталом підприєм ства включає три підсистеми:

1. Управління формуванням капіталу включає формування достатнього обсягу капіталу, оптимізація структури капіталу, під тримка фінансової рівноваги та реінвесту вання капіталу.

2. Управління використанням капі талу включає фінансування необоротних та оборот них активів підприємства, мінімізацію фінансового ризику та фінансовий контроль.

3. Функціональна підсистема включає мету, завдання, принципи, функції та методи управління капіталом підприємства [4].

Основною метою управління капіталом підприємства є максимізація ринкової вар тості підприємства. Управління капіталом під приємства спрямоване на вирішення таких основних завдань:

- формування достатнього обсягу капі талу на підприємстві;
- оптимальний розподіл капіталу на під приємстві в розрізі напрямів його використання;
- досягнення максимальної дохідності капіталу на підприємстві;
- мінімізація фінансових ризиків, пов’язаних з використанням капіталу на під приємстві;
- оптимізація структури капіталу на під приємстві;

– підтримка фінансової рівноваги під приємства;
– забезпечення своєчасного реінвесту вання капіталу на підприємстві [3].

Управління капіталом підприємства здійснюється на основі таких принципів: врахування перспектив розвитку під приємства; забезпечення збалансованості обсягу залученого капіталу на підприємстві та обся гів сформованих активів підприємства; оцінювання вартості й доцільності залучення капіталу на підприємстві; мінімізація витрат на формування необхід ного обсягу капіталу на підприємстві; забезпечення ефективності використ тання капіталу під час фінансово-господар ської діяль ності підприємства [3].

Процес управління капіталом підприємства здійснюється за наступними етапами (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Етапи управління капіталом підприємства (класичний підхід)

На першому етапі управління капіталом підприємства здійснюється аналіз загального обсягу капіталу підприємства, який формується, а також темпи зміни капіталу порівняно з попередніми періодами, відповідність суми власних та позикових фінансових ресурсів розміру як необоротних, так і оборотних активів; аналіз дё1ерел формування капіталу, частки складових елементів у загальному обсязі капіталу підприємства; оцінювання вартості кожного елементу капіталу.

На другому етапі управління капіталом під приємства проводиться аналіз вар тості склад ёй1ових елементів капіталу за джерелами їх залучення, а також визначення доцільності їх використання у наступному періоді.

На третьому етапі управління капіталом підприємства відбувається розрахунок пла нової потреби у капіталу для фінансування активів підприємства.

На четвертому етапі управління капіталом підприємства передбачається оптимізація структури капіталу підприємства, яка включає визначення найбільш оптимального співвідношення між власним та позиковим капіталом, яке забезпечить оптимальне поєд нання фінансового ризику та прибутковості, що сприятиме мак симізації ринкової вартості підприємства.

На п’ятому етапі управління капіталом підприємства здійснюється розробка та при йняття рішень щодо залучення необ хідних обсягів фінансових ресурсів із різних джерел для формування загального обсягу капіталу підприємства [4].

Розмір капіталута його структурна модель мають безпосередній впливна фінансовий стан суб’єкта господарювання, зокрема на прибутковість,рентабельність,платоспроможність, кредитоспроможністьта ліквідність. Розглядаючи економічну сутність капіталупідприємства, необхідно, в першу чергу, виділити такі його особливості

Розглядаючи економічну сутність капіталу підприємства, необхідно, в першу чергу, виділити такі його особливості (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Основні характеристики поняття «капітал підприємства» [3, 6, 7]

Особливість	Характеристика
Джерело формування добробуту його власників	Капітал, що накопичується, повинен задовольнити потреби його власників, як у поточному, так і у перспективному періоді, тобто сформувати рівень майбутнього їх добробуту
Об'єкт власності та розпорядження	Капітал відображає, як індивідуальні та колективні, так і загальнодержавні форми власності. При цьому визначаються пропорції його використання, що виражається у співвідношенні його власного і позиченого капіталу
Джерело доходу	Здатність приносити дохід є однією з головних характеристик капіталу. Джерелом доходу капіталу є відсотковий дохід, що отримують власники від його використання, як інвестиційного ресурсу, фактора виробництва або позикового капіталу
Показник рівня ефективності господарської діяльності	Зростання власного капіталу високими темпами обумовлено ефективним розподілом прибутку компанії та її спроможністю регулювати фінансову стійкість, використовуючи внутрішні джерела. А зменшення власного капіталу може бути наслідком неефективної та збиткової діяльності підприємства або хибних управлінських рішень менеджерів
Вимір ринкової вартості підприємства	У цій якості виступає власний капітал компанії, який визначає обсяг його чистих активів. Розмір власного капіталу характеризує також потенціал залучення ним позикових коштів, як забезпечують отримання додаткового прибутку. У сукупності з іншими факторами формується основа оцінки ринкової вартості підприємства;
Накопичена цінність	Капітал як накопичена цінність розглядається у формі запасів основних засобів, цінних паперів, нематеріальних активів або товарно-матеріальних цінностей
Основний фактор виробництва	Як фактор виробництва капітал характеризується продуктивністю, яка визначається результатом виробничої діяльності до суми виробничого капіталу. В економічній теорії існує три основних фактори виробництва, які забезпечують господарську діяльність підприємств: капітал; земля та інші природні ресурси; трудові ресурси. Капіталу відводиться пріоритетна роль серед цих факторів, оскільки він слугує для них об'єднуючою ланкою;

В ході господарської діяльності підприємства форма капіталу може змінюватися. Такі зміни обумовлені збільшенням або зменшенням абсолютного розміру капіталу або окремих його складових. Відбувається постійне перетворення ресурсів на капітал, на товари або інші види цінностей. Власний капітал є базою для визначення фінансової незалежності підприємства, його фінансової стійкості та стабільності. Тому, ефективна діяльності будь якого суб'єкта господарювання напряму залежить від якісного управління капіталом підприємства.

Управління капіталом підприємства, є системою взаємопов’язаних елементів, націлених на формування оптимальної структури капіталу, яка б забезпечувала ефективне фінансування діяльності підприємства. Система управління капіталом підприємства складається з підсистеми управління

формуванням капіталу (формування достатнього обсягу капіталу, оптимізація структури капіталу, підтримка фінансової рівноваги, реінвестування капіталу); підсистеми управління використанням капіталу (фінансування необоротних та оборотних активів підприємства, мінімізація фінансового ризику, фінансовий контроль).

Основна мета управління капіталом підприємства полягає у забезпечені достатнього обсягу капіталу та у формуванні його оптимальної структури, яка б давала можливість ефективного фінансування діяльності підприємства та досягнення головної мети його створення. Управління капіталом підприємства зорієнтовано на вирішення таких основних завдань, як: оптимізація розподілу сформованого капіталу за видами діяльності та напрямами використання; забезпечення ефективності використання капіталу під час фінансово-господарської діяльності підприємства; мінімізація фінансових ризиків, пов'язаних з використанням капіталу, за визначеного рівня його прибутковості; забезпечення умов досягнення максимальної дохідності капіталу за визначеного рівня фінансового ризику; забезпечення збалансованості обсягу залученого капіталу та обсягів сформованих активів підприємства; забезпечення своєчасного реінвестування капіталу та фінансового контролю з боку його засновників щодо використання капіталу підприємства. Механізм управління формуванням капіталу суб'єкта господарювання опосередковує виконання управлінських функцій щодо формування необхідного обсягу власних, залучених і позичених коштів для здійснення ефективної діяльності підприємства. З метою дотримання принципу системності по відношенню до управлінських дій на рівні господарювання підприємства необхідно впроваджувати саме організаційно-економічний механізм управління капіталом.

На нашу думку, організаційно-економічний механізм управління капіталом підприємства – це система, у складі якої є організаційний (заходи з організації, управління, зміни в організаційній структурі) та економічний блоки (аналіз, контроль та оцінка діяльності), а також цілі, функції, методи,

структури, суб'єкти та об'єкти управління. У загальному вигляді цей механізм може бути поданий як сукупність окремих блоків, що утворюють систему функціональних зв'язків між об'єктами, суб'єктами, засобами, методами та іншими складовими діяльності і можуть використовуватися для досягнення покрашення стану капіталу підприємства, як його стратегічної цілі. Застосування функціонального та системного підходів в дослідженні управлінського процесу дозволило нам представити структуру механізму управління капіталом підприємства (рис. 1.2).

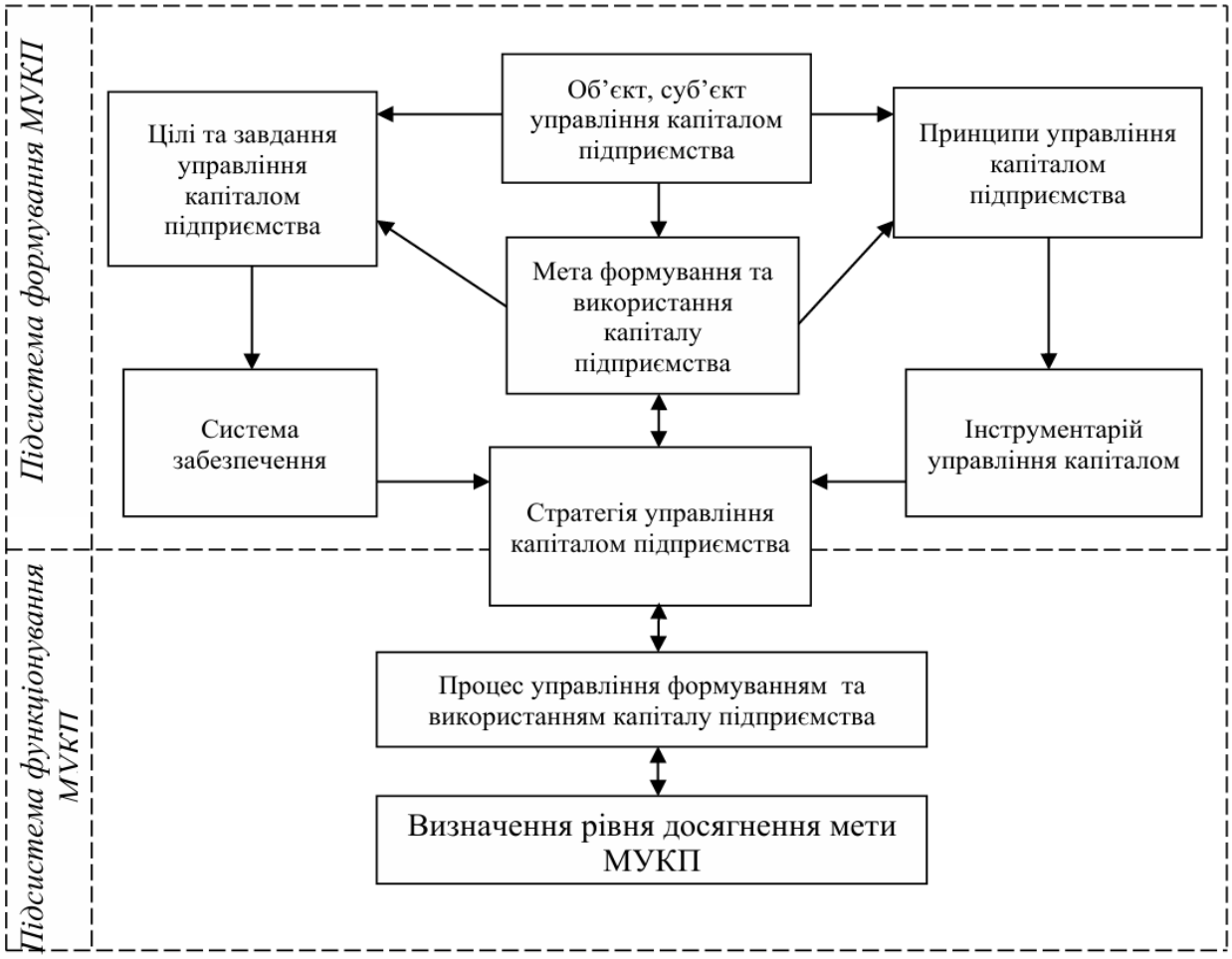

Рис. 1.2. Структура механізму управління капіталом підприємства

На основі виконаного аналізу думок представників різних наукових шкіл можна виділити такі елементи механізму управління капіталом підприємства: мета формування достатнього власного капіталу підприємства та його використання; суб'єкти та об'єкти формування та використання

капіталу підприємства; цілі та завдання; послідовність етапів впровадження та використання системи управління капіталом підприємства (чи процес формування та використання капіталу); сукупність принципів, що забезпечують формування достатнього обсягу власного капіталу та його використання; функції формування капіталу; система забезпечення; інструментарій управління капіталом (методи, способи реалізації, важелі).

Розробивши структуру механізму та дослідивши основні елементи механізму управління формуванням та використанням капіталу підприємства розробимо його модель (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Модель механізму управління капіталом підприємства

Будучі складовою фінансового механізму підприємства, механізм управління капіталом повинен виконувати дві головні функції:

– фінансове забезпечення діяльності підприємства достатнім обсягом капіталу та оптимальної його структури;

– забезпечення ефективного використання капіталу підприємства.

Оптимальна структура капіталу передбачає таке співвідношення власного капіталу й позикового, яке має забезпечувати досягнення головної

мети фінансово-господарської діяльності підприємства. Управління використанням капіталу підприємства передбачає раціональний перерозподіл фінансових ресурсів підприємства для забезпечення їх ефективного використання, що позитивно вплине на отримання максимального можливого ефекту. Механізм управління капіталом підприємства, як будь-який інший механізм, має бути сформований з урахуванням сучасних підходів та принципів. Серед значної кількості існуючих наукових підходів особливої уваги заслуговують системний, ситуаційний та інноваційний підходи.

Системний підхід в управлінні капіталом підприємства передбачає дослідження у тісному взаємозв'язку всіх елементів системи, визначення критеріїв функціонування кожного з них окремо і механізму в цілому, підпорядкування окремих елементів досягненню єдиної загальної мети системи. Варто зазначити, що вивчаючи будь-яке явище як систему обов'язково необхідно враховувати ефект синергії, який полягає в тому, що створюються умови, при яких ефект від суми є більшим, ніж сума ефектів складових частин. Ситуаційний підхід в управлінні капіталом підприємства базується на забезпеченні максимальної адаптації до умов конкретної ситуації у процесі розвитку та оздоровлення підприємства.

Інноваційний підхід в управлінні капіталом підприємства може застосовуватись при наступальній стратегії управління та має бути орієнтований на активізацію інноваційної діяльності суб'єкта господарювання, тобто творчого пошуку певних новітніх рішень, виготовлення нових видів продукції або послуг. Згідно системного підходу, управління підприємством являє собою систему дій суб'єкта управління щодо об'єкту управління. В свою чергу, об'єктом управління капіталом підприємства виступають фінансові відносини, які виникають у суб'єкта господарювання та пов'язані з формуванням фінансових ресурсів для забезпечення достатності власного капіталу підприємства (за необхідності залученого або позикового капіталу). В даному механізмі управління

капіталом підприємства можуть бути зовнішні суб'єкти – акціонери, банки, податкові органи, постачальники сировини та матеріалів та внутрішні суб'єкти – власники підприємства, фінансовий менеджер, фінансовий відділ. Основною метою функціонування даного механізму виступає формування достатнього капіталу, який забезпечить ефективну діяльність підприємства.

Інформаційне забезпечення є основою для розробки механізму управління капіталом підприємства, який містить різну економічну, фінансову та комерційну інформацію. Таким чином, інформаційне забезпечення являє собою процес неперервного та цілеспрямованого підбору інформації, яка необхідні для проведення планування, аналізу, ухвалення оперативних управлінських рішень щодо формування та використання капіталу підприємства. Інформаційне забезпечення повинно об'єктивно відображати стан забезпеченістю капіталу підприємства у будь який момент часу та з будь-яким рівнем деталізації. Інформація повинна відповідати принципам системності, нормативності, повноти, порівнянності, достовірності і відкритості. Але необхідно підкреслити, що ухвалення важливих управлінських рішень потребує якісної інформації, а оскільки вона має властивість швидко змінюватися і «застарівати», то її необхідно використовувати досить оперативно і враховувати зовнішні фактори під впливом яких вона може змінюватися.

Інформаційне забезпечення процесу управління капіталом підприємства знаходить відображення в системі показників, які можна умовно поділити на три основні групи: показники, що характеризують вартість капіталу загалом та окремих складових його зокрема; показники, які характеризують обсяг, структуру, динаміку капіталу підприємства; показники, які характеризують ефективне використання капіталу підприємства.

Організаційне забезпечення механізму виступає сполучною ланкою, яка об'єднує всі елементи механізму управління капіталом підприємства. Організаційне забезпечення насамперед розуміють як об'єднання людей, що

спільно реалізують фінансову програму на основі визначених правил і процедур. До головних організаційних процедур належать створення органів управління фінансовою діяльністю підприємства (фінансових департаментів, фінансових відділів) і побудова структури її апарату управління. Система організаційного забезпечення механізму управління капіталом підприємства являє собою взаємопов'язану систему підрозділів та служб підприємства, які здійснюють розробку та ухвалення управлінських рішень щодо формування та розвитку капіталу та несуть відповідальність за результати ухвалених рішень.

Фінансове забезпечення механізму управління капіталом підприємства складається із: забезпечення необхідного обсягу залучення фінансових ресурсів із зовнішніх джерел (залучення нових акціонерів через додатковий випуск акцій; реорганізації підприємства (злиття чи приєднання); створення об'єднань (корпорація, холдингова група); забезпечення максимального обсягу залучення фінансових ресурсів за рахунок внутрішніх джерел (капіталізація прибутку).

Важливе місце в механізмі управління капіталом підприємства займають фінансові методи, як способи або засоби впливу на об'єкт механізму, що мають враховувати особливості діяльності конкретно взятого суб'єкта господарювання. Фінансові методи управління капіталом підприємства охоплюють фінансове прогнозування, планування, фінансовий аналіз, фінансовий контроль.

Планування обсягу капіталу підприємства являє собою діяльність з розробки планів та розрахунку планових показників, які відображають прогнозний рівень забезпеченості підприємства власними та запозиченими ресурсами для безперервної та ефективної його діяльності в плановому періоді. Також, процес планування власного капіталу виступає невід'ємною частиною планування, оскільки власний капітал виступає захисним бар'єром від неочікуваних ризиків в процесі діяльності. Планування капіталу підприємства передбачає прогнозування обсягу та структури його в цілому, а

також динаміку його складових частин (як власного капіталу так і позиченого), планування прибутковості капіталу і збільшення вартості акцій суб’єкта господарювання.

Розробка стратегії формування та розвитку капіталу підприємства передбачає врахування тенденцій розвитку економіки, а також вимог, що постають і може реалізуватись через емісійну чи дивідендну політику. При поточному фінансовому плануванні розробляються планові показники, які відображають окремі аспекти формування та використання капіталу підприємства на один рік.

Капітал є головним елементом та базою для ведення господарської діяльності підприємства, тому його ретельний та професіональний фінансовий аналіз дозволяє отримати обґрунтовану та важливу інформацію щодо фінансового стану суб’єкта господарювання та розробити відповідні управлінські рішення, з метою виявлення резервів мінімізації вартості капіталу та оптимізації структури цього капіталу. Проведення аналізу структури фінансових ресурсів та власного капіталу підприємства виступає передумовою для визначення ефективності їхнього використання на практиці. Через це дослідження їхнього складу і динаміки, кількісне і якісне оцінювання структури капіталу виступає основою при ухвалення рішень про його оптимізацію.

Таким чином, всебічне та професійне використання методів фінансового аналізу капіталу підприємства дає змогу керівництву заздалегідь прогнозувати негативні тенденції розвитку компанії та вчасно приймати відповідні управлінські рішення задля зменшення можливих втрат або їх уникнення. Це постає окремим важливим завданням в умовах кризових ситуацій в сучасній економіці, які мають негативний вплив на фінансовий стан підприємства та його господарську діяльність.

Також, важливим методом управління капіталом підприємства є фінансовий контроль, який забезпечує контрольні заходи на пріоритетних напрямках фінансової діяльності підприємства, своєчасне фіксування

відхилень фактичних результатів від передбачених планами та ухвалення оперативних управлінських рішень, які забезпечують її нормалізацію. В такому випадку фінансовий контроль зводиться до перевірки виконання планів, які стосуються капіталу підприємства та ефективного його використання.

Механізм управління капіталом підприємства містить також і функціональну складову, що об'єднує основні інструменти та процеси формування його капіталу. Таким чином, одним з важливих інструментів загальної концепції управління підприємством, виступає стратегія управління його капіталом. Стратегія управління капіталом підприємства являє собою комплекс управлінських підходів, рішень, заходів, які спрямовані на формування та використання капіталу у обсягах, які забезпечують розвиток підприємства. Потреба у розробці та реалізації такої стратегії пояснюється тим, що від достатності власного та залученого капіталу підприємства в цілому залежить, чи зможе воно ефективно продовжувати на ринку власну діяльність, що підкреслює стратегічний аспект основної мети формування капіталу суб'єкта господарювання.

Розробка функціональної складової механізму управління капіталом підприємства проводиться в декілька етапів.

Перший етап – визначення необхідного обсягу власного капіталу підприємства. Основна проблема при визначені доцільного для підприємства розміру капіталу – це вибір прийнятного співвідношення капіталу та зобов'язань: чим більша питома вага власного капіталу, тим більшою є фінансова незалежність підприємства.

Складність управління власним капіталом полягає також у тому, що в процесі поточної діяльності відбуваються безперервні зміни, пов'язані зі збільшенням або зменшенням як його загальної величини, так і окремих складників. Основними критеріями оптимізації структури капіталу є прийнятний рівень доходності і ризику в діяльності підприємства;

мінімізація середньозваженої вартості капіталу підприємства; максимізація ринкової вартості підприємства.

Управління власним капіталом пов'язане не тільки із забезпеченням ефективного використання вже накопиченої його частини, але і з формуванням власних фінансових ресурсів, що забезпечують майбутній розвиток підприємства. Рівень ефективності господарської діяльності підприємства визначається цілеспрямованим формуванням його капіталу. Основною метою формування капіталу підприємства є задоволення потреб у придбанні необхідних активів та оптимізація його структури з позицій забезпечення умов ефективного його використання.

У складі внутрішніх джерел формування власних фінансових ресурсів основне місце належить прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства. Він формує переважну частину його власних фінансових ресурсів, забезпечує приріст власного капіталу, а відповідно – і ріст ринкової вартості підприємства.

У складі зовнішніх джерел формування власних фінансових ресурсів основне місце належить залученню підприємством додаткового пайового (шляхом додаткових внесків у зареєстрований (пайовий) капітал) або акціонерного (шляхом додаткової емісії та реалізації акцій) капіталу.

В процесі вибору способу зростання капіталу рекомендується виходити з принципу підвищення цінності підприємства. Цінність підприємства буде зростати в разі збільшення прибутків та підвищення курсу його акцій.

Оцінка вартості залучення капіталу до підприємства з різних джерел здійснюється за основними елементами власного капіталу, що формується за рахунок внутрішніх та зовнішніх джерел. Результати проведеної оцінки виступають основою розробки управлінських рішень щодо вибору альтернативних джерел формування капіталу підприємства, що забезпечують його збільшення.

Необхідно прагнути до максимізації обсягів залучення власних фінансових ресурсів завдяки внутрішнім джерелам. Перед зверненням до

зовнішніх джерел формування капіталу підприємства повинні бути реалізовані всі можливості його формування завдяки внутрішнім джерелам.

Для стейкхолдерів власний капітал є показником відповідальності і стабільності підприємства. Чим більший власний капітал і менша кредиторська заборгованість, тим кращі стосунки у підприємства з різними юридичними і фізичними особами.

Важливе місце займає також оптимізація структури власного капіталу підприємства. Такий процес оптимізації базується на критеріях: забезпечення збереження управління підприємством засновниками, забезпечення мінімальної сукупної вартості залученого капіталу підприємства.

Поліпшення використання капіталу підприємства та оптимізації джерел його формування відбувається за такими напрямами: забезпечення максимального обсягу залучення фінансових ресурсів за рахунок внутрішніх джерел, що можливо шляхом збільшення оборотності та підвищення рентабельності власного капіталу та застосування прискореної амортизації основних засобів; залучення капіталу за рахунок зовнішніх джерел обов'язково має враховувати вартість залученого капіталу; підприємство повинне контролювати середньозважену вартість залученого капіталу і не допускати його перевищення над рентабельністю власного капіталу та рентабельністю інвестицій. Не звертаючи уваги на те, що складові елементи механізму управління формуванням капіталу підприємства подані в загальному вигляді, сам механізм для кожного підприємства є індивідуальним та потребує врахування багатьох чинників та нюансів, починаючи з визначення цілей та закінчуючи реалізацією програми в залежності від наявних ресурсів підприємства.

Отже, ефективність діяльності будь якого суб'єкта господарювання залежить від правильно вибраної стратегії управління капіталом підприємства. У зв'язку з цим в статті удосконалено механізм формування та використання капіталу підприємства шляхом створення формуючого та функціонального блоків. На відміну від існуючих підходів, розподіл

механізму на два блоки дає можливість комплексно здійснювати управління капіталом підприємства, що ґрунтується на здійсненні поетапного вибору та використанні методів, важелів, заходів управління й формуванні адекватної їм структури системи управління. Реалізація запропонованого підходу спрямована на забезпечення підвищення ефективності управління капіталом суб'єкта господарювання, що дозволить максимізувати прибуток і мінімізувати комерційний ризик.

1.2. Методичні аспекти фінансового управління капіталом в контексті методики фінансового аналізу

Аналізу формування та використання капіталу підприємства присвячені дослідження таких учених: Ван Хорн Дж.К., Голов С.Ф., Мних Є.В., Мец В.О., Пилипенко О.І., Прокопенко Н. С., Чупіса А.В. Результати досліджень цих авторів значною мірою відображають значущість капіталу підприємства та розкривають його сутність. Однак дана тематика, у зв'язку з викликами сьогодення, все ще потребує ретельного та всебічного дослідження методів та прийомів аналізу капіталу сучасного підприємства [8 – 14].

Вважаємо, що найбільш повним є набір коефіцієнтів та інших показників, що характеризують фінансовий стан підприємства та дозволяють визначити структуру капіталу, її оптимальний склад, вплив фінансового важеля на фінансові результати, відображений у документі [15], а також необхідно врахувати, що окрім форм фінансової звітності (Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал), у розрахунку показників бере участь форма «Примітки до річної фінансової звітності», в якій деталізується інформація попередніх форм фінансової звітності, що розширює спектр аналітичності у процесі аналізу. Всі показники та алгоритм їх розрахунку наведено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Перелік показників та джерел інформації для здійснення комплексного аналізу за даними фінансової звітності

№	Найменування індикатора	Алгоритм розрахунку та джерело вхідної інформації
1	2	3
1	Частка основних засобів в активах підприємства, відсотків	$\frac{\text{ф. №1 р. 1010 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1300 гр. 4}} \times 100$
2	Частка активної частини основних засобів, відсотків	$\frac{\text{ф. №5 (р. 130 гр. 14} + \text{р. 140 гр. 14)}}{\text{ф. №1 р. 1010 гр. 4}} \times 100$
3	Коефіцієнт зносу основних засобів, відсотків	$\frac{\text{ф. №1 р. 1012 гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1011 гр. 4}} \times 100$
4	Коефіцієнт зносу активної частини основних засобів, відсотків	$\frac{\text{ф. №5 (р. 130 гр. 15} + \text{р. 140 гр. 15)}}{\text{ф. №5 (р. 130 гр. 3} + \text{р. 140 гр. 3)}} \times 100$
5	Коефіцієнт оновлення, відсотків	$\frac{\text{ф. №5 р. 260 гр. 5}}{\text{ф. №1 р. 1011 гр. 3}} \times 100$
6	Коефіцієнт вибуття, відсотків	$\frac{\text{ф. №5 р. 260 гр. 8}}{\text{ф. №1 р. 1011 гр. 3}} \times 100$
7	Співвідношення суми основних засобів основної діяльності до суми основних засобів підприємства станом на кінець року, відсотків	$\frac{\text{ф. №11-ОЗ р. 140 гр. 7}}{\text{ф. №11-ОЗ р. 100 гр. 7}} \times 100$
8	Ступінь придатності основних засобів у межах нормативного строку служби, відсотків	$\frac{\text{ф. №1 р. 1012 гр. 4} - \text{ф. №11-ОЗ р. 100 гр. 11}}{\text{ф. №11-ОЗ р. 100 гр. 7} - \text{ф. №11-ОЗ р. 100 гр. 11}} \times 100$
9	Питома вага повністю зношених основних засобів, відсотків	$\frac{\text{ф. №11-ОЗ р. 100 гр. 11}}{\text{ф. №11-ОЗ р. 100 гр. 7}} \times 100$
10	Маневреність власних оборотних	$\frac{\text{ф. №1 (р. 1495} - \text{р. 1095) гр. 4}}{\text{ф. №1 р. 1195 гр. 4}}$

	засобів	
11	Коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності	$\frac{ф.№1\ р.1195\ гр.4}{ф.№1\ (р.1595 + р.1695) гр.4}$
12	Коефіцієнт покриття	$\frac{ф.№1\ р.1195\ гр.4}{ф.№1\ р.1695\ гр.4}$
13	Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\frac{ф.№1\ р.(1195\text{-}1100\text{-}1101\text{-}1102\text{-}1103\text{-}1104\text{-}1110\text{-}1170) гр.4}{ф.№1\ р.1695\ гр.4}$
14	Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності)	$\frac{ф.№1\ р.(1160 + 1165 + 1166 + 1167)\ гр.4}{ф.№1\ р.1695\ гр.4}$
15	Частка оборотних коштів в активах, відсотків	$\frac{ф.№1\ р.1195\ гр.4}{ф.№1\ р.1300\ гр.4} \times 100$
16	Частка власних оборотних коштів в їх загальній сумі, відсотків	$\frac{ф.№1\ (р.1495 - р.1095)\ гр.4}{ф.№1\ р.1195\ гр.4} \times 100$
17	Частка власних оборотних коштів у покритті запасів, відсотків	$\frac{ф.№1\ (р.1495 - р.1095)\ гр.4}{ф.№1\ р.(1100+1101+1102+1103+1104+1110)\ гр.4} \times 100$
18	Частка запасів у оборотних активах, відсотків	$\frac{ф.№1\ р.(1100+1101+1102+1103+1104+1110)\ гр.4}{ф.№1\ р.1195\ гр.4} \times 100$
19	Коефіцієнт покриття запасів	$\frac{ф.№1\ р.(1495+1595+1695\text{-}1425\text{-}1430\text{-}1095)\ гр.4}{ф.№1\ р.(1100+1101+1102+1103+1104+1110)\ гр.4}$
20	Коефіцієнт фінансової автономії	$\frac{ф.№1\ р.1495\ гр.4}{ф.№1\ р.1300\ гр.4}$
21	Коефіцієнт фінансової залежності	$\frac{ф.№1\ р.1300\ гр.4}{ф.№1\ р.1495\ гр.4}$
22	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$\frac{ф.№1\ р.1495\ гр.4 - ф.№1\ р.1095\ гр.4}{ф.№1\ р.1495\ гр.4}$
23	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	$\frac{ф.№1\ р.1595\ гр.4 + ф.№1\ р.1695\ гр.4}{ф.№1\ р.1300\ гр.4}$
24	Коефіцієнт структури довгострокових вкладень	$\frac{ф.№1\ р.1595\ гр.4}{ф.№1\ р.1095\ гр.4}$

25	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	$\frac{ф.№1\ р.1595\ гр.4}{ф.№1\ р.1595\ гр.4 + ф.№1\ р.1495\ гр.4}$
26	Коефіцієнт структури позикового капіталу	$\frac{ф.№1\ р.1595\ гр.4}{ф.№1\ р.1595\ гр.4 + ф.№1\ р.1695\ гр.4}$
27	Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	$\frac{ф.№1\ р.1595\ гр.4 + ф.№1\ р.1695\ гр.4}{ф.№1\ р.1495\ гр.4}$
28	Показник фінансового левериджу	$\frac{ф.№1\ р.1300\ гр.4 - ф.№1\ р.1495\ гр.4}{ф.№1\ р.1495\ гр.4}$
29	Коефіцієнт забезпечення власними засобами	$\frac{ф.№1\ (р.1495+1520+1521+1525+1526+1530+1535+1540+1545+1665-р.1}{ф.№1\ р.1195\ гр.4}$
30	Продуктивність праці, тис. гривень / особу	$\frac{ф.№2\ р.2000\ гр.3}{ф.№1\text{-}ПВ(місячна)р.1040}$
31	Фондовіддача, гривень / гривень	$\frac{ф.№2\ р.2000\ гр.3}{ф.№1\ р.1010(\frac{гр.3 + гр.4}{2})}$
32	Оборотність коштів у розрахунках, оборотів	$\frac{ф.№2\ р.2000\ гр.3}{\left(\frac{ф.№1\ р.(1040+1120+1125+1130+1135+1140+1145+1155)гр.3+ф.№1\ р.(1040+1120+1125+1130+1135+1140+1145}{2}\right.}$
33	Час обороту коштів у розрахунках, днів	$360/\frac{ф.№2\ р.2000\ гр.3}{\left(\frac{ф.№1\ р.(1040+1120+1125+1130+1135+1140+1145+1155)гр.3+ф.№1\ р.(1040+1120+1125+1130+1135+1140+1145+1155)гр.4}{2}\right)}$
34	Оборотність запасів, оборотів	$\frac{ф.№2\ р.2050\ гр.3}{\left(\frac{ф.№1\ р.(1100+1101+1102+1103+1104+1110)гр.3+ф.№1\ р.(1100+1101+1102+1103+1104+1110)гр.4}{2}\right)}$
35	Час обороту запасів, днів	$360/\frac{ф.№2\ р.2050\ гр.3}{\left(\frac{ф.№1\ р.(1100+1101+1102+1103+1104+1110)гр.3+ф.№1\ р.(1100+1101+1102+1103+1104+1110)гр.4}{2}\right)}$
36	Час обороту кредиторської заборгованості, днів	$\frac{ф.№1\left(р.1595\left(\frac{гр.3 + гр.4}{2}\right) + р.1695\left(\frac{гр.3 + гр.4}{2}\right)\right) \times 360}{ф.№2\ р.2050\ р.3}$
37	Тривалість операційного циклу, днів	$360/\frac{ф.№2\ р.2000\ гр.3}{\left(\frac{ф.№1\ р.(1040+1120+1125+1130+1135+1140+1145+1155)гр.3+ф.№1\ р.(1040+1120+1125+1130+1135+1140+1145+1155)гр.4}{2}\right)} + 360/\frac{ф.№2\ р.2050\ гр.3}{\left(\frac{ф.№1\ р.(1100+1101+1102+1103+1104+1110)гр.3+ф.№1\ р.(1100+1101+1102+1103+1104+1110)гр.4}{2}\right)}$
38	Тривалість фінансового циклу, днів	$360/\frac{ф.№2\ р.2000\ гр.3}{\left(\frac{ф.№1\ р.(1040+1120+1125+1130+1135+1140+1145+1155)гр.3+ф.№1\ р.(1040+1120+1125+1130+1135+1140+1145+1155)гр.4}{2}\right)} + 360/$

		$\frac{\text{ф.№2 р.2050 гр.3}}{\left(\frac{\text{ф.№1 р.(1100+1101+1102+1103+1104+1110)гр.3+ф.№1 р.(1100+1101+1102+1103+1104+1110)гр.4}}{2}\right)}$ – $\frac{\text{ф.№1}\left(\text{р.1595}\left(\frac{\text{гр.3+гр.4}}{2}\right)+\text{р.1695}\left(\frac{\text{гр.3+гр.4}}{2}\right)\right)\times 360}{\text{ф.№2 р.2050 р.3}}$
39	Коефіцієнт погашення дебіторської заборгованості	$\frac{\left(\frac{\text{ф.№1 р.(1040+1120+1125+1130+1135+1140+1145+1155)гр.3+ф.№1 р.(1040+1120+1125+1130+1135+1140+114}}{2}\right.}{\text{ф.№2 р.2000 гр.3}}$
40	Оборотність власного капіталу, оборотів	$\frac{\text{ф. №2 р. 2000 гр. 3}}{\text{ф. №1 р. 1495}\left(\frac{\text{гр. 3 + гр. 4}}{2}\right)}$
41	Оборотність сукупного капіталу, оборотів	$\frac{\text{ф. №2 р. 2000 гр. 3}}{\text{ф. №1 р. 1300}\left(\frac{\text{гр. 3 + гр. 4}}{2}\right)}$
42	Коефіцієнт стійкості економічного росту	$\frac{\text{ф. №2 р. (2350 або 2355)гр. 3} - \text{ф. №4 р. 4200 гр. 7}}{\text{ф. №1 р. 1495 гр. 4}}$
43	Поточна платоспроможність	ф.№1 р.(1030 +1035+1160+1165+1166+1167-1595-1695)гр.4
44	Коефіцієнт Бівера	$\frac{\text{ф. №2 р. (2350 або 2355)гр. 3} + \text{ф. №2 р. 2515 гр. 3}}{\text{ф. №1 р. (1595 + 1695)р. 4}}$
45	Рентабельність продукції, відсотків	$\frac{\text{ф. №2 р. (2090 або 2095)гр. 3}}{\text{ф. №2 р. 2050 р. 3}} \times 100$
46	Рентабельність діяльності, відсотків	$\frac{\text{ф. №2 р. (2350 або 2355)гр. 3}}{\text{ф. №2 р. 2000 р. 3}} \times 100$
47	Рентабельність активів, відсотків	$\frac{\text{ф. №2 р. (2350 або 2355)гр. 3}}{\text{ф. №1 р. 1300}\left(\frac{\text{гр. 3 + гр. 4}}{2}\right)} \times 100$
48	Рентабельність сукупного капіталу, відсотків	$\frac{\text{ф. №2 р. (2350 або 2355)гр. 3}}{\text{ф. №1 р. 1900}\left(\frac{\text{гр. 3 + гр. 4}}{2}\right)} \times 100$
49	Рентабельність власного капіталу, відсотків	$\frac{\text{ф. №2 р. (2350 або 2355)гр. 3}}{\text{ф. №1 р. 1495}\left(\frac{\text{гр. 3 + гр. 4}}{2}\right)} \times 100$
50	Період окупності власного капіталу	$\frac{\text{ф. №1 р. 1495}\left(\frac{\text{гр. 3 + гр. 4}}{2}\right)}{\text{ф. №2 р. (2350 або 2355)гр. 3}}$

З наведеного переліку показників частина показників характеризують структуру капіталу прямо, а частина – опосередковано, але без цих

показників отримати повноцінну картину щодо оптимальності складу та структури капіталу неможливо. Так, наприклад, коефіцієнт фінансової автономії, який розраховується як відношення власного капіталу до валюти балансу, характеризує частку власного капіталу в структурі балансу (прямий показник), а показник оборотності капіталу, який розраховується як відношення чистого доходу від реалізації продукції до середньозваженого обсягу капіталу, характеризує ефективність використання капіталу (опосередкований показник).

Ефект фінансового важеля показує, на скільки процентів збільшується рентабельність власного капіталу в результаті залучення позикових коштів в оборот підприємства. Він виникає в тих випадках, коли економічна рентабельність вище кредитного проценту. Ефект фінансового важеля відображає рівень отримання додаткового прибутку на власний капітал за рахунок різної частини використання позикових засобів і розраховується за формулою (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Алгоритм розрахунку ефекту фінансового важеля

Показники	Формула розрахунку	Нормативне значення (позитивна тенденція)
Податковий коректор (ПКфв)	(1 – (Сума податку на прибуток/ Прибуток до оподаткування))	Зростання
Диференціал (Дфв)	((Прибуток до оподаткування / Середньорічна вартість активів) – (Фінансові витрати / Середньорічна величина позикового капіталу))	> 0, зростання
Коефіцієнт фінансового важеля (Кфв)	(Позиковий капітал) / (Власний капітал)	≤ 1, зменшення
Ефект фінансового важеля	ПКфв * Дфв * Кфв	

У формулі розрахунку ефекту фінансового важеля три складові. Податковий коректор фінансового важеля, який показує, якою мірою проявляється ефект фінансового важеля у зв'язку з різним рівнем оподаткування прибутку. Податковий коректор фінансового

левериджу практично не залежить від діяльності підприємства, оскільки ставка податку на прибуток установлюється законодавством. Разом з тим, у процесі управління фінансовим левериджем диференціал податкового коректора може бути використаний у таких випадках:

1) якщо за різними видами діяльності підприємствам установлені диференційовані ставки оподаткування прибутку;

2) якщо за окремими видами діяльності підприємство використовує податкові пільги на прибуток;

3) якщо окремі дочірні фірми підприємства здійснюють свою діяльність у вільних економічних зонах своєї країни, де діє пільговий режим оподаткування на прибуток;

4) якщо окремі дочірні фірми підприємства здійснюють свою діяльність у державах з більш низьким рівнем оподаткування на прибуток.

У цих випадках, впливаючи на галузеву або регіональну структуру виробництва, можна знизити середню ставку оподаткування прибутку, тобто підвищити вплив податкового коректора фінансового левериджу на його ефект (при інших рівних умовах).

Диференціал фінансового важеля, що характеризує різницю між коефіцієнтом валової рентабельності активів і середнім розміром процента за кредит. Диференціал може бути:

1) позитивним, якщо рентабельність активів вище середньої ставки відсотка (ефект фінансового важеля позитивний);

2) рівним нулю, якщо рентабельність активів дорівнює середній ставці відсотка (ефект фінансового важеля нульовий);

3) негативним, якщо рентабельність активів нижче середньої ставки відсотка (ефект фінансового важеля негативний).

Коефіцієнт фінансового левериджу, що характеризує суму позиченого капіталу, який використовує підприємство, із розрахунку на одиницю власного капіталу. Виділення цих складових дозволяє цілеспрямовано керувати ефектом фінансового левериджу у процесі фінансової діяльності

підприємства. Коефіцієнт фінансового левериджу – це важіль, що вказує на позитивний або негативний ефект, який отримується за рахунок відповідного значення його диференціалу. При позитивному значенні диференціала приріст коефіцієнта фінансового левериджу буде позитивно впливати на підвищення приросту коефіцієнта рентабельності власного капіталу і, навпаки, при негативному значенні диференціалу приріст коефіцієнта фінансового левериджу збільшить темп зниження коефіцієнта рентабельності власного капіталу. Знання механізму впливу фінансового левериджу на рівень прибутковості власного капіталу і рівень фінансового ризику дозволяє цілеспрямовано управляти вартістю і структурою капіталу підприємства.

В зв'язку з тим, що ефективність являється важливим напрямком діагностики капіталу, необхідно сформувати методологічне підґрунтя оцінки ефективності використання досліджуваного фінансового ресурсу. Дослідження ефективності використання капіталу передбачає аналіз оборотності (інтенсивності), ефективність (прибутковості) та економічного ефекту від додаткового залучення відповідних видів даного фінансового ресурсу. Відповідно, системний аналіз оцінки ефективності використання капіталу підприємств необхідно здійснювати з позиції трьох взаємопов'язаних компонентів: рентабельності; економічного ефекту; оборотності (рис. 1.4).

Рис. 1.4. Системний аналіз оцінки ефективності капіталу підприємства

Обрання даного напряму методології пояснюється наступними причинами:

1) Методологія оцінки рентабельності капіталу базується на основі підходу до економічної ефективності, яка виражається співвідношенням ве личини економічного ефекту до величини ресурсів або витрат. Пріоритетним результативним показником діяльності підприємств є прибуток, але даний фінансовий індикатор не характеризує ефективність діяльності підприємства, використання фінансових ресурсів. Відповідно, для забезпечення комплекс ної діагностики капіталу суб'єктів агробізнесу потрібні дієві фінансові індикатори в обрахунку яких приймає участь даний результативний показник. Тобто, складовою методології досліджуваного наукового напрямку повинна бути оцінка рентабельності капіталу. Індикатори рентабельності будуть відо бражати співвідношення економічного ефекту до витрат (відповідних скла дових капіталу підприємства).

2) Економічний ефект буде відображати додаткове отримання прибут ку, підвищення рівня рентабельності власного капіталу в результаті додатко вого залучення позикового капіталу, що визначатиметься через ефект фінан сового важелю.

3) Оборотність (інтенсивність) використання капіталу, сприятиме до сягненню відповідного ефекту в вигляді збільшення, оптимізації розміру ре зультативних показників фінансової діяльності.

Показники прибутковості (рентабельності) забезпечують вивчення ефективності діяльності підприємства за співвідношенням ефекту (прибутку) і вартості витрачених ресурсів, а також доходів, отриманих у результаті їх використання. Аналізуючи підходи до рентабельності, які склалися в науково практичній сфері, доцільно зазначити наступне.

На сьогодні існує погляд на розмежування валової рентабельності, рен табельності операційної діяльності та рентабельності звичайної діяльності. Валова рентабельність – характеризує ефективність роботи структурних підрозділів підприємства за центрами витрат і центрами відповідальності, де

відбувається формування змінних витрат, безпосередньо пов’язаних з виго товленням продукції та загальновиробничим управлінням, а також визна чення виробничої собівартості. Рентабельність операційної діяльності – свідчить про ефективність опе раційних витрат, пов’язаних з формуванням виробничої собівартості, загаль ногосподарським управлінням і збутовою діяльністю та іншими операцій ними витратами. Рентабельність звичайної діяльності дозволяє вивчити привабливість під приємства за визначеними умовами господарювання відповідно до діючих поло жень внутрішніх і зовнішніх нормативних документів та з урахуванням всіх ви дів витрат, які виникають на підприємстві, і які можливо передбачити [16]. Пріоритетною складовою загальної рентабельності являється рентабе льність капіталу. Для характеристики ефективності використання капіталу доцільно ви користовувати наступні коефіцієнти.

Отже, систематизація інформації дає підстави констатувати, що фінансовий леверидж – інструмент реалізації поставленої фінансової мети для досягнення оптимального позитивного фінансового результату діяльності підприємства. Відповідно, необхідності вимагає обов’язковість врахування даного фінансового індикатора при здійсненні діагностики ефективності використання капіталу господарюючими суб’єктами. При визначенні оптимальної структури капіталу слід враховувати, що головною метою діяльності будь-якого підприємства є максимізація прибутку в довгостроковому періоді. Ця мета, як правило, конфліктує з іншим важливим завданням – мінімізацією фінансових ризиків, тобто ризиків, пов’язаних з фінансуванням підприємства. Таким чином, оптимальною буде така структура капіталу підприємства, за якої досягається оптимальне співвідношення між ризиком структури капіталу та рентабельністю власного капіталу, наслідком чого буде максимізація ринкової вартості підприємства і його корпоративних прав. Згідно з теорією середньозваженої вартості капіталу (WACC = Weighted Average Cost of Capital) оптимальна структура

капіталу перебуватиме в точці, в якій значення середньозваженої вартості капіталу буде мінімальним.

Системна оцінка ефективності використання суб'єктом господарювання своїх ресурсів задля досягнення позитивних результатів та створення сприят ливого інвестиційного клімату, а також підтримання стабільного фінансового стану та забезпечення постійного розширення й росту обсягів виробництва та реалізації продукції і послуг являє собою аналіз ділової активності підприємства. Динаміка капіталу підприємства є найважливішим барометром рівня ефективності його господарської діяльності (ділової активності). Функціонування капіталу підприємства в процесі його виробничого використання характеризується постійним кругообігом. Отже, нами доведено взаємозв'язок прямих і опосередкованих показників (табл. 1.2), які характеризують ефективність управління капіталом за критерієм фінансового важеля.

1.3. Сучасні тенденції в українській промисловості: виклики 2023 – 2024 рр. та перспективи

Втрати у промисловості України [16 – 19] внаслідок повномасштабної російської воєнної агресії нараховують щонайменше 426 великих і середніх підприємств, що були пошкоджені або зруйновані. Серед галузей найбільше постраждала металургія. Зокрема, зруйновано три підприємства, які є найбільшими в переліку пошкоджених / зруйнованих – ПрАТ «Металургійний комбінат "Азовсталь"», ПрАТ «ММК ім. Ілліча» та ПАТ «Авдіївський коксохімічний завод». Серед регіонів найбільше постраждала Донецька область, на неї припадає майже половина загальної суми прямих збитків підприємств. Також чималі втрати в Харківській, Луганській та Київській областях.

У 2022 р. промислове виробництво скоротилося на 36,7 %. Проте вже у 2023 р. вдалося започаткувати відновлювальний тренд у промисловості, що

стало можливим завдяки попиту на внутрішньому ринку (у т. ч. на продукцію для потреб ЗСУ та для інфраструктурної відбудови країни), поліпшенню забезпечення електроенергією споживачів, релокації виробництв, лібералізації доступу українських товарів на ринки інших країн, зокрема ЄС, диверсифікації шляхів експорту українських товарів. За підсумками 2023 р. промислове виробництво зросло на 6,8 % порівняно з 2022 р., а у I півріччі 2024 р. – на 8,1 % порівняно з відповідним періодом попереднього року (рис. 1.5). При цьому у переробній галузі за підсумками шести місяців 2024 р. зафіксовано зростання на 11 %, у добувній – на 5,6 % до відповідного періоду 2023 р.

За підсумками шести місяців 2024 р. порівняно з аналогічним періодом попереднього року зростання в металургії становило 29,8 %. За даними ОП «Укрметалургпром», за січень – вересень поточного року виробництво чавуну зросло на 21,9 %, прокату – на 22,7 %, сталі – на 28,2 % [20]. У світовому рейтингу виробників чавуну Україна за підсумками січня – вересня 2024 р. піднялася на 13 місце порівняно з 16-м у 2023 р., у рейтингу виробників сталі – на 20 місце порівняно з 24-м у 2023 р. (рис. 1.6 – 1.9) [21].

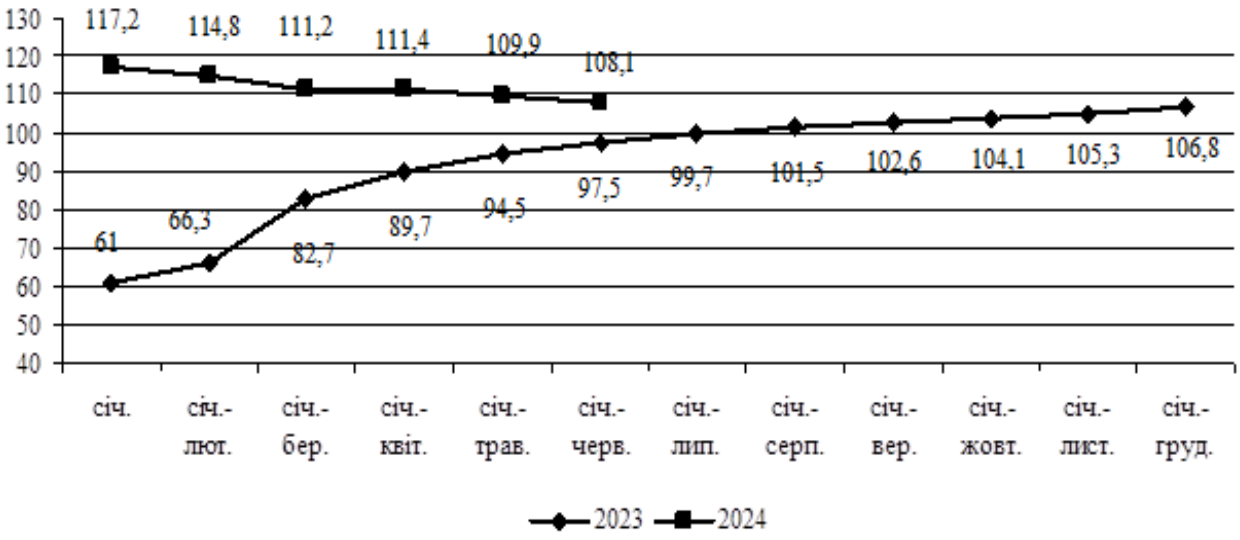

Рис. 1.5. Індекси промислового виробництва у 2023 – 2024 рр.

Рис. 1.6. Динаміка виробництва металопродукції України у 2023 – 2024 рр.

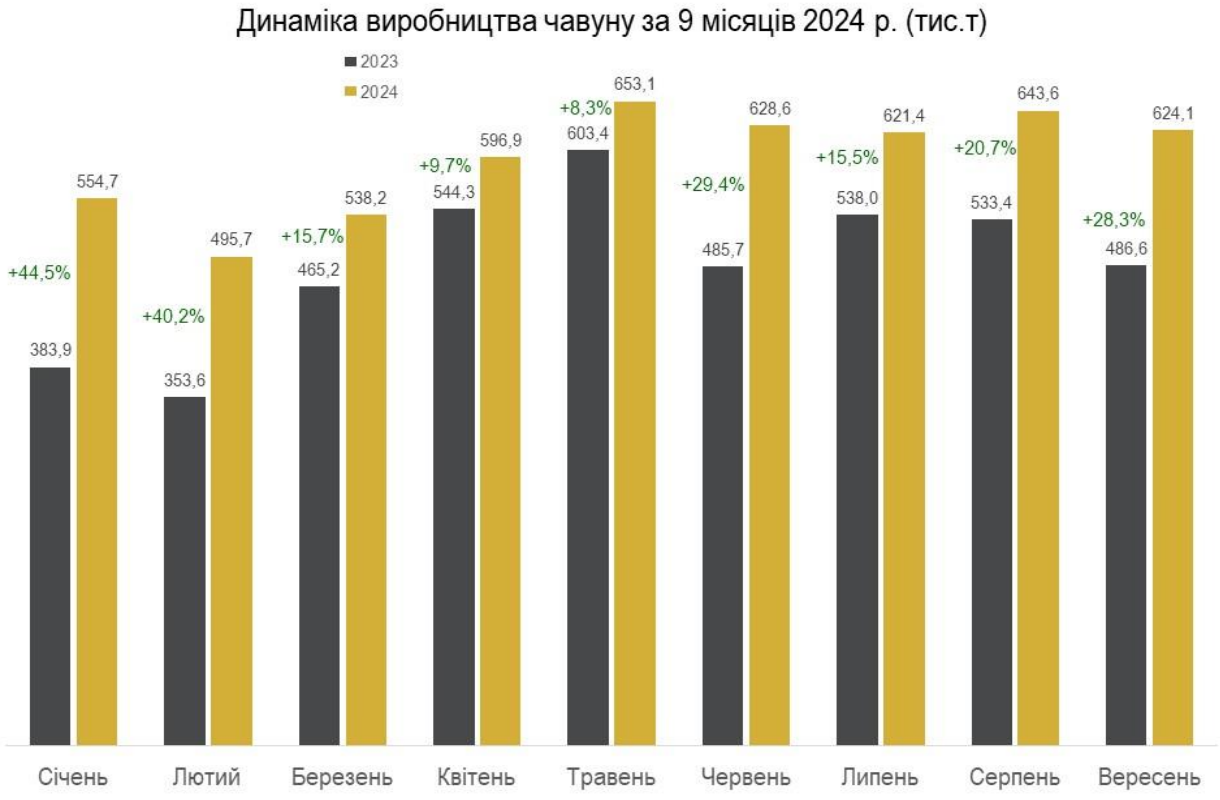

Рис. 1.7. Динаміка виробництва чавуну в Україні у 20203 – 2024 рр.

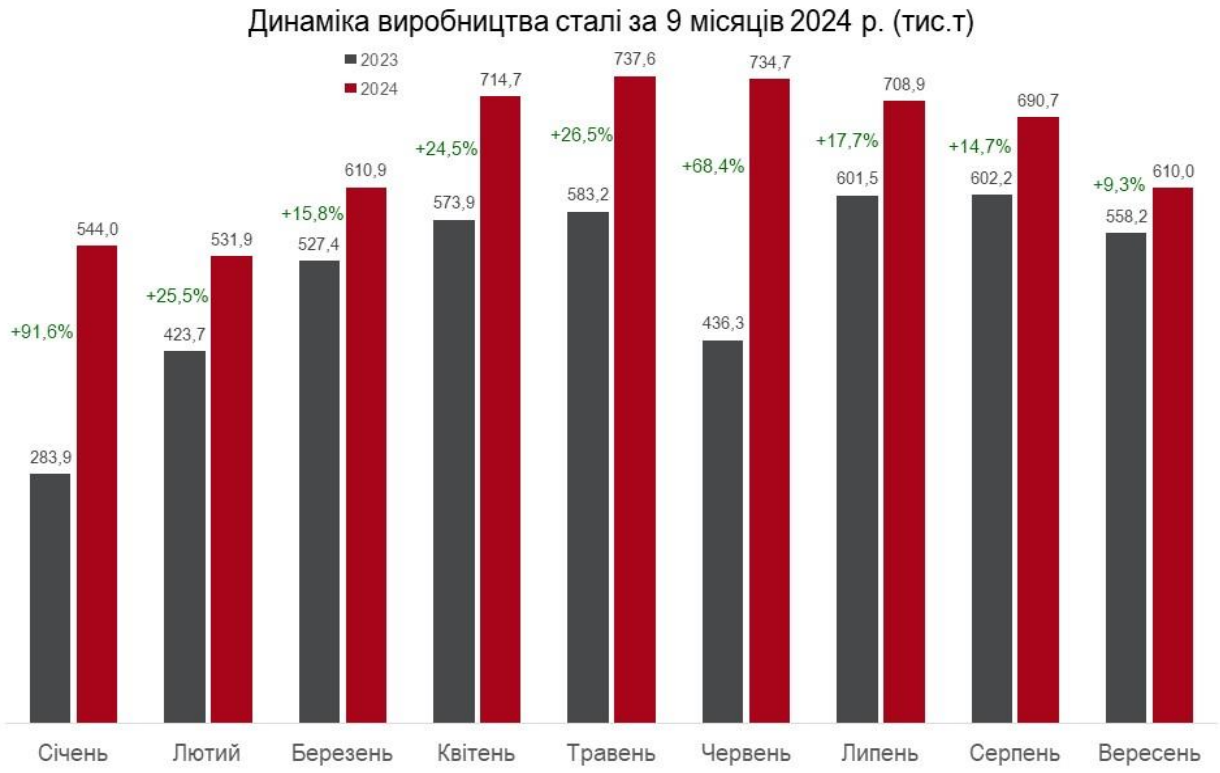

Рис. 1.8. Динаміка виробництва сталі в Україні у 2023 – 2024 рр.

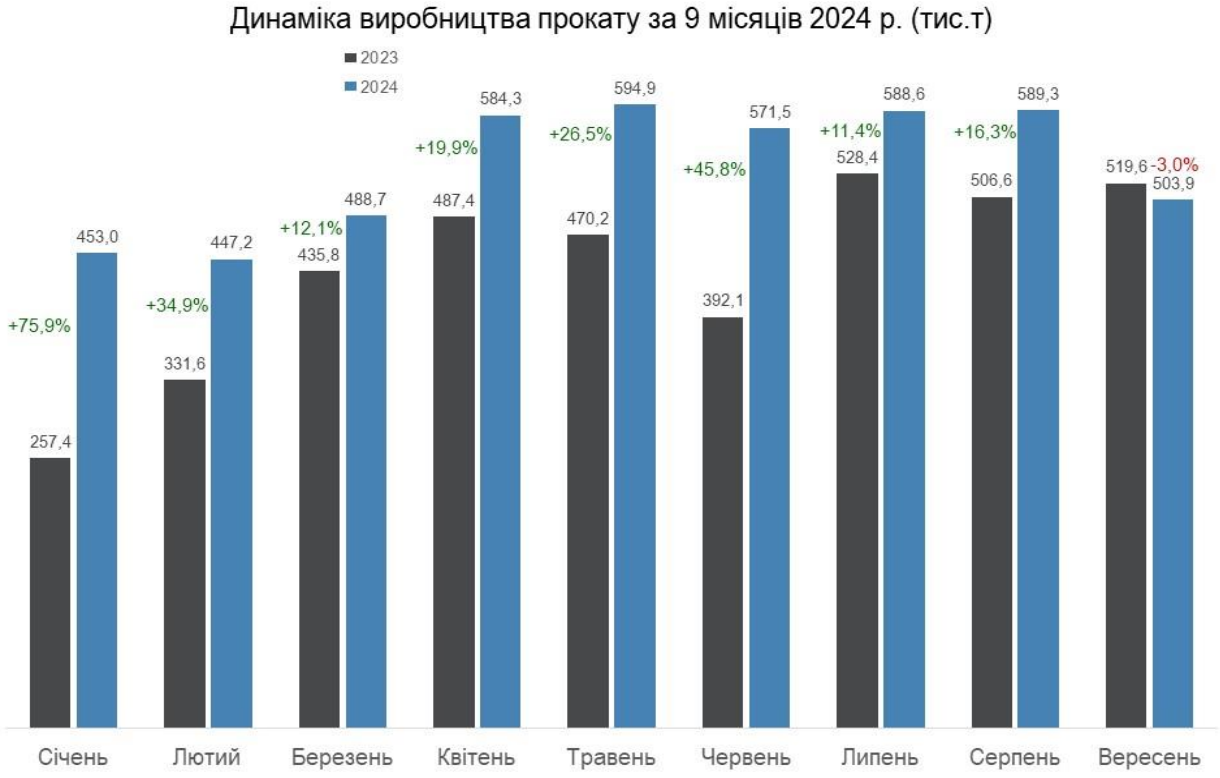

Рис. 1.9. Динаміка виробництва прокату в Україні у 2023 – 2024 рр.

Відновлення в металургійному виробництві підтримувалося стабільним функціонуванням морського коридору, що дало можливість збільшити експорт металопрокату за дев'ять місяців 2024 р. на 55,1 % порівняно з відповідним періодом 2023 р. (з 2142 тис. т до 3323 тис. т). Частка експорту в обсягах виробництва металопрокату зросла за цей період з 54,5 % до 68,9 % [4]. За даними Держмитслужби, основними експортними ринками для українського металопрокату в січні – вересні 2024 р. є країни ЄС (69,6 %), Африки (11,7 %), інші країни Європи (7,6 %). Внутрішній попит на продукцію галузі активно підтримують у будівництві, гірничо-металургійному комплексі (ГМК), машинобудуванні, зокрема в оборонно-промисловому комплексі (ОПК). Зростання в будівництві тривало за рахунок високого бюджетного фінансування відновлення пошкодженої внаслідок бойових дій критичної інфраструктури, капітальної відбудови, а також ремонту дорожнього покриття на аварійних ділянках. Обсяги будівельної продукції за І півріччя 2024 р. зросли на 37,1 % порівняно з І півріччям 2023 р., при цьому будівництво інженерних споруд – на 46,1 %, нежитлових будівель – на 31,6 %, житлових будинків – на 16,8 %. Як наслідок, будівельні проєкти стали драйверами зростання попиту на арматуру, катанку, оцинкований прокат, фасонний прокат (балки, кутники, швелери). Видобувні підприємства ГМК залишаються одними з найбільших споживачів металопродукції – цінова привабливість залізорудної сировини на зовнішніх ринках і відкриття морського коридору сприяли збільшенню завантаження підприємств, які потребували металопродукції у виробничих процесах (зокрема куль сталевих, що мелють). Активізація залізничного машинобудування (виконання контрактів ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» на поставку пасажирських вагонів для Укрзалізниці) стимулювала попит на листовий прокат. Постійно зростає попит на металопродукцію з боку ОПК, де використовуються інструментальні швидкорізальні марки та жаростійкі сплави [21].

У машинобудуванні за результатами шести місяців 2024 р. відбулося зниження виробництва на 0,9 % порівняно з відповідним періодом 2023 р. переважно внаслідок проблем з доступом підприємств до електроенергії (тривалих відключень споживачів від енергопостачання). Це найбільше вплинуло на енергоємні виробництва, потреби яких складно забезпечити засобами автономного живлення (важке машинобудування). Водночас державне, зокрема й оборонне, замовлення сприяло збільшенню виробництва транспортних засобів (залізничних локомотивів і рухомого складу – на 13,7 %, військових транспортних засобів – на 7,9 %).

Оборонна промисловість залишається одним із найбільших рушіїв відновлення економіки, потреби ЗСУ у військовій техніці дедалі частіше задовольняються зразками українських виробників. Так, за шість місяців 2024 р. Міноборони України допустило до експлуатації майже 480 нових зразків озброєння та військової техніки, з яких близько 290 зразків – вітчизняна продукція. Активне виробництво відбувається за напрямами: бронетехніка; морські й радарні системи; високоточне озброєння; боєприпаси; авіабудування; авіаремонт [22]. Цьогоріч Україна планує витратити на закупівлю, виробництво та ремонт озброєння понад 265 млрд грн, у пріоритеті – виробництво дронів, снарядів, патронів та броньованої техніки.

Незважаючи на воєнні ризики, хімічна галузь зберегла суттєву частку свого потенціалу і стійкість завдяки адаптації та стабілізації роботи підприємств, а також внутрішньому споживчому попиту. Позитивною тенденцією стало зростання обсягів виробництва гумових і пластмасових виробів, що змінило структуру галузевого виробництва на користь більш високотехнологічної продукції кінцевого призначення (у січні – вересні поточного року частка гумових та пластмасових виробів у структурі реалізації вітчизняної хімічної продукції перевищила 50 %). Утім, цей сектор практично повністю працює на імпортній сировині (її частка у виробництві

становить 95–96 %), адже в Україні практично не здійснюється випуск первинних пластмас [23].

Стабільно працюють також хімічні підприємства, які виконують оборонні замовлення або випускають продукцію для відновлювальних робіт (будівельні пластмасові вироби, текстильні хімічні матеріали, хімічні речовини подвійного призначення тощо). Тривалий період на ринку хімічної продукції зберігається висока імпортозалежність; у період повномасштабної війни ситуація загострилась – унаслідок руйнувань підприємств і зупинок виробництв втрачені товарні позиції швидко заміщуються імпортною продукцією. У січні – вересні 2024 р. частка імпорту у внутрішньому споживанні становила 77 %, сукупна частка двох основних країн-імпортерів хімічної продукції до України (Китаю та Польщі) була 23 % [23].

Отже, у промисловості України у 2024 р. зростання відбувалося, але дещо уповільнилося з початку року. Тривалі відключення електроенергії внаслідок масованих атак РФ призвели до гальмування активності в низці енергоємних секторів і галузей, загострилась проблема кадрового дефіциту для всіх без винятку видів діяльності. Подальше функціонування і розвиток промисловості залежать насамперед від: швидкості відновлювальних робіт в енергетичній системі (і, відповідно, наявності / відсутності нових ударів з боку РФ); повернення мігрантів та їхньої економічної реінтеграції; залучення наявної робочої сили до економічної діяльності (зокрема працевлаштування ВПО, молоді, жінок, осіб літнього віку) у спосіб навчання, підвищення кваліфікації, перекваліфікації тощо. Не менш важливими напрямами є дальше розширення експортних можливостей для підприємств, пришвидшення євроінтеграційних процесів, а також продовження адаптаційних змін на мікрорівні в умовах наявних проблем та обмежень.

Висновки до розділу 1

Важливим методом управління капіталом підприємства є фінансовий контроль, який забезпечує контрольні заходи на пріоритетних напрямках фінансової діяльності підприємства, своєчасне фіксування відхилень фактичних результатів від передбачених планами та ухвалення оперативних управлінських рішень, які забезпечують її нормалізацію. В такому випадку фінансовий контроль зводиться до перевірки виконання планів, які стосуються капіталу підприємства та ефективного його використання.

Отже, систематизація інформації дає підстави констатувати, що фінансовий леверидж – інструмент реалізації поставленої фінансової мети для досягнення оптимального позитивного фінансового результату діяльності підприємства. Відповідно, необхідності вимагає обов'язковість врахування даного фінансового індикатора при здійсненні діагностики ефективності використання капіталу господарюючими суб'єктами. При визначенні оптимальної структури капіталу слід враховувати, що головною метою діяльності будь-якого підприємства є максимізація прибутку в довгостроковому періоді. Ця мета, як правило, конфліктує з іншим важливим завданням – мінімізацією фінансових ризиків, тобто ризиків, пов'язаних з фінансуванням підприємства. Таким чином, оптимальною буде така структура капіталу підприємства, за якої досягається оптимальне співвідношення між ризиком структури капіталу та рентабельністю власного капіталу, наслідком чого буде максимізація ринкової вартості підприємства і його корпоративних прав. Згідно з теорією середньозваженої вартості капіталу (WACC = Weighted Average Cost of Capital) оптимальна структура капіталу перебуватиме в точці, в якій значення середньозваженої вартості капіталу буде мінімальним.

Отже, у промисловості України у 2024 р. зростання відбувалося, але дещо уповільнилося з початку року. Тривалі відключення електроенергії внаслідок масованих атак РФ призвели до гальмування активності в низці

енергоємних секторів і галузей, загострилась проблема кадрового дефіциту для всіх без винятку видів діяльності. Подальше функціонування і розвиток промисловості залежать насамперед від: швидкості відновлювальних робіт в енергетичній системі (і, відповідно, наявності / відсутності нових ударів з боку РФ); повернення мігрантів та їхньої економічної реінтеграції; залучення наявної робочої сили до економічної діяльності (зокрема працевлаштування ВПО, молоді, жінок, осіб літнього віку) у спосіб навчання, підвищення кваліфікації, перекваліфікації тощо. Не менш важливими напрямами є дальше розширення експортних можливостей для підприємств, пришвидшення євроінтеграційних процесів, а також продовження адаптаційних змін на мікрорівні в умовах наявних проблем та обмежень.

РОЗДІЛ 2
ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ КАПТІАЛОМ ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС»

2.1. Організаційно-економічна характеристика ПрАТ «Запоріжсклофлюс»

Підприємство ПрАТ «Запоріжсклофлюс» є найбільшим і єдиним виробником силікату натрію (брили) в Україні, одним з найбільших світових виробників зварювальних плавлених флюсів, а також виробником посуду з пресованого безбарвного скла. З силікату натрію власного виробництва підприємство виробляє і реалізує рідке скло, як наливом, так і фасоване. Підприємство веде свою історію з 1947 року. Завод розташований на лівому березі річки Дніпро близько до річкового порту, вантажної залізничної станції і автомагістралі м. Запоріжжя [49].

У 1944 р. Постановою народних комісарів УРСР та ЦК КПБУ від 11.11.1944 р. №1207 у м. Запоріжжі розпочали будівництво скляного заводу, завданням якого було забезпечувати листовим склом зруйноване війною народне господарство. 5 серпня1947 р. Запорізький скляний завод було введено в експлуатацію. З 1949 р. було організовано виробництво силікату натрію. У 1951 р. введено в дію цех виробництва зварювальних флюсів загального призначення. З 1955 р. підприємство переорієнтується з випуску листового скла на виробництво скляних розсіювачів для машинобудування та біологічних чашок «Петрі». У 1976 році здійснено масштабну реконструкцію підприємства, яка дозволила збільшити асортимент та поліпшити якість флюсів зварювальних плавлених. З 1992 р. запущено виробництво скляного посуду, організовано виробництво силікату натрію розчинного; з 2014 р. організовано виробництво скла натрієвого рідкого. З 2016 р. ПрАТ «Запоріжсклофлюс» відновлює виробництво виробів з пресованого

безбарвного скла, але, на жаль, під час війни в останній час його виробництво призупинено і продаються тільки складські залишки.

У 2022 р. попри війну в Україні, яку розв’язала рф, на підприємстві освоєно промислове виробництво спеціальних плавлених продуктів-шлаків для використання в шихті при виробництві керамічних флюсів, порошкового дроту та інших зварювальних матеріалів.

Основний вид продукції підприємства – зварювальний флюс – це гранульований порошок з розміром зерен від 0,2 до 4 мм, призначений для здійснення зварювальних процесів. У процесі зварювання гранули плавляться і виділяють газ, а потім при охолодженні утворюють кірку з шлаку. Зварювальні флюси класифікуються за технологією виробництва, хімічним складом, призначенням і іншим характеристикам. Підприємство ПрАТ «Запоріжсклофлюс» виробляє плавлені зварювальні флюси, виготовлені методом подвійного рафінування розплаву і використання мінеральних відходів зварювального виробництва. Новий спосіб варіння флюсів дозволив поліпшити зварювально-технологічні властивості флюсів, знизити потребу в природній сировині, а також вирішує проблему навколишнього середовища.

Рис. 2.1. Загальний вигляд зварювального плавленого флюсу

На підприємстві діють два основні цехи: флюсоваренний, що складається з відділення з випуску флюсу і відділення по випуску силікату натрію, і цех світлотехнічного скла. Допоміжні цехи - цех природоохоронних об'єктів, транспортний, ремонтно-механічний.

В останні роки відзначається стійка тенденція зростання обсягів виробленої продукції і поліпшення економічних показників діяльності підприємства. Цьому в чималому ступені сприяє висока кваліфікація і досвід інженерів і робітників заводу, розробка в тісній співпраці з Інститутом електрозварювання ім. Є.О. ПАТОНА і впровадження прогресивних методів виробництва, інтенсифікація та автоматизація виробничих процесів, використання сучасних інноваційних механізмів фінансування (завод є учасником технопарку “Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона” Національної Академії Наук України), вдосконалення структури управління.

Завод має унікальне обладнання для виробництва зварювальних флюсів новим способом – методом подвійного рафінування розплаву. Цей найбільш прогресивний спосіб варіння флюсів, захищений патентами, істотно поліпшив зварювально-технологічні властивості флюсів при збереженні сприятливого співвідношення якості до ціни.

Останні роки підприємство стабільно нарощує обсяги виробництва, скорочує енергоємність продукції, постійно проводиться модернізація виробництва, розробляються і впроваджуються нові технологічні процеси і види продукції (рис. 2.2). На газополум'яній флюсовареній печі щорічно виплавляється до 12 тисяч тонн зварювальних флюсів високої якості більше 20-ти найменувань. Електропіч, що працює в парі з газополум'яною піччю (за методом дуплекс-процесу), призначена для виробництва нових марок флюсів та підвищення якості випущених раніше (флюси з низьким вмістом фосфору і сірки). Зварювальні флюси виробництва ПрАТ «Запоріжсклофлюс» стабільно користуються великим попитом як на ринку України, так і за її межами. У цеху працює дві печі з виробництва силікату натрію. Це дає можливість одночасно випускати продукцію двох різних модулів від 1,8 до 3,5, що дуже

зручно для споживачів. У 2001 році освоєно випуск силікату натрію з модулем 2.0, якого раніше на Україні не виробляли. На нього розроблені і затверджені нові технічні умови. Виробництво силікату натрію в 2001 році в порівнянні з 2000 роком зросло в 2 рази. Після проведення реконструкції вузла грануляції силікату в 2002 році, продуктивність збільшилася ще на 20%. Скло рідке натрієве виробляється з 2014 року. Модуль 1,5-3,6 щільність від 1,30 до 1,50.

Рис. 2.2. Обладнання з виробництва зварювальних флюсів методом подвійного рафінування розплаву

В останні кілька років на підприємстві освоєно близько 30 видів нової продукції, які випускаються за технологіями, що базуються на нових розробках, заявлених на патент та мають «ноу-хау», які перевершують найкращі вітчизняні та деякі зарубіжні аналоги, впроваджені нові ресурсозберігаючі та енергозберігаючі технології, постійно ведеться робота

над поліпшенням якості і вдосконаленням технології виробництва продукції, яка вже випускається, що значно підвищило її конкурентоспроможність.

ПрАТ «Запоріжсклофлюс» приділяє належну увагу охороні навколишнього середовища. На підприємстві проводяться оновлення основних засобів, виконуються ремонти газоочисних споруд та технологічного обладнання, виконуються природоохоронні заходи що дозволяє створювати сприятливу обстановку на території підприємства та його санітарно-захисній зоні - знизити кількість викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, скидів стічних вод у каналізаційну мережу, забезпечити належне поводження з відходами. Щорічно на підприємстві проводяться заходи з озеленення території підприємства та його санітарно-захисної зони.

У 2020 р. на ПрАТ «Запоріжсклофлюс» була впроваджена інтегрована система менеджменту (ІСМ) та система екологічного менеджменту (СЕМ) згідно міжнародного стандарту ISO 14001:2015. На ПрАТ «Запоріжсклофлюс» особлива увага приділяється контролю якості сировини та матеріалів, що надходять, і продукції, що відвантажується, дотримання встановлених технологій на всіх ділянках виробництва. З метою збереження провідних позицій на ринку, та підвищення конкурентоспроможності, на підприємстві, як зазначалось, розроблена і впроваджена Система менеджменту якості у відповідності з новою версією ISO 9001:2015 на розробку, виробництво та збут зварювальних флюсів, силікату натрію розчинного, скла натрієвого рідкого, посуду зі скла та розсіювачів скляних. Сертифікація проведена відповідно до затвердженої у TUV NORD CERT методики аудитування та сертифікації. Вся продукція, що випускається ПрАТ «Запоріжсклофлюс», сертифікована.

ПрАТ «Запоріжсклофлюс» пов’язують міцні ділові відносини з споживачами з багатьох країн світу. Найбільш великими країнами-споживачами є Італія, Нігерія, Англія, Німеччина, Казахстан, Болгарія, Грузія, Латвія, Узбекистан. Завод пропонує на експорт всі види своєї продукції:

зварювальні флюси, силікати натрію з різними модулями, посуду сортову з пресованого скла, чашки Петрі. Основним експортним продуктом завжди були зварювальні флюси. В останні роки, завдяки інтенсивній маркетинговій політиці, відбулося також істотне збільшення частки експорту у виробництві скловиробів і особливо силікату натрію. ПрАТ «Запоріжсклофлюс» застосовує різні схеми поставок продукції: зі складу заводу; на кордон України до пунктів, погоджених з клієнтом; безпосередньо на ринок кінцевого споживача.

2.2. Дослідження фінансового управління капіталом та напрямів його інвестування в активи ПрАТ «Запоріжсклофлюс»

Багатоаспектність капіталу є однією з фундаментальних економічних категорій, про що свідчать основні його наступні характеристики:

– *об'єкт економічного управління*. Капітал є об'єктом економічного управління як на мікро , так і на макрорівні;

– *об'єкт власності та розпорядження*. Капітал відображає, як індивідуальні та колективні, так і загальнодержавні форми власності. При цьому визначаються пропорції його використання, що виражається у співвідношенні його власного і позиченого капіталу;

– *об'єкт купівлі-продажу*. Капітал є основою для ринку капіталу, який характеризується попитом, пропозицією та ціною. Пропозиція та попит на капітал формують прагнення до накопичення капіталу як інвестиційного ресурсу;

– *джерело формування добробуту його власників*. Капітал, що накопичується, повинен задовольнити потреби його власників, як у поточному, так і у перспективному періоді, тобто сформувати рівень майбутнього їх добробуту;

– *джерело доходу.* Здатність приносити дохід є однією з головних характеристик капіталу. Джерелом доходу капіталу є відсотковий дохід, що

отримують власники від його використання, як інвестиційного ресурсу, фактора виробництва або позикового капіталу;

– *вимір ринкової вартості*. У цій якості виступає власний капітал компанії, який визначає обсяг його чи стих активів. Розмір власного капіталу характеризує також потенціал залучення ним позикових коштів, які забезпечують отримання додаткового прибутку. У сукупності з іншими факторами формується основа оцін ки ринкової вартості підприємства;

– *фактор виробництва.* Як фактор виробництва капітал характеризується продуктивністю, яка визна чається результатом виробничої діяльності до суми ви робничого капіталу. В економічній теорії існує три ос новних фактори виробництва, які забезпечують госпо дарську діяльність підприємств: капітал; земля та інші природні ресурси; трудові ресурси. Капіталу відводить ся пріоритетна роль серед цих факторів, оскільки він слугує для них об'єднуючою ланкою;

– *накопичена цінність*. Капітал як накопичена цінність розглядається у формі запасів основних за собів, цінних паперів, нематеріальних активів або товар номатеріальних цінностей;

– *носій фактора ліквідності та ризику*. Ліквідність капіталу визначається періодом часу, за який інвесто ваний капітал може бути конвертованим у грошову фор му без втрати його реальної ринкової вартості. До ходність та рівень ризику використання капіталу має прямопропорційний зв'язок;

– *показник рівня ефективності господарської діяльності*. Зростання власного капіталу високими темпами характеризує ефективний розподіл прибутку компанії та її спроможність регулювати фінансову стійкість за раху нок внутрішніх джерел. А зменшення власного капіталу може бути наслідком неефективної та збиткової діяль ності підприємства або хибних управлінських рішень.

Важливу роль в управлінні капіталом підприємства відіграє формування власних фінансових ресурсів, які є базою для майбутнього

розвитку компанії. Інформаційними джерелами є баланс підприємства (фор ма № 1), а також примітки до фінансової звітності (форма № 5). На основі розрахунку цих коефіцієнтів (табл. 1.2), робиться висновок щодо фінансової стійкості та платоспроможності, ділової активності (оборотності) та рентабельності підприємства. Аналіз капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» представлено в табл. 2.1 – 2.4. Ми проаналізували стан, динаміку та структуру капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2019 – 2022 рр. з метою встановлення певних тенденцій, тобто з елементами трендового аналізу.

У складі та структурі капіталу підприємства впродовж 2019 р. спостерігаємо такі тенденції: не змінюється сума зареєстрованого капіталу і складає 109 тис.грн.; так само резервний капітал на початок та кінець 2019 р. складає 594 тис.грн.; зростає вартість нерозподіленого прибутку у складі власного капіталу з 168938 тис.грн. на початок 2019 р. до 175637 тис.грн. на кінець року, тобто на 6 699 тис.грн.; це фінансовий потенціал підприємства, джерела фінансування інвестиційних потреб підприємства; критерій фінансової стійкості та стабільності з точки зору інвесторів, кредиторів, партнерів та інших зацікавлених осіб; так само це джерело фінансування соціальних програм. Взагалі наявність нерозподіленого прибутку у складі власного капіталу свідчить про спроможність підприємства формувати власні фінансові ресурси у вигляді чистого прибутку та акумулювати їх для вирішення стратегічних фінансових проєктів з розвитку підприємства. Питома вага власного капіталу у складі сукупного капіталу підприємства становить на початок року 89,5%, а на кінець року 89,8%, тобто за критерієм фінансової стійкості це абсолютно стійке підприємство. за довгостроковими зобов’язаннями у підприємства на початок року є пенсійні зобов’язання в обсязі 5 649 тис.грн., а на кінець року вони знизились до 5 195 тис.грн. Звісно є і поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов’язаннями; загальний обсяг поточних зобов’язань на початок року становить 14294 тис.грн., на кінець року – 14 943 тис.грн., питома вага поточних зобов’язань коливається в обсязі 7,5 – 7,6%.

Таблиця 2.1

Аналіз складу, структури та динаміки капіталу ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» у 2019 р.

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Відхилення показників за звітний період		
		тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	темп росту, %
I. Власний капітал								
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	109	0,1	109	0,1	0	0,0	100,0
Резервний капітал	1415	594	0,3	594	0,3	0	0,0	100,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	168 938	89,1	175 637	89,4	6 699	0,3	104,0
Усього за розділом I	1495	169 641	89,5	176 340	89,8	6 699	0,3	103,9
II. Довгострокові зобов’язання і забезпечення								
Пенсійні зобов’язання	1505	5 649	3,0	5 195	2,6	-454	-0,3	92,0
Усього за розділом II	1595	5 649	3,0	5 195	2,6	-454	-0,3	92,0
III. Поточні зобов’язання і забезпечення								
Поточна кредиторська заборгованість:								
за довгостроковими зобов’язаннями	1610	1 258	0,7	1 380	0,7	122	0,0	109,7
за товари, роботи, послуги	1615	3 615	1,9	3 821	1,9	206	0,0	105,7
за розрахунками з бюджетом	1620	2 091	1,1	1 605	0,8	-486	-0,3	76,8
за у тому числі з податку на прибуток	1621	1 431	0,8	856	0,4	-575	-0,3	59,8
за розрахунками зі страхування	1625	642	0,3	732	0,4	90	0,0	114,0
за розрахунками з оплати праці	1630	2 251	1,2	2 748	1,4	497	0,2	122,1
за одержаними авансами	1635	1 393	0,7	732	0,4	-661	-0,4	52,5
за розрахунками з учасниками	1640	873	0,5	1 043	0,5	170	0,1	119,5
Поточні забезпечення	1660	2 107	1,1	2 798	1,4	691	0,3	132,8
Інші поточні зобов’язання	1690	64	0,0	84	0,0	20	0,0	131,3
Усього за розділом III	1695	14 294	7,5	14 943	7,6	649	0,1	104,5
Баланс	1900	189 584	100,0	196 478	100,0	6 894	0,0	103,6

Отже, у 2019 р. фінансова стійкість підприємства свідчить про те, що капітал сформований практично на 90% з власного капіталу; підприємство залучає у господарський оборот позикові кошти у вигляді кредиторської заборгованості в обсязі, який практично не впливає на його фінансову незалежність.

У складі капіталу впродовж 2020 року відбулись такі зміни, що відображені в табл. 2.2: вартісний обсяг нерозподіленого прибутку зріс на 30035 тис.грн., що свідчить про фінансову стабільність та стійкість підприємства як на товарному, так і на фінансовому ринках; темп росту нерозподіленого прибутку становить 117,1%; підприємство продовжує накопичувати чистий прибуток для подальшого інвестування на розвиток виробництва, соціальну сферу; залишаються зобов'язання довгострокового характеру, які пов'язані з пенсійним забезпеченням; суттєво зросла кредиторська заборгованість з податку на прибуток, а саме з 856 тис.грн. до 1564 тис.грн. на кінець 2020 року; за розрахунками з бюджетом також зросла кредиторська заборгованість на 925 тис.грн., темп її росту становить 157,6%; кредиторська заборгованість за одержаними авансами впродовж 2020 року зросла на 1734 тис.грн.; загальний приріст поточних зобов'язань становить 3825 тис.грн., в результаті чого питома вага короткострокових зобов'язань на кінець року склала 8,1% проти 7,6% на початок року.

В цілому ж відбувається зростання обсягу капіталу 196486 тис.грн. на початок 2020 р. до 231557 тис.грн. на кінець 2020 р. (на 35071 тис.грн.), що відбулось за рахунок: зростання обсягу нерозподіленого прибутку на 30035 тис.грн.; зростання довгострокових зобов'язань і забезпечень на 1211 тис.грн.; зростання кредиторської заборгованості за одержаними авансами на 1734 тис.грн.; незначного зростання за іншими статтями балансу. Взагалі зростання обсягу капіталу може свідчити про розширення обсягу господарської діяльності, що є позитивним чинником для підприємства. Зазвичай така тенденція свідчить про стабільність і стійкість господарської діяльності ПрАТ «Запоріжсклофлюс».

Таблиця 2.2

Аналіз складу, структури та динаміки капіталу ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» у 2020 р.

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Відхилення показників за звітний період		
		тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	темп росту, %
I. Власний капітал								
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	109	0,1	109	0,0	0	0,0	100,0
Резервний капітал	1415	594	0,3	594	0,3	0	0,0	100,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	175 645	89,4	205 680	88,8	30 035	-0,6	117,1
Усього за розділом I	1495	176 348	89,8	206 383	89,1	30 035	-0,6	117,0
II. Довгострокові зобов’язання і забезпечення								
Пенсійні зобов’язання	1505	5 195	2,6	6 406	2,8	1 211	0,1	123,3
Усього за розділом II	1595	5 195	2,6	6 406	2,8	1 211	0,1	123,3
III. Поточні зобов’язання і забезпечення								
Поточна кредиторська заборгованість:								
за довгостроковими зобов’язаннями	1610	1 380	0,7	1 603	0,7	223	0,0	116,2
за товари, роботи, послуги	1615	3 821	1,9	3 548	1,5	-273	-0,4	92,9
за розрахунками з бюджетом	1620	1 605	0,8	2 530	1,1	925	0,3	157,6
за у тому числі з податку на прибуток	1621	856	0,4	1 564	0,7	708	0,2	182,7
за розрахунками зі страхування	1625	732	0,4	903	0,4	171	0,0	123,4
за розрахунками з оплати праці	1630	2 748	1,4	3 458	1,5	710	0,1	125,8
за одержаними авансами	1635	732	0,4	2 466	1,1	1 734	0,7	336,9
за розрахунками з учасниками	1640	1 043	0,5	1 301	0,6	258	0,0	124,7
Поточні забезпечення	1660	2 798	1,4	2 843	1,2	45	-0,2	101,6
Інші поточні зобов’язання	1690	84	0,0	116	0,1	32	0,0	138,1
Усього за розділом III	1695	14 943	7,6	18 768	8,1	3 825	0,5	125,6
Баланс	1900	196 486	100,0	231 557	100,0	35 071	0,0	117,8

Як і в минулому 2019 р. підприємство ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2020 р. вважається фінансово стійким та здійснює стабільну виробничо-господарську діяльність, є прибутковим та здатним реалізовувати інвестиційні проєкти за рахунок самофінансування своїх потреб.

Виходячи з результатів розрахунку за табл. 2.3 можна зробити такі висновки: вперше за три роки спостерігається зниження обсягу нерозподіленого прибутку, що свідчить про збиткову діяльність у 2021 році, тобто фінансові результати, що отримані у 2021 році є від'ємними і саме вони знижують питому вагу власного капіталу; зросли також довгострокові пенсійні зобов'язання на 2359 тис.грн. за період 2021 року. Пенсійні зобов'язання це виплати за пільговими пенсіями.

Зросла поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, яка на початок року становила 1603 тис.грн., а на кінець року – 2157 тис.грн. Суттєво зросла кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги з 3548 тис.грн. на початок року до 23069 тис.грн. на кінець 2021 р.; заборгованість зросла у 6,5 разів. Також зросла кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками: на початок року вона становила 1301 тис.грн., на кінець року – 6944 тис.грн., темп росту заборгованості становить 533,7%. Поточні забезпечення зросли з 4130 тис.грн. на початок року до 6392 тис.грн. на кінець 2021 року. Всього поточні зобов'язання у 2021 році зросли з 20092 тис.грн. на початок року до 44969 тис.грн. на кінець року, темп росту складає 223,8%. Така тенденція може свідчити, що підприємству не вистачає власних оборотних коштів для покриття потреб у фінансуванні поточної господарської діяльності, що може привести до втрати фінансової стійкості. Навіть таке зростання поточних зобов'язань суттєво не вплинуло на фінансову стійкість підприємства тому, що ПрАТ «Запоріжсклофлюс» має достатній запас фінансової міцності у вигляді накопиченого нерозподіленого прибутку, який на кінець 2021 р. складав 173139 тис.грн. Це фінансовий потенціал підприємства, який є передумовою фінансової стійкості та фінансової незалежності.

Таблиця 2.3

Аналіз складу, структури та динаміки капіталу ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» у 2021 р.

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Відхилення показників за звітний період		
		тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	темп росту, %
I. Власний капітал								
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	109	0,0	109	0,0	0	0,0	100,0
Резервний капітал	1415	594	0,3	594	0,3	0	0,0	100,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	204 347	88,3	173 139	76,1	-31 208	-12,2	84,7
Усього за розділом I	1495	205 050	88,6	173 842	76,4	-31 208	-12,2	84,8
II. Довгострокові зобов’язання і забезпечення								
Пенсійні зобов’язання	1505	6 406	2,8	8 765	3,9	2 359	1,1	136,8
Усього за розділом II	1595	6 406	2,8	8 765	3,9	2 359	1,1	136,8
III. Поточні зобов’язання і забезпечення								
Поточна кредиторська заборгованість:								
за довгостроковими зобов’язаннями	1610	1 603	0,7	2 157	0,9	554	0,3	134,6
за товари, роботи, послуги	1615	3 548	1,5	23 069	10,1	19 521	8,6	650,2
за розрахунками з бюджетом	1620	2 530	1,1	982	0,4	-1 548	-0,7	38,8
за у тому числі з податку на прибуток	1621	1 564	0,7	0	0,0	-1 564	-0,7	0,0
за розрахунками зі страхування	1625	917	0,4	1 046	0,5	129	0,1	114,1
за розрахунками з оплати праці	1630	3 458	1,5	3 613	1,6	155	0,1	104,5
за одержаними авансами	1635	2 466	1,1	629	0,3	-1 837	-0,8	25,5
за розрахунками з учасниками	1640	1 301	0,6	6 944	3,1	5 643	2,5	533,7
Поточні забезпечення	1660	4 130	1,8	6 392	2,8	2 262	1,0	154,8
Інші поточні зобов’язання	1690	139	0,1	137	0,1	-2	0,0	98,6
Усього за розділом III	1695	20 092	8,7	44 969	19,8	24 877	11,1	223,8
Баланс	1900	231 548	100,0	227 576	100,0	-3 972	0,0	98,3

У лютому 2022 року рф розв’язала повномасштабну війну в Україні і всі підприємства вимушені були пристосовуватись до умов війни. Не виключенням став і ПрАТ «Запоріжсклофлюс», тому аналіз капіталу у 2022 році необхідно провести окремо і співставлення змін в капіталі за результатами роботи у 2022 році є неспівставними з результатами у попередніх періодах. Проаналізуємо стан та динаміку змін у капіталі підприємства, результати дослідження представимо у табл. 2.4.

Зміни в структурі власного капіталу (табл. 2.4) у 2022 р. свідчать про повторне зниження обсягу нерозподіленого прибутку на 51718 тис.грн., що знижує фінансові можливості підприємства для інвестиційного розвитку за рахунок власних коштів, але це, можливо, є захисний механізм підприємства для збереження його фінансового потенціалу в умовах війни. Поточна кредиторська заборгованість впродовж 2022 р. зазнала таких змін: забов’язання за короткостроковим кредитом залишились в обсязі 2151 тис.грн. станом на 31.12.2022 р.; кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги знизилась на 10784 тис.грн. і склала 12285 тис.грн., тобто тем її зниження складає практично 48%; зросла кредиторська заборгованість за одержаними авансами практично у 2,5 разів, що може бути результатом невиконання певних послуг з причини кризи на виробництві; тенденцію до зниження має кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками (з 6944 тис.грн. до 2047 тис.грн.). Загальний обсяг поточної кредиторської заборгованості знизився на 15805 тис.грн., темп росту склав 64,9%.

Позитивним чинником є те, що обсяг кредиторської заборгованості у 2022 р. було знижено, а негативним є те, що знижено загальний обсяг капіталу знизився на 69 979 тис.грн., що свідчить про падіння обсягу виробництва та збитки, які спричинені падінням обсягу виробництва, зростанням цін на сировину, втратою ринків збуту, руйнуванням логістичних ланцюгів, втратою (частково) трудового потенціалу та фізичним руйнуванням інфраструктури під час бомбардувань м. Запоріжжя, починаючи з 24.02.2022 р.

Таблиця 2.4

Аналіз складу, структури та динаміки капіталу ПрАТ «ЗАПЛОРІЖСКЛОФЛЮС» у 2022 р.

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Відхилення показників за звітний період		
		тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	темп росту, %
I. Власний капітал								
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	109	0,0	109	0,1	0	0,0	100,0
Резервний капітал	1415	594	0,3	594	0,4	0	0,1	100,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	174 237	76,2	122 519	77,2	-51 718	1,0	70,3
Усього за розділом I	1495	174 940	76,5	123 222	77,6	-51 718	1,1	70,4
II. Довгострокові зобов’язання і забезпечення								
Пенсійні зобов’язання	1505	8 765	3,8	6 309	4,0	-2 456	0,1	72,0
Усього за розділом II	1595	8 765	3,8	6 309	4,0	-2 456	0,1	72,0
III. Поточні зобов’язання і забезпечення								
Поточна кредиторська заборгованість:								
за довгостроковими зобов’язаннями	1610	2 157	0,9	2 151	1,4	-6	0,4	99,7
за товари, роботи, послуги	1615	23 069	10,1	12 285	7,7	-10 784	-2,3	53,3
за розрахунками з бюджетом	1620	982	0,4	464	0,3	-518	-0,1	47,3
за розрахунками зі страхування	1625	1 046	0,5	395	0,2	-651	-0,2	37,8
за розрахунками з оплати праці	1630	3 613	1,6	1 478	0,9	-2 135	-0,6	40,9
за одержаними авансами	1635	629	0,3	2 170	1,4	1 541	1,1	345,0
за розрахунками з учасниками	1640	6 944	3,0	2 047	1,3	-4 897	-1,7	29,5
Поточні забезпечення	1660	6 392	2,8	8 110	5,1	1 718	2,3	126,9
Інші поточні зобов’язання	1690	137	0,1	64	0,0	-73	0,0	46,7
Усього за розділом III	1695	44 969	19,7	29 164	18,4	-15 805	-1,3	64,9
Баланс	1900	228 674	100,0	158 695	100,0	-69 979	0,0	69,4

Динаміка обсягу нерозподіленого прибутку представлена на рис. 2.3.

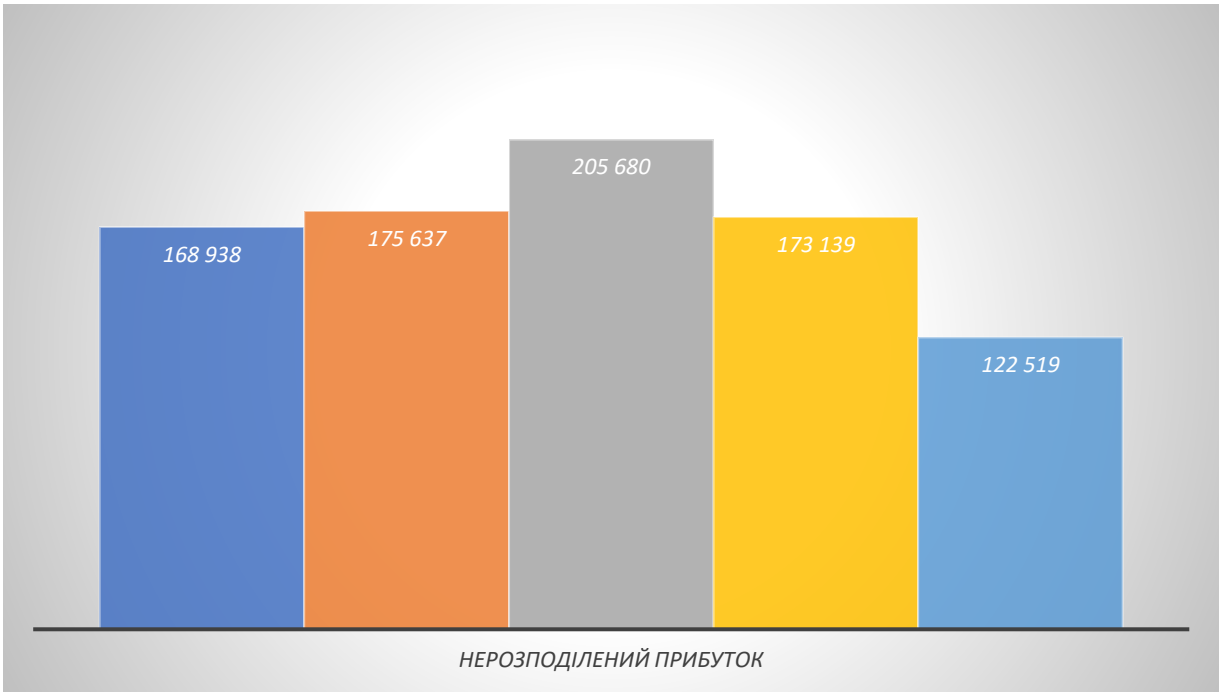

Рис. 2.3. Динаміка нерозподіленого прибутку ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2019 – 2022 рр.

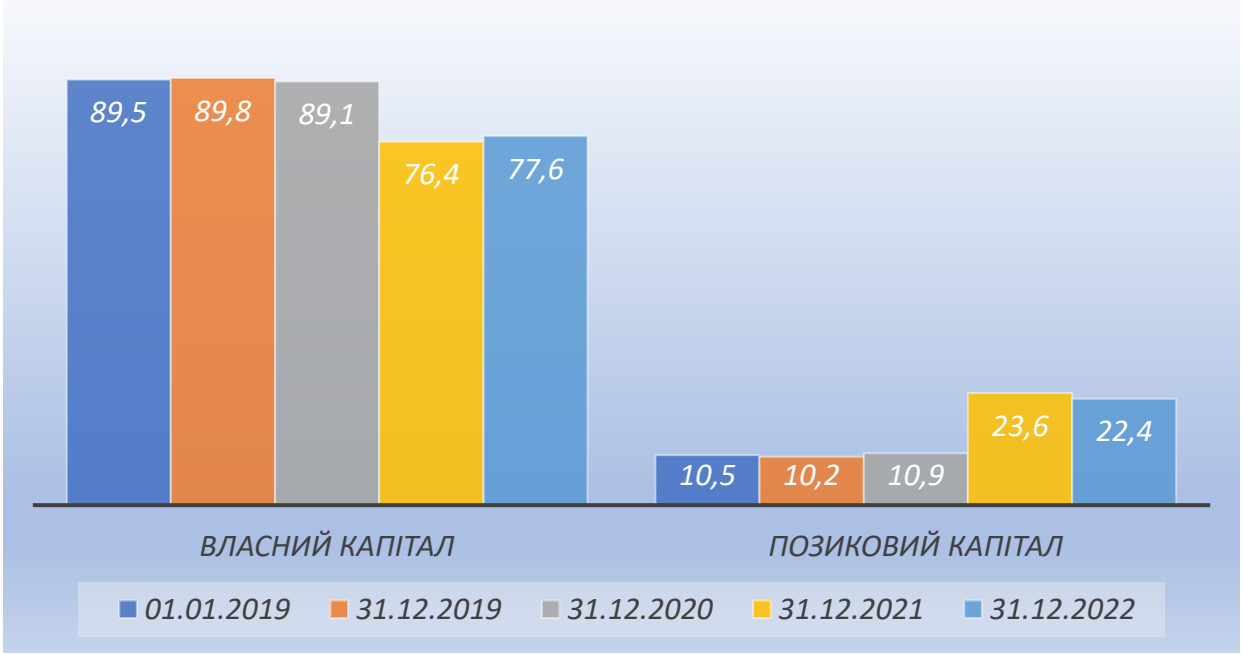

Рис. 2.4. Динаміка структури капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» впродовж 2019 – 2022 рр.

За результатами аналізу капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» ми спостерігаємо такі тенденції: підприємство характеризується високим рівнем

фінансової стійкості (більше 75%); спостерігається зниження обсягу нерозподіленого прибутку, однак у підприємства ще є достатній рівень фінансової міцності; спостерігаємо зростання залежності підприємства від короткострокових позикових коштів у вигляді кредиторської заборгованості. Доречним є аналіз напрямів інвестування грошових коштів на формування активів, тобто аналіз активів ПрАТ «Запоріжсклофлюс».

Аналіз змін в активах ПрАТ «Запоріжсклофлюс» впродовж 2019 р. (табл. 2.5) має такі тенденції: обсяг нематеріальних активів практично не змінився і складає у структурі активів до 1%; наявність НМА свідчить про інноваційний вектор розвитку підприємства; залишки незавершених капітальних інвестицій зросли на 1073 тис.грн. та на кінець року склали 6334 тис.грн., тобто підприємство інвестує в об'єкти основних засобів і розвиває свій виробничий потенціал; первинна вартість основних засобів зросла на 8491 тис.грн., тобто підприємство продовжує інвестувати у виробничий потенціал; питома вага остаточної вартості основних засобів у структурі активів складає впродовж року 26,3%; також у складі необоротних активів присутня довгострокова дебіторська заборгованість в обсязі 517 тис.грн. на початок року і 466 тис.грн. на кінець року; це порушення фінансової дисципліни підприємства і може привести до прямих збитків. Всього у структурі активів необоротні активи на початок року становлять 30,4%, а на кінець року 31,1%; темп росту вартості необоротних активів складає 106,2%.

Обсяг запасів на початок року складає 67 218 тис.грн., на кінець року 83 600 тис.грн., темп росту 124,4%, що свідчить про зростання обсягу матеріальних оборотних активів і може свідчити про зростання обсягу господарського обороту; у складі запасів практично у три рази зросли залишки незавершеного виробництва, що може свідчити про недостатність грошових коштів для закупівлі матеріалів для забезпечення виробництва; на 9 352 тис.грн. зросли залишки готової продукції на складах підприємства; темп росту залишків готової продукції становить 135,4%; позитивною динамікою є зниження обсягу дебіторської заборгованості за продукцію,

Таблиця 2.5

Аналіз складу, структури та динаміки активів ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» у 2019 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Відхилення показників за звітний період		
		тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	темп росту, %
I. Необоротні активи								
Нематеріальні активи:	1000	1 447	0,8	1 467	0,7	20	0,0	101,4
первісна вартість	1001	1 448	0,8	1 469	0,7	21	0,0	101,5
накопичена амортизація	1002	1	0,0	2	0,0	1	0,0	200,0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5 261	2,8	6 334	3,2	1 073	0,4	120,4
Основні засоби:	1010	49 926	26,3	51 681	26,3	1 755	0,0	103,5
первісна вартість	1011	82 429	43,5	90 920	46,3	8 491	2,8	110,3
знос	1012	32 503	17,1	39 239	20,0	6 736	2,8	120,7
Інвестиційна нерухомість:	1015	228	0,1	223	0,1	-5	0,0	97,8
первісна вартість	1016	266	0,1	266	0,1	0	0,0	100,0
знос	1017	38	0,0	43	0,0	5	0,0	113,2
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	517	0,3	466	0,2	-51	0,0	90,1
Відстрочені податкові активи	1045	194	0,1	995	0,5	801	0,4	512,9
Усього за розділом I	1095	57 573	30,4	61 166	31,1	3 593	0,8	106,2
II. Оборотні активи								
Запаси	1100	67 218	35,5	83 600	42,5	16 382	7,1	124,4
Виробничі запаси	1101	38 129	20,1	40 164	20,4	2 035	0,3	105,3
Незавершене виробництво	1102	2 635	1,4	7 630	3,9	4 995	2,5	289,6
Готова продукція	1103	26 454	14,0	35 806	18,2	9 352	4,3	135,4
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	24 810	13,1	16 840	8,6	-7 970	-4,5	67,9
Дебіторська заборгованість за розрахунками:								
за виданими авансами	1130	9 593	5,1	6 746	3,4	-2 847	-1,6	70,3
з бюджетом	1135	7 647	4,0	6 975	3,6	-672	-0,5	91,2
у тому числі з податку на прибуток	1136	53	0,0	0	0,0	-53	0,0	0,0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3 280	1,7	4 654	2,4	1 374	0,6	141,9
Гроші та їх еквіваленти	1165	18 209	9,6	15 477	7,9	-2 732	-1,7	85,0
Інші оборотні активи	1190	1 254	0,7	1 020	0,5	-234	-0,1	81,3
Усього за розділом II	1195	132 011	69,6	135 312	68,9	3 301	-0,8	102,5
Баланс	1300	189 584	100,0	196 478	100,0	6 894	0,0	103,6

товари, роботи, послуги з 24810 тис.грн. до 16840 тис.грн., тобто на 7970 тис.грн., темп росту становить 67,9%; загальний вартісний обсяг оборотних активів за період 2019 р. зріс на 3301 тис.грн. Загальна вартість майна ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за період 2019 р. зросла на 6 894 тис.грн., темп росту становить 103,6%. Отже, впродовж 2019 р. склад та структура активів є стійкою і характеризує стабільність виробничо-господарської діяльності. Можемо також стверджувати, що капітал інвестований ефективно на формування активів, що забезпечує ефективність фінансово-господарської діяльності.

У складі, структурі та динаміці активів впродовж 2020 р. (табл. 2.6) відбулись такі зміни: продовжує зростати первинна вартість основних засобів з 90 920 тис.грн. на початок року до 103255 тис.грн. на кінець року, тобто на 123 535 тис.грн.; темп росту становить 113,6%; питома вага необоротних активів на початок року становить 31,1%, а на кінець року – 28,3%; позитивним зрушенням є зниження обсягу залишків незавершеного виробництва на 2479 тис.грн., що свідчить про прискорення оборотності коштів, інвестованих в

оборотні активи; також спостерігається прискорення оборотності залишків готової продукції на складах підприємства, вони скоротились на 13328 тис.грн.

При цьому зросла дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги більше як у два рази, а саме з 16840 тис.грн. на початок року до 34837 тис.грн. на кінець року (табл. 2.6); така ситуація свідчить про зниження платоспроможності покупців продукції, що змушує підприємство відвантажувати продукцію замовникам з відтермінуванням платежів за неї; така ситуація може негативно вплинути на платоспроможність підприємства у майбутніх періодах. В цілому оборотні активи зросли на 30176 тис.грн. або на 22,7% за рахунок зростання обсягу грошових коштів та дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги; питома вага оборотних активів зросла з 68,9% на початок року до 71,7% на кінець року. Тобто 2/3

обсягу капіталу підприємства інвестовано в оборотні активи і лише 1/3 – в необоротні. Можна стверджувати, що активи підприємства у 2020 р. є достатньо мобільними.

Таблиця 2.6

Аналіз складу, структури та динаміки активів ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» у 2020 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Відхилення показників за звітний період		
		тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	темп росту, %
І. Необоротні активи								
Нематеріальні активи:	1000	1 467	0,7	1 464	0,6	-3	-0,1	99,8
первісна вартість	1001	1 469	0,7	1 469	0,6	0	-0,1	100,0
накопичена амортизація	1002	2	0,0	5	0,0	3	0,0	250,0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6 334	3,2	5 862	2,5	-472	-0,7	92,5
Основні засоби:	1010	51 689	26,3	56 365	24,3	4 676	-2,0	109,0
первісна вартість	1011	90 920	46,3	103 255	44,6	12 335	-1,7	113,6
знос	1012	39 231	20,0	46 890	20,2	7 659	0,3	119,5
Інвестиційна нерухомість:	1015	223	0,1	219	0,1	-4	0,0	98,2
первісна вартість	1016	266	0,1	266	0,1	0	0,0	100,0
знос	1017	43	0,0	47	0,0	4	0,0	109,3
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	466	0,2	394	0,2	-72	-0,1	84,5
Відстрочені податкові активи	1045	995	0,5	1 225	0,5	230	0,0	123,1
Усього за розділом І	1095	61 174	31,1	65 529	28,3	4 355	-2,8	107,1
ІІ. Оборотні активи								
Запаси	1100	83 600	42,5	70 835	30,6	-12 765	-12,0	84,7
Виробничі запаси	1101	40 164	20,4	43 206	18,7	3 042	-1,8	107,6
Незавершене виробництво	1102	7 630	3,9	5 151	2,2	-2 479	-1,7	67,5
Готова продукція	1103	35 806	18,2	22 478	9,7	-13 328	-8,5	62,8
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	16 840	8,6	34 837	15,0	17 997	6,5	206,9
Дебіторська заборгованість за розрахунками:								
за виданими авансами	1130	6 746	3,4	1 243	0,5	-5 503	-2,9	18,4
з бюджетом	1135	6 975	3,5	7 797	3,4	822	-0,2	111,8
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 654	2,4	4 762	2,1	108	-0,3	102,3
Гроші та їх еквіваленти	1165	15 477	7,9	45 387	19,6	29 910	11,7	293,3
Інші оборотні активи	1190	1 020	0,5	1 167	0,5	147	0,0	114,4
Усього за розділом ІІ	1195	135 312	68,9	166 028	71,7	30 716	2,8	122,7
Баланс	1300	196 486	100,0	231 557	100,0	35 071	0,0	117,8

У складі та структурі активів у 2021 р. (табл. 2.7) відбулись такі зміни: в об’єкти нематеріальних активів підприємство інвестувало впродовж року 504 тис.грн., що свідчить про достатню фінансову забезпеченість поточної діяльності і спроможність інвестувати грошові кошти у об’єкти інтелектуальної власності; зростає інтенсивність інвестування в основні засоби за рахунок власних джерел; так первинна вартість основних засобів впродовж 2021 року зросла на 38157 тис.грн.; поступово знижується обсяг довгострокової дебіторської заборгованості; питома вага необоротних активів на початок року становила 28,3%, а на кінець року вже 41,9%, але це є нормальною структурою активів зважаючи на те, що ми аналізуємо промислове підприємство хімічної галузі, продукція якого є матеріалоємною, енергоємною та має технології, які потребують великих обсягів обладнання, будівель та споруд виробничого призначення. Обсяг виробничих запасів за 2021 рік знизився на 20919 тис.грн., а темп його росту склав 51,5%, що може свідчити про прискорення оборотності оборотних активів; однак зросли залишки готової продукції на складах підприємства з 22453 тис.грн. на початок року до 41863 тис.грн. на кінець 2021 року; залишки дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги скоротились з 34837 тис.грн. до 27664 тис.грн., що також може свідчити про прискорення оборотності коштів, інвестованих в дебіторську заборгованість.

Зросла дебіторська заборгованість за виданими авансами з 7788 тис.грн. до 21182 тис.грн., що негативно позначається на структурі оборотних активів і уповільнює їх оборотність. Загалом, питома вага оборотних активів за цей період знизилась з 71,7% на початок року до 58,3% на кінець року. Також відбулось незначне падіння вартісного обсягу активів, а саме на 3972 тис.грн. або на 1,7%, що не є суттєвим.

Зміна співвідношення необоротних і оборотних активів впродовж 2021 р. можна вважати процесом капіталізації активів. Капіталізація активів веде до того, що активи стають не такими мобільними, що ускладнює процес їх оборотності.

Таблиця 2.7

Аналіз складу, структури та динаміки активів ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» у 2021 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Відхилення показників за звітний період		
		тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	темп росту, %
І. Необоротні активи								
Нематеріальні активи:	1000	1 464	0,6	1 968	0,9	504	0,2	134,4
первісна вартість	1001	1 469	0,6	1 976	0,9	507	0,2	134,5
накопичена амортизація	1002	5	0,0	8	0,0	3	0,0	160,0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5 862	2,5	4 045	1,8	-1 817	-0,8	69,0
Основні засоби:	1010	56 365	24,3	85 572	37,6	29 207	13,3	151,8
первісна вартість	1011	103 255	44,6	141 412	62,1	38 157	17,5	137,0
знос	1012	46 890	20,3	55 840	24,5	8 950	4,3	119,1
Інвестиційна нерухомість:	1015	219	0,1	215	0,1	-4	0,0	98,2
первісна вартість	1016	266	0,1	266	0,1	0	0,0	100,0
знос	1017	47	0,0	51	0,0	4	0,0	108,5
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	394	0,2	308	0,1	-86	0,0	78,2
Відстрочені податкові активи	1045	1 225	0,5	3 171	1,4	1 946	0,9	258,9
Усього за розділом І	1095	65 529	28,3	95 279	41,9	29 750	13,6	145,4
ІІ. Оборотні активи								
Запаси	1100	70 835	30,6	65 764	28,9	-5 071	-1,7	92,8
Виробничі запаси	1101	43 141	18,6	22 222	9,8	-20 919	-8,9	51,5
Незавершене виробництво	1102	5 151	2,2	1 679	0,7	-3 472	-1,5	32,6
Готова продукція	1103	22 453	9,7	41 863	18,4	19 410	8,7	186,4
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	34 837	15,0	27 664	12,2	-7 173	-2,9	79,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками:								
за виданими авансами	1130	1 243	0,5	1 435	0,6	192	0,1	115,4
з бюджетом	1135	7 788	3,4	21 182	9,3	13 394	5,9	272,0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0,0	4 354	1,9	4 354	1,9	0,0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 762	2,1	1 821	0,8	-2 941	-1,3	38,2
Гроші та їх еквіваленти	1165	45 387	19,6	12 774	5,6	-32 613	-14,0	28,1
Інші оборотні активи	1190	1 167	0,5	1 657	0,7	490	0,2	142,0
Усього за розділом ІІ	1195	166 019	71,7	132 576	58,3	-33 443	-13,4	79,9
Баланс	1300	231 548	100,0	227 576	100,0	-3 972	0,0	98,3

Аналіз активів у 2022 р. представлений у табл. 2.8. У складі та структурі активів у 2022 році відбулись такі зміни: за рахунок зниження обсягу незавершених капітальних інвестицій впродовж 2022 р. на 677

тис.грн., подальшої амортизації необоротних активів, відбулось зниження обсягу необоротних активів у складі активів. Так, їх вартісний обсяг знизився на 8 675 тис.грн. (табл. 2.8), однак питома вага необоротних активів зросла з 41,7% на початок 2022 року до 54,6 % на кінець 2022 р. Це пояснюється структурним зрушенням у складі активів. У зв'язку з початком війни та зниженням комерційної активності, порушенням логістичних зв'язків та окупацією Запорізької області. У зв'язку з суттєвим падінням обсягу продажів продукції у 2022 р., обсяг оборотних активів знизився. Так, на початок 2022 року запаси складали 66 862 тис.грн., а на кінець року – лише 49 249 тис.грн., темп росту склав 73,7%. У складі запасів зріс обсяг залишків незавершеного виробництва, що пов'язано з втратою ринків збуту та порушенням ланцюгів постачань.

На початок 2022 року залишки обсягів НЗВ складали 1679 тис.грн., а на кінець року – вже 4 143 тис.грн., темп росту – 246,8%. Також зниження обсягу виробництва призвело до падіння залишків готової продукції на складах підприємства з 41863 тис.грн. на початок року до 15420 тис.грн. на кінець 2022 р. У зв'язку з перерахованими негативними чинниками впливу на господарську діяльність ПрАТ «Запоріжсклофлюс», змінилась політика відносно дебіторської заборгованості. Високі ризики відвантаження продукції з відтермінуванням отримання грошових коштів змусили підприємство запровадити більш «жорсткий» платіжний механізм. Так, залишки дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги за рік знизились на 26443 тис.грн., темп росту склав 36,8%. Звісно обсяг дебіторської заборгованості знизився і з причини падіння обсягу виробництва, але ризикованість операцій з відтермінуванням платежів є постійно у «полі зору» менеджерів з фінансів. Практично на 90% знизилась дебіторська заборгованість за виданими авансами і склала на кінець 2022 р. 148 тис.грн.; аналогічна тенденція спостерігається і відносно інших статей дебіторської заборгованості.

Таблиця 2.8

Аналіз складу, структури та динаміки активів ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» у 2022 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду		На кінець звітного періоду		Відхилення показників за звітний період		
		тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	тис. грн	частка в активах, %	темп росту, %
І. Необоротні активи								
Нематеріальні активи:	1000	1 968	0,9	1 965	1,2	-3	0,4	99,8
первісна вартість	1001	1 976	0,9	1 976	1,2	0	0,4	100,0
накопичена амортизація	1002	8	0,0	11	0,0	3	0,0	137,5
Незавершені капітальні інвестиції	1005	4 045	1,8	3 368	2,1	-677	0,4	83,3
Основні засоби:	1010	85 572	37,4	77 755	49,0	-7 817	11,6	90,9
первісна вартість	1011	141 412	61,8	143 626	90,5	2 214	28,7	101,6
знос	1012	55 840	24,4	65 871	41,5	10 031	17,1	118,0
Інвестиційна нерухомість:	1015	215	0,1	210	0,1	-5	0,0	97,7
первісна вартість	1016	266	0,1	266	0,2	0	0,1	100,0
знос	1017	51	0,0	56	0,0	5	0,0	109,8
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	308	0,1	220	0,1	-88	0,0	71,4
Відстрочені податкові активи	1045	3 171	1,4	3 086	1,9	-85	0,6	97,3
Усього за розділом І	1095	95 279	41,7	86 604	54,6	-8 675	12,9	90,9
ІІ. Оборотні активи								
Запаси	1100	66 862	29,2	49 249	31,0	-17 613	1,8	73,7
Виробничі запаси	1101	23 320	10,2	29 686	18,7	6 366	8,5	127,3
Незавершене виробництво	1102	1 679	0,7	4 143	2,6	2 464	1,9	246,8
Готова продукція	1103	41 863	18,3	15 420	9,7	-26 443	-8,6	36,8
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	27 664	12,1	4 375	2,8	-23 289	-9,3	15,8
Дебіторська заборгованість за розрахунками:								
за виданими авансами	1130	1 435	0,6	148	0,1	-1 287	-0,5	10,3
з бюджетом	1135	21 182	9,3	6 671	4,2	-14 511	-5,1	31,5
у тому числі з податку на прибуток	1136	4 354	1,9	4 354	2,7	0	0,8	100,0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 821	0,8	933	0,6	-888	-0,2	51,2
Гроші та їх еквіваленти	1165	12 774	5,6	9 462	6,0	-3 312	0,4	74,1
Інші оборотні активи	1190	1 657	0,7	1 253	0,8	-404	0,1	75,6
Усього за розділом ІІ	1195	133 395	58,3	72 091	45,4	-61 304	-12,9	54,0
Баланс	1300	228 674	100,0	158 695	100,0	-69 979	0,0	69,4

У зв'язку з асинхронністю платежів впродовж важкого 2022 р., на рахунках підприємства залишились грошові кошти в обсязі близько 10 млн.грн., але це не є проблемою для підприємства тому, що вони надійшли і зберігаються на рахунках. Вартість оборотних активів на кінець 2022 р. склала 72091 тис.грн., що на 61304 тис.грн. менше за їх вартість на початок року. Загальна вартість активів у 2022 р. також має негативну тенденцію до зниження з 228674 тис.грн. до 158695 тис.грн., темп росту складає 69,4%.

Динаміка структури активів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» впродовж 2019 – 2022 рр. представлена на рис. 2.5. З рис. 2.5 випливає, що впродовж досліджуваного періоду поступово зростає частка необоротних активів у структурі активів, тобто мобільність майна знижується. У 2022 р. така зміна структури активів пояснюється скороченням обсягу виробництва, тобто виробничі потужності підприємства використовуються не в повному об'ємі (існує недозавантаженість виробничих потужностей). Така ситуація негативно впливає на цінову політику підприємства тому, що зростає питома вага постійних витрат на одиницю продукції. Це ризики, з якими стикнулись вітчизняні підприємства під час повномасштабної війни та руйнування критичної інфраструктури.

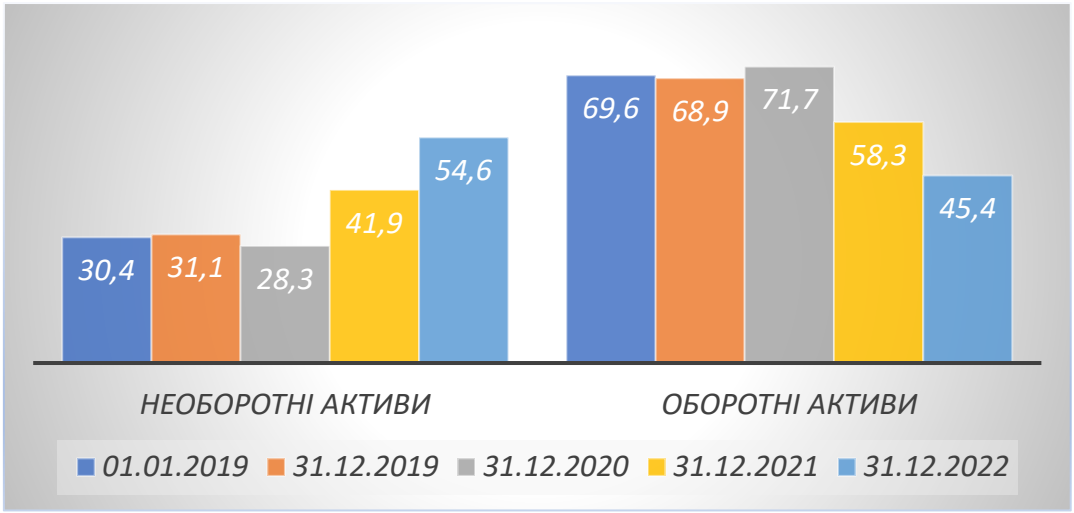

Рис. 2.5. Динаміка структури активів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» впродовж 2019 – 2022 рр.

Узагальнюючи результати аналізу капіталу та активів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» у 2019 – 2022 рр. можемо констатувати таке:

- структура капіталу є раціональною та такою, що забезпечує можливість здійснення безперервної господарської діяльності;
- структура активів видозмінена у 2021 – 2022 рр. і це пов'язано у більшості з недостатнім рівнем платоспроможності замовників продукції, а також з вимушеними мірами, які підприємство вживало з початком повномасштабної війни;
- падіння обсягу продажів негативно позначилось на змінах у структурі активів та спричинило зростання постійних витрат в ціні одиниці продукції;
- підприємство маж запас фінансової міцності у вигляді накопиченого нерозподіленого прибутку, який станом на 31.12.2022 р. складає 122519 тис.грн., однак збиткова діяльність призводить до падіння нерозподіленого прибутку;
- падіння обсягу накопиченого нерозподіленого прибутку вимагає від менеджменту підприємства розробки антикризових заходів.

2.3. Дослідження фінансових результатів та управління ефективністю діяльності ПрАТ «Запоріжсклофлюс»

Фінансові результати свідчать про спроможність підприємства здійснювати прибуткову діяльність, про здатність формувати ефективну цінову політику, а у підсумку – про можливості підприємства бути представленим на товарному ринку та забезпечувати безперервну господарську діяльність. За допомогою методів фінансового аналізу нами виконано аналіз Звіту про фінансові результати, який представлено в табл. 2.9 – 2.14.

Фінансові результати у 2019 – 2020 рр. мають такі тенденції (табл. 2.9 – 2.10): чистий дохід від реалізації продукції практично не змінився і складає у

2020 р. 376398 тис.грн. проти 375038 тис.грн. у 2019 р.; темп росту собівартості реалізованої продукції складає 93,7%, тобто витрати, що віднесені до собівартості зростають повільніше за доходи. Валовий прибуток за звітний 2020 р. становить 98484 тис.грн., а за 2019 р. – 78443 тис.грн., тобто темп росту прибутку становить 125,5%. Адміністративні витрати зростають з темпом росту 129,5%; витрати на збут мають темп росту 79,1%, що позитивно позначилось на обсязі фінансового результату від операційної діяльності. Фінансовий результат від операційної діяльності у 2020 р. склав 44887 тис.грн. проти 16137 тис.грн. у 2019 р., тобто темп росту операційного прибутку становить 278,2%. Чистий фінансовий результат 2020 р. складає 36056 тис.грн. або 9,6% у складі чистого доходу від реалізації продукції проти 12720 тис.грн. чистого прибутку у 2019 р.. Темп росту чистого прибутку становить 283,5%. Елементи операційних витрат мають таку тенденцію: матеріальні витрати знизились на 89 931 тис.грн., темп їх росту склав 70,1%, тобто в умовах стабільності обсягу виробництва спостерігається зниження матеріальної складової, що позитивно позначається на політиці формування прибутку. Витрати на оплату праці зросли на 19,1%, амортизаційні відрахування зросли на 15,6%. В цілому, темп росту операційних витрат у 2019 – 2020 рр. становить 81,2%..

Отже, у 2019 – 2020 рр. ПрАТ «Запоріжсклофлюс» отримало чистий прибуток; його цінова політика була ефективною та дозволила отримати приріст валового прибутку, фінансового результату від операційної діяльності та фінансового результату до оподаткування; обсяг чистого доходу є стабільним та несуттєво зростає; матеріальні витрати у складі операційних витрат мають контрольований темп росту, що є результатом ефективного бюджетування витрат. Фінансові результати 2019 – 2020 рр. це результат ефективного фінансового управління капіталом, але слід розуміти, що в цей період в Україні не було повномасштабної війни, тому не було ризиків, які об’єктивно супроводжують господарську діяльність під час війни.

Таблиця 2.9

Аналіз фінансових результатів ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» у 2019 – 2020 рр.

Стаття	Код рядка	Абсолютні величини		Питома вага статей у чистому доході від реалізації		Відхилення		
		за попередній період	За звітний період	за попередній період	за звітний період	в абсолютних величинах	в структурі	темпи росту, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	375038	376398	100,0	100,0	1360	0,0	100,4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(296595)	(277914)	-79,1	-73,8	18681	5,3	93,7
Валовий: прибуток	2090	78443	98484	20,9	26,2	20041	5,3	125,5
Інші операційні доходи	2120	11225	31680	3,0	8,4	20455	5,4	282,2
Адміністративні витрати	2130	(16177)	(20948)	-4,3	-5,6	-4771	-1,3	129,5
Витрати на збут	2150	(32355)	(25602)	-8,6	-6,8	6753	1,8	79,1
Інші операційні витрати	2180	(24999)	(38727)	-6,7	-10,3	-13728	-3,6	154,9
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	16137	44887	4,3	11,9	28750	7,6	278,2
Інші фінансові доходи	2220	74	69	0,0	0,0	-5	0,0	93,2
Фінансові витрати	2250	(623)	(676)	-0,2	-0,2	-53	0,0	108,5
Інші витрати	2270	(5)	(153)	0,0	0,0	-148	0,0	3 060,0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	15583	44127	4,2	11,7	28544	7,5	283,2
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(2863)	(8071)	-0,8	-2,1	-5208	-1,3	281,9
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	12720	36056	3,4	9,6	23336	6,2	283,5

Таблиця 2.10

Аналіз елементів операційних витрат у 2019 – 2020 рр.

Стаття	Код рядка	Абсолютні величини		Питома вага статей у операційних витратах		Відхилення		
		за попередній період	За звітний період	за попередній період	за звітний період	в абсолютних величинах	в структурі	темпи росту, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Матеріальні затрати	2500	300 917	210 986	72,1	62,3	-89 931	-9,8	70,1
Витрати на оплату праці	2505	53 891	64 208	12,9	19,0	10 317	6,1	119,1
Відрахування на соціальні заходи	2510	10 884	12 880	2,6	3,8	1 996	1,2	118,3
Амортизація	2515	6 834	7 903	1,6	2,3	1 069	0,7	115,6
Інші операційні витрати	2520	44 562	42 774	10,7	12,6	-1 788	1,9	96,0
Разом	2550	417 088	338 751	100,0	100,0	-78 337	0,0	81,2

Аналіз звіту про фінансові результати у 2020 – 2021 рр. представлено у табл. 2.11 – 2.12. Чистий дохід від реалізації продукції має позитивну тенденцію зростання з 376398 тис.грн. у 2020 р. до 4877057 тис.грн. у 2021 р., темп росту чистого доходу становить 129,4%. Собівартість реалізованої продукції зростає більшим темпом росту, а саме 154,8%. В результаті валовий прибуток знизився у порівнянні з 2020 роком практично у два рази і склав 54897 тис.грн проти 97214 тис. грн. у 2020 році. Таким чином, випереджуючий темп росту собівартості над доходом від реалізації продукції призвів до падіння валового прибутку. За вирахуванням адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат фінансовий результат від операційної діяльності у 2021 році склав 15878 тис.грн. збитків, а чистий збиток 2021 року дорівнює 14787 тис.грн. Такі збитки і спричинили зниження залишків по рядку «1420» нерозподілений прибуток (непокритий збиток) – у власному капіталі Балансу. В цілому можна констатувати, що підприємство станом на кінець 2021 року має достатню фінансову стабільність завдяки накопиченому обсягу нерозподіленого прибутку, однак є фінансові проблеми із забезпеченням поточної діяльності фінансовими ресурсами, що може привести до кризового фінансового стану у майбутньому. Збитки 2021 р. є передумовою до розробки антикризової політики фінансового управління, яка включає політику управління витратами. Звертає на себе увагу і структура елементів операційних витрат (табл. 2.12). Так, питома вага матеріальних витрат у звітному 2021 році становить 74,2%, а у минулому 2020 р. – 62,3%; темп росту матеріальних витрат – 184,5%. Тоді як темп росту витрат на оплату праці у звітному 2021 році становить лише 124,5%. Стрімке зростання матеріальних витрат негативно позначилось на ціновій політиці підприємства. Отже, 2020 – 2021 р. характеризується збитками у 2021 р., які спричинені випереджуючим темпом росту собівартості реалізованої продукції над темпом росту чистого доходу від реалізації продукції; стрімке падіння валового прибутку не надало можливості надалі здійснити прибуткову діяльність.

Таблиця 2.11

Аналіз складу, структури та динаміки фінансових результатів ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» у 2020 – 2021 рр.

Стаття	Код рядка	Абсолютні величини		Питома вага статей у чистому доході від реалізації		Відхилення		
		за попередній період	За звітний період	за попередній період	за звітний період	в абсолютних величинах	в структурі	темпи росту, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	376398	487057	100,0	100,0	110659	0,0	129,4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(279184)	(432160)	-74,2	-88,7	-152976	-14,5	154,8
Валовий: прибуток	2090	97214	54897	25,8	11,3	-42317	-14,5	56,5
Валовий: збиток	2095	0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Інші операційні доходи	2120	31680	14102	8,4	2,9	-17578	-5,5	44,5
Адміністративні витрати	2130	(20955)	(23708)	-5,6	-4,9	-2753	0,7	113,1
Витрати на збут	2150	(25602)	(24807)	-6,8	-5,1	795	1,7	96,9
Інші операційні витрати	2180	(38779)	(36362)	-10,3	-7,5	2417	2,8	93,8
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	43558	0	11,6	0,0	-43558	-11,6	0,0
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	(15878)	0,0	-3,3	-15878	-3,3	0,0
Інші фінансові доходи	2220	69	52	0,0	0,0	-17	0,0	75,4
Фінансові витрати	2250	(676)	(869)	-0,2	-0,2	-193	0,0	128,6
Інші витрати	2270	(153)	(38)	0,0	0,0	115	0,0	24,8
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	42798	0	11,4	0,0	-42798	-11,4	0,0

Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	(16733)	0,0	-3,4	-16733	-3,4	0,0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(8071)	1946	-2,1	0,4	10017	2,5	-24,1
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	34727	0	9,2	0,0	-34727	-9,2	0,0
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	(14787)	0,0	-3,0	-14787	-3,0	0,0

Таблиця 2.12

Аналіз елементів операційних витрат ПрАТ «ЗАПЛОРІЖСКЛОФЛЮС» у 2020 – 2021 рр.

Стаття	Код рядка	Абсолютні величини		Питома вага статей у операційних витратах		Відхилення		
		за попередній період	За звітний період	за попередній період	за звітний період	в абсолютних величинах	в структурі	темпи росту, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Матеріальні затрати	2500	210 986	389 176	62,3	74,2	178 190	11,9	184,5
Витрати на оплату праці	2505	64 208	79 961	19,0	15,2	15 753	-3,8	124,5
Відрахування на соціальні заходи	2510	12 880	15 430	3,8	2,9	2 550	-0,9	119,8
Амортизація	2515	7 903	9 128	2,3	1,7	1 225	-0,6	115,5
Інші операційні витрати	2520	42 774	30 951	12,6	5,9	-11 823	-6,7	72,4
Разом	2550	338 751	524 646	100,0	100,0	185 895	0,0	154,9

Аналіз фінансових результатів 2021 – 2022 рр. має такі тенденції (табл. 2.13 – 2.14): обсяги продажу знизились з 487057 тис.грн. до 106782 тис.грн., тобто темп росту становить 21,9% (падіння складає 78,1%). Собівартість реалізованої продукції також має аналогічний темп росту (21,1%), що свідчить про відсутність стрімкого зростання собівартості. Обсяг валового прибутку у 2022 р. склав лише 15671 тис.грн., що є занадто малим для підтримки діяльності такого промислового підприємства. Адміністративні витрати, які практично не залежать від обсягу виробництва і є постійними витратами, знизились не значно (у 2021 році складали 15200 тис.грн., а у 2022 р. – 14919 тис.грн.). Темп росту адміністративних витрат дорівнює 70%. Витрати на збут були скорочені і у 2022 р. склали 6423 тис.грн. проти 24807 тис.грн. у 2021 р., темп їх росту становить 25,9%. Фінансовий результат від операційної діяльності має від'ємне значення і дорівнює 46809 тис.грн. збитків, тобто збитки у 2022 р. зросли суттєво і темп їх росту становить 316,7%. Чистий збиток 2022 р. складає 51718 тис.грн. і це на 38029 тис.грн. більше збитків 2021 р. Таким чином, фінансові результати 2022 р. свідчать про фінансову кризу, яка спричинена війною та порушенням нормального режиму роботи підприємства, яка розташоване у прифронтовому м. Запоріжжя.

Тенденції елементів операційних витрат у 2021 – 2022 рр. представлені в табл. 2.14. Стрімке падіння обсягу виробництва позначилось на обсязі матеріальних витрат, темп росту яких у 2022 р. становить 17,4%. Темп росту витрат на оплату праці становить 52,4%. Загалом ж темп росту операційних витрат становить 30,9%. Ми бачимо, що падіння обсягу виробництва та продажу продукції у 2022 р. викликало порушення пропорцій у витратах, особливо в тих, які є постійними витратами і практично не залежать від обсягу виробництва. Зростання цих витрат на одиницю виробу збільшило збитки підприємства у кризовому 2022 р.

Динаміка фінансових результатів ПрАТ «Запоріжсклофлюс» представлена на рис. 2.6.

Таблиця 2.13

Аналіз складу, структури та динаміки фінансових результатів ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» у 2022 р.

Стаття	Код рядка	Абсолютні величини		Питома вага статей у чистому доході від реалізації		Відхилення		
		за попередній період	За звітний період	за попередній період	за звітний період	в абсолютних величинах	в структурі	темпи росту, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	487057	106782	100,0	100,0	-380275	0,0	21,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(432160)	(91111)	-88,7	-85,3	341049	3,4	21,1
Валовий: прибуток	2090	54897	15671	11,3	14,7	-39226	3,4	28,5
Валовий: збиток	2095	0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Інші операційні доходи	2120	15200	14919	3,1	14,0	-281	10,9	98,2
Адміністративні витрати	2130	(23708)	(16597)	-4,9	-15,5	7111	-10,6	70,0
Витрати на збут	2150	(24807)	(6423)	-5,1	-6,0	18384	-0,9	25,9
Інші операційні витрати	2180	(36362)	(54379)	-7,5	-50,9	-18017	-43,4	149,5
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(14780)	(46809)	-3,0	-43,8	-32029	-40,8	316,7
Інші фінансові доходи	2220	52	42	0,0	0,0	-10	0,0	80,8
Фінансові витрати	2250	(869)	(2169)	-0,2	-2,0	-1300	-1,8	249,6
Інші витрати	2270	(38)	(2697)	0,0	-2,5	-2659	-2,5	7 097,4
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(15635)	(51633)	-3,2	-48,4	-35998	-45,2	330,2
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	1946	(85)	0,4	-0,1	-2031	-0,5	-4,4
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(13689)	(51718)	-2,8	-48,4	-38029	-45,6	377,8

Таблиця 2.14

Аналіз елементів операційних витрат ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» у 2022 р.

Стаття	Код рядка	Абсолютні величини		Питома вага статей у операційних витратах		Відхилення		
		за попередній період	За звітний період	за попередній період	за звітний період	в абсолютних величинах	в структурі	темпи росту, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Матеріальні затрати	2500	389 176	67 556	74,2	41,7	-321 620	-32,5	17,4
Витрати на оплату праці	2505	79 961	41 918	15,2	25,9	-38 043	10,7	52,4
Відрахування на соціальні заходи	2510	15 430	8 655	2,9	5,3	-6 775	2,4	56,1
Амортизація	2515	9 128	10 038	1,7	6,2	910	4,5	110,0
Інші операційні витрати	2520	30 951	33 954	5,9	20,9	3 003	15,0	109,7
Разом	2550	524 646	162 121	100,0	100,0	-362 525	0,0	30,9

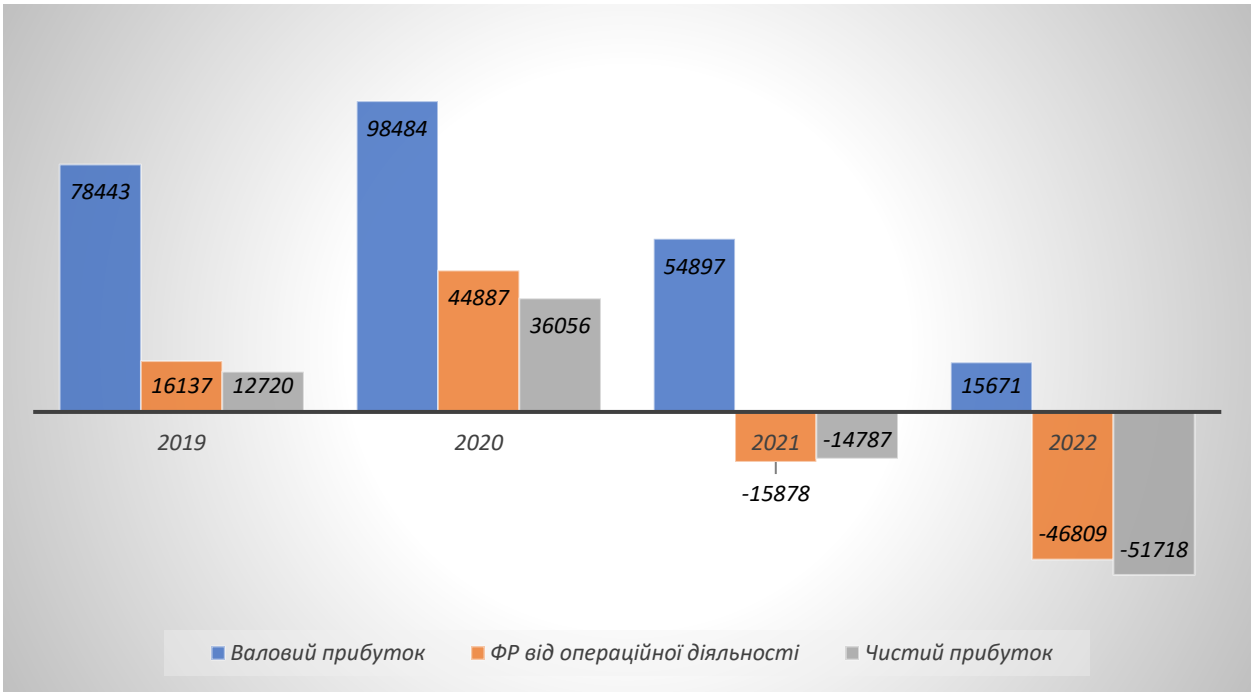

Рис. 2.6. Динаміка фінансових результатів ПрАТ «Запоріжсклофлюс»

За результатами аналізу капіталу, напрямів його інвестування в активи та фінансових результатів ми можемо констатувати, що 2022 рік – рік початку повномасштабної війни рф проти України став кризовим для промислового підприємства ПрАТ «Запоріжсклофлюс», яке, як і інші підприємства промислового регіону Запорізького краю, пристосовується до умов функціонування, які враховують ризики війни. Збитки 2021 – 2022 рр. призвели до втрати частини фінансового потенціалу підприємства у вигляді накопиченого нерозподіленого прибутку, тому підприємству необхідно вжити заходів щодо удосконалення фінансового управління капіталом задля його збереження. Для більш детальної оцінки ефективності використання капіталу та активів проведемо аналіз ділової активності та рентабельності.

Результати аналізу показників ділової активності (табл. 2.15) свідчать про таке: фондовіддача знижувалась відповідно до падіння обсягу виробництва з 7,% у 2018 р. до 1,3 у 2022 р. Така динаміка підтверджує зниження ефективності використання основних засобів за рахунок падіння обсягу виробництва, що викликане подіями повномасштабної війни. Час обороту дебіторської заборгованості зріс з 39 дн. у 2018 р. до 109 дн. у 2022

р., що також пояснюється проблемами з платоспроможністю покупців (замовників) продукції, що потребує більш ретельного ставлення до питання управління дебіторською заборгованістю. Час обороту запасів так само зріс з 65 дн. у 2018 р. до 229 дн. у 2022 р., тобто уповільнення обороту запасів спричинено втратою частки замовників, на виконання замовлень для яких вже були придбані сировина та інші ТМЦ. Таке уповільнення обороту слабо ліквідних активів негативно впливає на оборотність активів та на платоспроможність підприємства. Ці дві передумови спричинили уповільнення оборотності кредиторської заборгованості. Так, час обороту КЗ у 2018 р. становив 21 дн., а вже у 2022 р. – 176 днів. Аналіз складових фінансового циклу дає змогу порахувати його тривалість: ТФЦ у 2018 р. становить 65 днів, а в 2022 р. – 229 днів, тобто у 2022 р. підприємство має проблеми з наявністю грошових коштів для забезпечення поточної діяльності впродовж 229 днів, що може потребувати залучення кредитних ресурсів.

Динаміка тривалості фінансового циклу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» представлена на рис. 2.7.

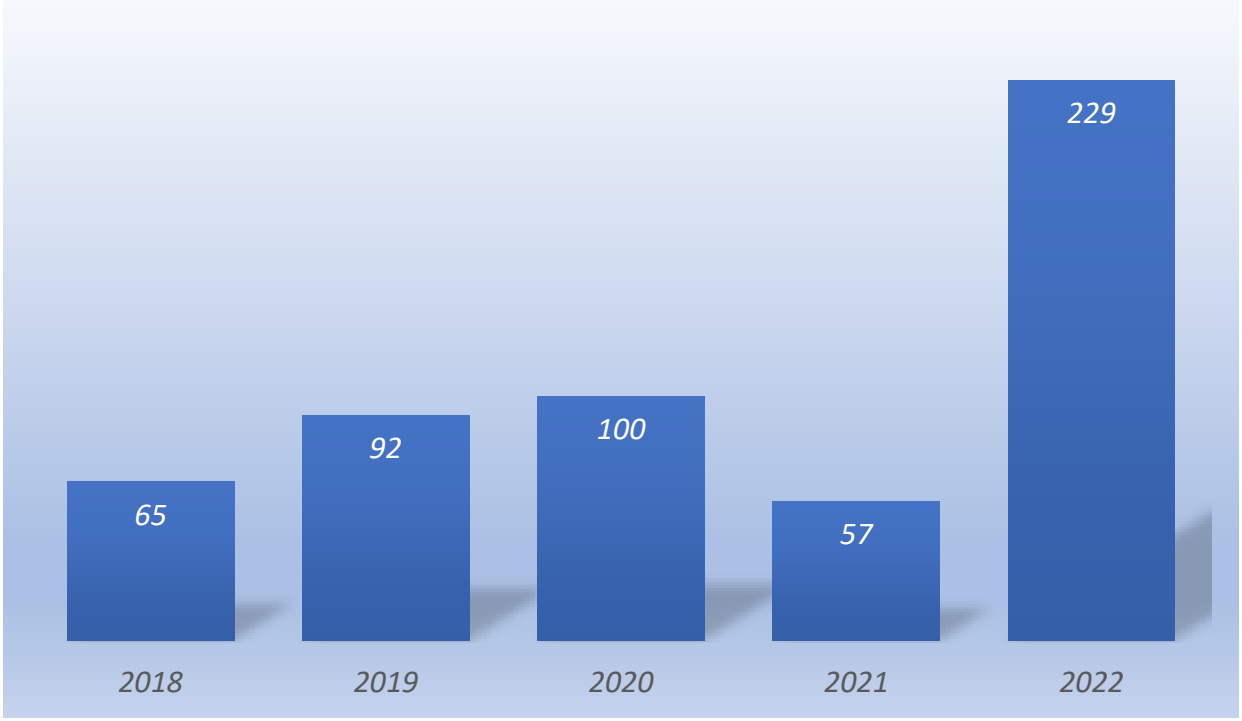

Рис. 2.7. Динаміка тривалості фінансового циклу ПрАТ «Запоріжсклофлюс»

Таблиця 2.15

Аналіз показників ділової активності ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС»

Найменування показника	Період аналізу								
	2018 р.	2019 р.	+,-	2020 р.	+,-	2021 р.	+,-	2022 р.	+,-
фондовіддача, гривень / гривень	7,537	7,382	-0,155	6,967	-0,415	6,863	-0,104	1,308	-5,555
оборотність коштів у розрахунках (ОКРО), оборотів	9,172	9,200	0,028	8,886	-0,314	9,603	0,717	3,298	-6,305
час обороту коштів у розрахунках (ЧОКР), днів	*39*	*39*	*0*	*41*	*1*	*37*	*-3*	*109*	*72*
оборотність запасів, оборотів (ОЗО)	5,544	3,933	-1,611	3,599	-0,334	6,332	2,733	1,569	-4,763
час обороту запасів (ЧОЗ), днів	*65*	*92*	*27*	*100*	*8*	*57*	*-43*	*229*	*173*
час обороту кредиторської заборгованості (ЧОКЗ), днів	*21*	*24*	*3*	*29*	*5*	*33*	*4*	*176*	*143*
тривалість операційного циклу (ТОЦ), днів	86	116	30	129	14	90	-39	406	315
тривалість фінансового циклу, днів	***65***	***92***	***27***	***100***	***8***	***57***	***-43***	***229***	***173***
оборотність власного капіталу, оборотів	2,561	2,168	-0,393	1,967	-0,201	2,571	0,604	0,716	-1,855
оборотність сукупного капіталу, оборотів	2,296	1,943	-0,353	1,759	-0,184	2,122	0,363	0,551	-1,571
коефіцієнт стійкості економічного росту	0,180	0,106	-0,074	0,204	0,098	0,009	-0,195	-0,420	-0,429

Аналіз показників рентабельності (табл. 2.16) свідчить про таке: рентабельність продукції у 2018 – 2020 рр. становила 29,1%, 26,4% та 35,4%, тобто підприємство мало достатній запас фінансової міцності та ефективну політику ціноутворення, а у 2021 р. рентабельність продукції знизилась до 12,7% у звязку з і зростанням цін на матеріальні ресурси та енергоресурси, а у 2022 р. рентабельність продукції склала 17,2%, але навіть невелике зростання рентабельності не покращило фінансовий стан підприємства тому, що рівень рентабельності низький і вплив негативних чинників достатньо сильний (втрата ринків збуту, втрата логістичних зв'язків, повномасштабна війна та руйнування інфраструктури, втрата кваліфікованого персоналу тощо). Інші показники рентабельності у 2021 – 2022 р. мають від'ємне значення з причини збитків господарської діяльності, які були проаналізовані у п. 2.3 магістерської роботи.

Отже, підприємство потребує заходів щодо внутрішнього менеджменту з метою збереження капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс», для чого нами буде проведено розрахунки ефекту фінансового важеля, що є механізмом оптимізації структури капіталу. Але в умовах повномасштабної війни недостатнім є лише заходи внутрішнього менеджменту, тому вважаємо, що для промислових підприємств регіону необхідна державна підтримка бізнесу, яка повинна будуватись на засадах державно – приватного партнерства.

Таблиця 2.16

Аналіз показників рентабельності (збитковості) ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС»

Найменування показника	Період аналізу								
	2018 р.	2019 р.	+,-	2020 р.	+,-	2021 р.	+,-	2022 р.	+,-
рентабельність продукції, відсотків	29,1	26,4	-2,6	35,4	9,0	12,7	-22,1	17,2	4,5
рентабельність діяльності, відсотків	6,570	3,392	-3,178	9,6	6,2	-3,0	-12,3	-48,4	-45,6
рентабельність активів, відсотків	15,086	6,590	-8,496	16,8	10,3	-6,4	-23,3	-26,7	-20,3
рентабельність власного капіталу, відсотків	16,826	7,353	-9,473	18,8	11,5	-7,8	-26,6	-34,7	-26,9
період окупності власного капіталу	5,943	13,600	7,657	5,307	-8,293	-12,812	-18,119	-2,883	9,929

Висновки до розділу 2

Підприємство ПрАТ «Запоріжсклофлюс» є найбільшим і єдиним виробником силікату натрію (брили) в Україні, одним з найбільших світових виробників зварювальних плавлених флюсів, а також виробником посуду з пресованого безбарвного скла. З силікату натрію власного виробництва підприємство виробляє і реалізує рідке скло, як наливом, так і фасоване. Підприємство веде свою історію з 1947 року. Завод розташований на лівому березі річки Дніпро близько до річкового порту, вантажної залізничної станції і автомагістралі м. Запоріжжя. На підприємстві діють два основні цехи: флюсоваренний, що складається з відділення з випуску флюсу і відділення по випуску силікату натрію, і цех світлотехнічного скла. Допоміжні цехи - цех природоохоронних об'єктів, транспортний, ремонтно-механічний.

В останні роки відзначається стійка тенденція зростання обсягів виробленої продукції і поліпшення економічних показників діяльності підприємства. Цьому в чималому ступені сприяє висока кваліфікація і досвід інженерів і робітників заводу, розробка в тісній співпраці з Інститутом електрозварювання ім. Є.О. ПАТОНА і впровадження прогресивних методів виробництва, інтенсифікація та автоматизація виробничих процесів, використання сучасних інноваційних механізмів фінансування (завод є учасником технопарку “Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона” Національної Академії Наук України), вдосконалення структури управління.

У 2020 р. на ПрАТ «Запоріжсклофлюс» була впроваджена інтегрована система менеджменту (ІСМ) та система екологічного менеджменту (СЕМ) згідно міжнародного стандарту ISO 14001:2015. На ПрАТ «Запоріжсклофлюс» особлива увага приділяється контролю якості сировини та матеріалів, що надходять, і продукції, що відвантажується, дотримання встановлених технологій на всіх ділянках виробництва. З метою збереження провідних позицій на ринку, та підвищення конкурентоспроможності, на підприємстві, як зазначалось, розроблена і впроваджена Система

менеджменту якості у відповідності з новою версією ISO 9001:2015 на розробку, виробництво та збут зварювальних флюсів, силікату натрію розчинного, скла натрієвого рідкого, посуду зі скла та розсіювачів скляних. Сертифікація проведена відповідно до затвердженої у TUV NORD CERT методики аудитування та сертифікації. Вся продукція, що випускається ПрАТ «Запоріжсклофлюс», сертифікована.

ПрАТ «Запоріжсклофлюс» пов'язують міцні ділові відносини з споживачами з багатьох країн світу. Найбільш великими країнами-споживачами є Італія, Нігерія, Англія, Німеччина, Казахстан, Болгарія, Грузія, Латвія, Узбекистан. Завод пропонує на експорт всі види своєї продукції: зварювальні флюси, силікати натрію з різними модулями, посуду сортову з пресованого скла, чашки Петрі. Основним експортним продуктом завжди були зварювальні флюси. В останні роки, завдяки інтенсивній маркетинговій політиці, відбулося також істотне збільшення частки експорту у виробництві скловиробів і особливо силікату натрію. ПрАТ «Запоріжсклофлюс» застосовує різні схеми поставок продукції: зі складу заводу; на кордон України до пунктів, погоджених з клієнтом; безпосередньо на ринок кінцевого споживача.

За результатами аналізу капіталу, напрямів його інвестування в активи та фінансових результатів ми можемо констатувати, що 2022 рік – рік початку повномасштабної війни рф проти України став кризовим для промислового підприємства ПрАТ «Запоріжсклофлюс», яке, як і інші підприємства промислового регіону Запорізького краю, пристосовується до умов функціонування, які враховують ризики війни. Збитки 2021 – 2022 рр. призвели до втрати частини фінансового потенціалу підприємства у вигляді накопиченого нерозподіленого прибутку, тому підприємству необхідно вжити заходів щодо удосконалення фінансового управління капіталом задля його збереження. Для більш детальної оцінки ефективності використання капіталу та активів проведемо аналіз ділової активності та рентабельності.

Отже, підприємство потребує заходів щодо внутрішнього менеджменту з метою збереження капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс», для чого нами буде проведено розрахунки ефекту фінансового важеля, що є механізмом оптимізації структури капіталу. Але в умовах повномасштабної війни недостатнім є лише заходи внутрішнього менеджменту, тому вважаємо, що для промислових підприємств регіону необхідна державна підтримка бізнесу, яка повинна будуватись на засадах державно – приватного партнерства.

РОЗДІЛ 3
УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПрАТ «ЗАПОРІЖСКЛОФЛЮС» ЗА КРИТЕРІЄМ ФІНАНСОВОГО ВАЖЕЛЯ В УМОВАХ ДЕРЖАВНО – ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

3.1. Моніторинг фінансових можливостей оптимізації структури капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» за критерієм фінансового важеля

Формування власних фінансових ресурсів підприємства є найважливішим елементом управління його капіталом. Спеціальна фінансова політика формування фінансових ресурсів розробляється підприємством для забезпечення необхідного рівня самофінансування його розвитку і є частиною загальної стратегії підприємства. Розробка даної політики включає в себе такі основні етапи: аналіз формування власних фінансових ресурсів підприємства у попередньому періоді; визначення загальної потреби у власних фінан сових ресурсах; оцінка вартості залучення власного капіталу з різних джерел; забезпечення максимального обсягу залучення фінансових ресурсів за рахунок внутрішніх джерел; забезпечення необхідного обсягу залучення фінансових ресурсів із зовнішніх джерел; оптимізація співвідношення внутрішніх і зовнішніх джерел формування фінансових ресурсів. Метою такого аналізу є виявлення потенціалу формування власних фінансових ресурсів і його відповідності темпам розвитку підприємства. Досліджуються відповідність темпів приросту власного капіталу темпам приросту активів і обсягу реалізованої продукції, загальний обсяг власних фінансових ресурсів, розглядаються джерела формування власних фінансових ресурсів, динаміка питомої ваги власних ресурсів у загальному обсязі фінансових ресурсів у передплановому періоді. Аналізується співвідношення зовнішніх і внутрішніх джерел формування власних фінансових ресурсів та вартість залучення капіталу за рахунок різних джерел,

оцінюється достатність власних фінансових ресурсів у передплановому періоді.

З метою з'ясування фінансових можливостей підприємства щодо відновлення обсягу капіталу та оптимізації його структури під час війни, застосуємо механізм розрахунку фінансового важеля, а результати розрахунку зведемо в табл. 3.1.

Вихідні дані для розрахунку беремо з форм фінансової звітності за 2019 – 2022 рр., які ми аналізували у розділі 2 магістерського дослідження:

- 2019 р. ЕФВ = $\left(1-\frac{2863}{15583}\right)$ x $\left(0{,}0659-\frac{623}{14628{,}5}\right)$ x$(0{,}116)=0{,}002$
- 2020 р. ЕФВ = $(1-\frac{8071}{44127)}$ x $\left(0{,}168-\frac{676}{16855{,}5}\right)$ x$(0{,}118)=0{,}0013$
- 2021 р. ЕФВ = $\left(1-\frac{1946}{-16733}\right)$ x $\left(-0{,}064-\frac{869}{32529}\right)$ x$(0{,}2155)=-0{,}0216$
- 2022 р. ЕФВ = $\left(1-\frac{85}{-51633}\right)$ x $\left(-0{,}267-\frac{2169}{37066{,}5}\right)$ x$(0{,}2985)=-0{,}097$
- 2023 р. ЕФВ = $\left(1-\frac{1982}{-30282}\right)$ x $\left(-0{,}195-\frac{1680}{29664}\right)$ x$(0{,}337)=-0{,}09$

Таблиця 3.1

Ефект фінансового важеля 2019-2022 рр. ПрАТ «Запоріжсклофлюс»

Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Ситуація на підприємстві
Податковий коректор (ПКфв)	0,816	0,817	1,116	1,0016	1,065	Рівень навантаження практично не змінюється
Диференціал (Дфв)	0,0229	0,128	- 0,09	- 0,325	- 0,252	Рівень диференціалу змінюється з від'ємного на позитивне значення, але залишається низьким
Коефіцієнт фінансового важеля (Кфв)	0,116	0,118	0,2155	0,2985	0,337	Рівень коефіцієнта зростає та свідчить про посилення залежності від позикових коштів
Ефект фінансового важеля	0,002	0,0013	-0,0216	-0,097	-0,09	Рівень ефекту зростає, але має низьке значення

Проаналізуємо результати розрахунку складових фінансового важеля.

У 2019 р. – податковий коректор дорівнює 0, 816, що свідчить про те, що податок на прибуток становить приблизно 18% від оподатковуваного прибутку; диференціал фінансового левериджу має позитивне значення, але прагне до нуля, тобто потенціал покриття рентабельністю фінансових витрат надто низький; коефіцієнт фінансового важеля свідчить про низький рівень залежності від позикових коштів; ефект фінансового важеля складає 0,2%, тобто вплив політики залучення позикових коштів практично відсутній; але в цьому досліджуваному періоді і залучення позикових коштів не суттєве.

У 2020 р. – податковий колектор практично такий, які у 2019 р.; диференціал фінансового важеля дорівнює 12,8%, тобто у підприємства є певний запас фінансової міцності; коефіцієнт фінансового важеля так само, як і в минулому році, має низький рівень залучення від позикових коштів; ефект фінансового важеля не суттєво вищий за минулорічний і дорівнює 0,13% (але має позитивне значення).

У 2021 р. – податковий коректор має значення 1, 116 з причини того, що прибуток до оподаткування має від'ємне значення; аналогічний рівень податковий коректор має і у 2022 – 2023 рр.; диференціал фінансового важеля впродовж 2021 – 2023 рр. має також від'ємне значення тому, що рентабельність активів має від'ємне значення; також спостерігається посилення фінансової залежності підприємства від позикових коштів і коефіцієнт фінансового важеля дорівнює у 2021 – 2023 рр., відповідно 0, 2155; 0,2985; 0,337; враховуючи, що диференціал фінансового важеля є від'ємною величиною і такому підприємству не бажано залучати грошові кошти на платній основі, тобто банківські кредити тому, що така фінансова операція буде знижувати і далі рентабельність власного капіталу.

На сьогодні підприємство не залучає банківські кредити, однак активно залучає кредиторську заборгованість, тому, враховуючи результати дослідження впливу ефекту фінансового важеля на рентабельність власного капіталу, ПрАТ «Запоріжсклофлюс» необхідно розробити удосконалену політику управління кредиторською заборгованістю.

Управління кредиторською заборгованістю включає в себе:

- розкриття організаційно-економічних особливостей природи кредиторської заборгованості;
- визначення системи показників стану та оцінки ефективності кредиторської заборгованості;
- виділення оптимального управління кредиторською заборгованістю;
- пропозиція методів підвищення ефективності управління кредиторською заборгованістю на основі її оптимізації (або мінімізації).

Удосконалення управління кредиторською заборгованістю ПрАТ «Запоріжсклофлюс» може бути проведено за допомогою двох основних варіантів: оптимізації кредиторської заборгованості та мінімізації кредиторської заборгованості.

Оптимізація – пошук нових рішень, за допомогою яких кредиторська заборгованість і її зміна зможуть чинити на підприємство позитивний вплив (збільшення статутного капіталу, збільшення резервного капіталу та ін.). Мінімізація – механізм управління кредиторською заборгованістю, при якому існуюча кредиторська заборгованість зводиться до її зменшення, аж до повного погашення. Розглянемо методику оптимізації кредиторської заборгованості в режимах відстрочки оплати і передоплати, що ґрунтуються на концепції оптимізації. Ключовим аспектом оптимізації та мінімізації управління кредиторською заборгованістю є управління матеріальними потоками, які виникають в ході закупівлі матеріалів або збуту продукції і супроводжуються фінансовими потоками. Для кожної схеми руху продукції можна передбачити декілька варіантів організації фінансових потоків, різних за вартістю і ризику. Зіставляючи втрати і доходи, вартість хеджування ризиків та можливості їх ліквідації, можна побудувати схеми руху матеріальних і фінансових потоків, в яких загальні витрати будуть оптимальними.

Пропонуємо дотримуватись таких принципів, що відображають підхід до оптимізації управління кредиторською заборгованістю:

- *системний підхід*: матеріальні, фінансові та інформаційні потоки розглядаються як взаємопов'язані і взаємодіючі для досягнення єдиної мети управління кредиторською заборгованістю підприємства;
- *принцип загальних витрат* – облік всієї сукупності витрат управління основними і супутніми потоками;
- *принцип глобальної оптимізації* – узгодження локальних цілей функціонування всіх ресурсопотоків для досягнення глобального оптимуму при управлінні кредиторською заборгованістю;
- *принцип моделювання та інформаційно-комп'ютерної підтримки*;
- *достатність* – наявність необхідного обсягу фінансових ресурсів для задоволення потреб або покриття існуючого дефіциту;
- *контроль і усунення проблем*, пов'язаних з рухом фінансових потоків, на основі побудови схем і моделей;
- *принцип стійкості та адаптивності параметрів і структури фінансових потоків* до особливостей оптимальної системи та видами контрагентів;
- *надійність джерел залучення ресурсів,* мінімізація ризиків і підвищення економічності на основі даних про кон'юнктуру ринку;
- *оперативність зміни схем і ланцюжків руху фінансових потоків* при дії факторів зовнішнього і внутрішнього середовища.

На нашу думку, такий підхід до управління кредиторською заборгованістю дозволить здійснювати прогнозування втрат фінансової надійності як важливої домінанти фінансової стійкості підприємства, а також планувати потребу у додаткових фінансових ресурсах для забезпечення безперервної діяльності в таких важких воєнних умовах в прифронтовому місті Запоріжжя.

3.2. Державна підтримка бізнесу під час війни як пріоритет фінансової стабільності економіки України

Забезпечення фінансової стабільності економіки є однією з важливих цілей центральних і місцевих урядів у багатьох країнах світу. Стабільна економіка стимулює розвиток бізнесу, забезпечує стійкий 34 зріст ВВП, збільшення зайнятості та підвищен ня рівня життя населення. Одним із важливих інструментів забезпечення фінансової стабіль ності є державна підтримка бізнесу. Державна підтримка бізнесу може приймати різні форми, включаючи фінансові стимули, податкові пільги, гранти, кредитну підтримку, інфраструктурні інвестиції та регуляторні заходи [24, с. 57]. Ці заходи спрямовані на стимулювання підприємництва, залучення інвестицій та створення сприятливих умов для розвитку бізнесу в умовах конкурентного середовища. Однак державна підтримка бізнесу також може мати свої обмеження і ризики. Недостатня ефективність програм, корупція, неправильне спрямування ресурсів можуть призвести до недосягнення максимального ефекту від таких заходів [25, с. 114]. Крім того, перебільшена державна підтримка може призвести до дисбалансів у фінансовій системі та негативно вплинути на бюджетну стійкість країни. Тому важливо забезпечити ефективність та прозорість механізмів державної підтримки бізнесу, а також контролювати їх вплив на економіку. Варто враховувати потреби різних секторів та типів підприємств, а також враховувати міжнародний досвід та найкращі практики в напрямку державної підтримки бізнесу. Враховуючи важливість бізнесу для стабільності економіки, державна підтримка має залишатися пріоритетом у роботі уряду та регуляторних органів. Розробка та впровадження ефективних програм підтримки бізнесу може сприяти збільшенню конкурентоспроможності економіки та забезпечити її стійкий розвиток у майбутньому.

Фінансова стабільність є невіддільною складовою успіш ного функціонування будь-якої економіки. Вона створює умови для здорового

розвитку бізне су, забезпечує надійність інвестиційного кліма ту та сприяє сталому зростанню виробництва [26, с. 51]. На перший погляд, фінансова стабіль ність може здатися абстрактним поняттям, але її вплив на кожного громадянина і кожну компа нію надзвичайно важливий. Забезпечення фінансової стабільності вима гає уважного моніторингу різних аспектів еконо мічної діяльності, таких як бюджетний дефіцит, інфляція, курси валют та банківська система. Відповідальність за це лежить як на уряді, так і на регуляторних органах, які повинні прийма ти своєчасні та ефективні заходи для запо бігання фінансовим кризам та забезпечення стабільності. За відсутності фінансової ста більності економіка стає вразливою перед різ ними зовнішніми та внутрішніми загрозами, а фінансові кризи можуть призвести до зниження виробництва, безробіття та загрози фінансо вої безпеки [27, с. 137]. Тому необхідно надава ти належну увагу стратегіям, спрямованим на зміцнення фінансової стабільності, щоб забез печити стале та стійке економічне зростання. У цьому контексті, розвиток ефективних інструментів моніторингу та регулювання фінансових ринків, покращення корпоратив ного управління та забезпечення прозорості фінансової діяльності є важливими кроками на шляху до досягнення фінансової стабільності.

Ретельне управління ризиками та створення ефективної системи контролю допоможуть зберегти відповідний баланс у фінансовій системі, що сприятиме економічному здоров'ю країни в цілому. На нашу думку, державна протекція бізнесу має важливе значення для стабільного функціонування економіки та забезпечення її зростання – така допомога може приймати різні форми та напрямки, спрямовані на підтримку малого та середнього бізнесу, стимулювання інновацій та важливих галузей економіки. Першим аспектом державної підтримки є фінансова допомога та кредитування, що може включати надання кредитів за пільговими умовами, грантів або субсидій для розвитку бізнесу, особливо для стартапів та інноваційних проєктів. Доступ до фінансування є важливим чинником для успіху бізнесу, особливо у важких економічних умовах. Другим аспектом є створення сприятливого правового

середовища для бізнесу, адже державна підтримка полягає у впровадженні законодавчих та регуляторних змін, спрямованих на спрощення процедур реєстрації бізнесу, зменшення адміністративних та податкових бар'єрів, а також захист прав власності. Третім аспектом є надання консультаційної та інформаційної підтримки. Державні агентства та програми можуть надавати підприємцям поради щодо розвитку бізнесу, доступу до нових ринків, технологій та інновацій. Четвертим аспектом є протекція експорту та міжнародної торгівлі. Держава може надавати підприємцям фінансову допомогу, консультації та підтримку для розвитку експортних можливостей та розширення міжнародного бізнесу [28, с. 831; 29, с. 7; 30, с. 75].

Відповідним чином, так, як державна підтримка бізнесу є важливим елементом забезпечення фінансової стабільності економіки, вона має відповідні переваги:

1) підтримка бізнесу сприяє створенню нових робочих місць, збільшенню виробництва та покращенню конкурентоспроможності компаній, що допомагає загальному зростанню економіки;

2) державна підтримка може допомогти зменшити ризики для бізнесу, особливо на початкових етапах розвитку – це містить фінансову підтримку, доступ до державних програм або заохочення для інвестування в інноваційні проєкти;

3) малі та середні підприємства часто є основними джерелами зайнятості та інновацій, тобто державна підтримка допомагає їхньому розвитку, що має значний вплив на економічну активність;

4) державна підтримка стимулює приватні інвестиції, особливо в стратегічно важливих галузях, тому варто сприяти розвитку нових технологій, інфраструктури та інших секторів, що є важливі для стабільності економіки;

5) допомагає компаніям зберегти конкурентоспроможність на міжнародному ринку, зокрема шляхом надання фінансової підтримки для досліджень та розвитку експортних програм [31, с. 71]. Проте, щоб державна

підтримка була ефективною та прозорою, потрібно уникати корупції та несправедливого розподілу ресурсів. Крім того, необхідно забезпечити баланс між підтримкою бізнесу та захистом інтересів споживачів, працівників та держави. Важливим документом, яким регламентуються основні економіко-правові аспекти державної політики у сфері підтримки та розвитку малого і середнього підприємництва, є Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» [32]. Законом передбачено, що в основі державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні лежить: формування оптимальних умов для розвитку малого і середнього підприємництва; забезпечення розвитку суб'єктів малого і середнього підприємництва через створення сприятливого конкурентного середовища та підвищення рівня їх конкурентоспроможності у цьому середовищі; стимулювання інвестиційно-інноваційної активності суб'єктів малого і середнього підприємництва; сприяння провадженню суб'єктами малого і середнього підприємництва діяльності щодо просування вироблених ними товарів (робіт, послуг), результатів інтелектуальної діяльності на внутрішній і зовнішній ринки; забезпечення зайнятості населення через підтримку підприємницької ініціативи громадян. Стратегія державної підтримки бізнесу є важливою складовою фінансової стабільності економіки, вона реалізується через різноманітні заходи та програми, спрямовані на покращення розвитку підприємництва та забезпечення оптимальних умов для бізнесу.

Науковці виокремлюють такі стратегічні напрямки державної підтримки бізнесу:

1) надання фінансових інструментів, таких як дотації, кредити з пільговими умовами, гранти, що допомагають підприємствам залучати необхідні кошти для розвитку та розширення бізнесу;

2) зменшення податкових тягарів, введення податкових кредитів або зниження ставок оподаткування для підприємств, що інвестують у розвиток та створення нових робочих місць;

3) спрощення бюрократичних процедур, скорочення адміністративних бар'єрів, удосконалення регулювання та створення сприятливого бізнес-клімату;

4) інвестування в розвиток та покращення транспортної, енергетичної та інформаційної інфраструктури, що сприяє підвищенню ефективності виробництва та зниженню витрат на транспортування та логістику;

5) розвиток системи освіти та професійної підготовки, що націлений на підвищення кваліфікації робочої сили та забезпечення бізнесу доступу до кваліфікованих кадрів;

6) підтримка інноваційних проєктів та досліджень, створення сприятливого середовища для розвитку та впровадження нових технологій та ідей;

7) надання допомоги підприємствам у виході на зовнішні ринки, організація виставкових заходів, підтримка у встановленні та розвитку міжнародних партнерств [33, с. 47; 34, с. 57].

Відповідно до вище відзначеного, інструменти державної підтримки, такі як фінансові дотації, податкові пільги та гранти, можуть мати значний вплив на розвиток підприємництва в країні, тому вже сьогодні сформовані та функціонують способи, якими ці інструменти можуть впливати на підприємництво:

1) стимулювання інновацій та досліджень, тобто коли державні гранти сприяють розвитку нових технологій та продуктів шляхом фінансування досліджень та розвитку, що може підтримати створення нових підприємств та розвиток наявних;

2) зменшення фінансового навантаження, тобто податкові пільги можуть допомогти підприємствам знизити свої витрати та збільшити доступність капіталу для інвестицій, що допомагає розвитку підприємництва та стимулюванню економічного зростання;

3) забезпечення доступу до фінансування – фінансові дотації допомагають підприємствам отримати доступ до необхідного капіталу для

розширення бізнесу, модернізації обладнання або впровадження нових технологій;

4) зниження ризику, тобто від повідні програми державної підтримки можуть включати страхування ризиків або гарантії кредитів, що допомагає знизити ризик для підприємств та їхніх інвесторів;

5) стимулювання соціально-економічного розвитку, тобто коли державна підтримка спрямована на протекцію розвитку певних регіонів або галузей економіки, що сприяє соціальному та економічному зростанню цих областей [35, с. 37; 36, с. 46, 51, 69].

Проте важливо враховувати, що ефектив ність цих інструментів може бути різною залежно від конкретних умов і реалій країни. Неправильне використання державної підтримки може призвести до викривлення конкуренції, нераціонального використання ресурсів та інших негативних наслідків. Тому важливо, щоб програми державної підтримки були добре прораховані та мали чітку стратегію використання.

Наприклад, Німеччина відома своєю динамічною економікою та ефективною системою державної підтримки для розвитку бізнесу. Приміром: програма стимулювання інновацій «ZIM» надає фінансову підтримку малим та середнім підприємствам для розробки та впровадження нових технологій та інноваційних продуктів й допомагає підприємствам здійснювати дослідження та розробки, проводити випробування прототипів і створювати нові ринки; програма фінансової підтримки для малих підприємств (KfW), крім того, що вона надає кредити та фінансові гарантії для підприємств, вона також спрямована на підтримку сталого розвитку, енергоефективності та інвестицій у нові технології; програма «EXIST» надає фінансову та консультаційну підтримку для студентів, випускників та науковців, які мають ідеї для створення власних стартапів та допомагає підприємцям здійснити перехід від наукових досліджень до комерцій них продуктів, що сприяє розвитку інноваційного підприємництва; програма «De-minimis» надає допомогу малим та середнім підприємствам у сфері транспорту для реалізації

проєктів, спрямованих на поліпшення безпеки, екологічності та енергоефективності, а це, зі свого боку, сприяє модернізації транспортної інфраструктури та зменшенню впливу на довкілля [37, с. 64]. Україна також має ряд програм та інструментів державної підтримки для розвитку бізнесу, а саме: програма «Доступні кредити 5–7–9» надає підприємствам можливість отримати кредит під 5%, 7% або 9% річних для розвитку свого бізнесу, а умови програми спрямовані на підтримку малого та середнього бізнесу, стимулюючи інвестиції та розвиток в різних галузях економіки; програма «Гранти для стартапів» надає гранти та фінансову підтримку для стартапів у різних галузях, зокрема у сферах інфор маційних технологій, біотехнологій та енергоефективності; програма «Велике будівництво» спрямована на розвиток інфраструктури та підтримку будівництва в Україні й надає можливості для участі українських підприємств у великих інфраструктурних проєктах; програма «Експортно-імпортний банк України» (Укрексім банк) надає фінансову підтримку українським підприємствам для розвитку їхнього експорту та розширення на міжнародні ринки; програма «Гарантування кредитів малим та середнім підприємствам» надає гарантії для кредитів, наданих малим та середнім підприємствам банками, що допомагає їм отримати доступ до фінансування за сприятливими умовами [38, с. 46].

Посилення заходів державної підтримки бізнесу є невіддільною частиною стратегії забезпечення стабільного розвитку економіки та підвищення її конкурентоспроможності. Перш за все, це містить розширення програм фінансової підтримки, що охоплюють широкий спектр секторів економіки, від малих підприємств до великих корпорацій. Забезпечення доступу до фінансових ресурсів для бізнесу через надання кредитів під знижені відсоткові ставки, грантів або інших форм підтримки допоможе стимулювати інвестиційну активність та розвиток нових технологій.

Ефективна державна підтримка бізнесу охоплює сприяння інноваційному розвитку шляхом створення сприятливих умов для досліджень, а також підтримки стартапів та підприємницької активності [39 ,

с. 547]. На нашу думку, це може містить створення акселераторів для молодих компаній, а також надання консультаційного та експертного супроводу для підприємців. Заохочення інновацій та впровадження нових технологій сприятиме зростанню продуктивності та конкурентоспроможності економіки в цілому.

Отже, державна підтримка бізнесу є важливим елементом фінансової стабільності економіки. Забезпечення умов для розвитку та зростання підприємств сприяє зміцненню фінансової бази країни, стимулює інвестиції та допомагає збільшенню виробництва й зайнятості. Державна підтримка не повинна бути обмежена лише великим корпораціям, адже малий та середній бізнес також потребують підтримки через сприяння розвитку інновацій, стимулювання підприємництва та надання доступу до фінансових ресурсів. Для забезпечення ефективної державної підтримки бізнесу важливо мати стабільне законодавство та чіткі правила регулювання, щоб суб'єкти підприємництва могли розраховувати на певні умови діяльності та планувати свої інвестиції. Важливо враховувати думку та досвід підприємців при формуванні програм державної підтримки, щоб забезпечити їх ефективність та відповідність потребам бізнес-середовища. Тому, відповідно до вищезазначеного, пропозиції полягають у створенні сприятливого бізнес-середовища через спрощення адміністративних процедур, зменшення податкового тягаря та надання фінансових пільг для розвитку бізнесу. Держава також може стимулювати інвестиції в інновації, надаючи підтримку дослідженням та розвитку нових технологій, що сприятиме зростанню конкурентоспроможності та створенню нових ринків. Надання доступу до фінансових ресурсів, таких як гранти, субсидії чи пільгові кредити, особливо для малих та середніх підприємств, є також важливою ініціативою. Водночас підтримка освіти та навчання сприятиме підготовці кваліфікованих кадрів, що є необхідним для розвитку інновацій та підтримки конкурентоспроможності бізнесу.

3.3. Зарубіжний досвід застосування моделей державно-приватного партнерства у повоєнному відновленні: інвестиції, капітал, галузі національної економіки

Одним з раціональних напрямів і дієвим на практиці стратегічним інструментом, здатним залучити необхідні інвестиції для прискорення процесу відбудови та модернізації критично важливих секторів економіки, об'єктивно розглядається державно-приватне партнерство (далі ДПП). Тому вже сьогодні актуалізуються дослідження потенціалу ДПП у процесах повоєнної відбудови України. В аналітичних оглядах проблема-тика та ключові передумови ефективного і раціонального залучення приватних інвестицій і співпрацю з міжнародними партнерами через механізми ДПП розглядаються з урахуванням сучасної диспозиції України у світовому просторі. У дослідженнях критично важливо з'ясувати законодавчу підтримку та інституційне середовище України як базові чинники ефективного застосування механізмів ДПП для залучення інвестицій у реконструкцію та розвиток всієї національної інфраструктури.

У вітчизняній дослідницькій сфері дедалі актуальнішими стають публікації і тематичні розробки, акцентовані на формулювання гнучких моделей ДПП, адаптивних до очікуваних умов української економіки повоєнного періоду. У них знаходять вираз питання вивчення сутності, напрямків, форм та механізмів для ефективної організації ДПП. У тематичній публікації К. Павлюк та С. Павлюк розкрито сутність і роль державно-приватного партнерства та його роль у розвитку економіки й соціальної сфери, а також основні форми і передумови йог впровадження в Україні [40]. В аналітичній статті Н. Клєвцєвич [41] розглянуто державно-приватне партнерство через призму використання відповідного типу інструментарію для регіонального розвитку. І. Біла та Е. Іллічова проаналізували світовий досвід реалізації державно-приватного партнерства з виокремленням його характерних ознак та аналізом основних етапів його становлення [42]. В.

Круглов про-аналізував моделі державно-приватного партнерства [43], а в публікації А. Васильченко наведено міжнарод-ний досвід застосування інструментів державно-при-ватного партнерства [44]. В більшості вітчизняних аналітичних оглядах підкреслюється важливість оцінки можливостей інституційної підтримки та створення сприятливого інвестиційного клімату в Україні, відзначаючи при цьому потребу удосконалення законодавчої та регуляторної баз. Я. Ізмайлов та І Єгорова наводять результати про-веденого аналізу впровадження державно-приватного партнерства в Україні й інших країнах світу з висновком, що ця концепція в світовому просторі поки що не набула однакового розповсюдження через недостатньо відпрацьований механізм її реалізації [45]. В останніх дослідженнях і публікаціях аргументується, що український контекст вимагає специфічних досліджень, на чому поставлений акцент у публікації М. Дубель та А. Пащенко [46]. Науковці проаналізували методологічні засади політики державно-приватного партнерства у процесі соціально-економічного відновлення України. Г.Комарницька обґрунтувала необхідність активізування державно-приватного партнерства в умовах сучасного розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності [47]. Критично аналізуючи існуючу тематичну літературу можна зробити висновок про необхідність подальших досліджень в напрямку виявлення найбільш ефективних стратегій використання ДПП в Україні.

В багатьох країнах світу державно-приватне партнерство зарекомендувало себе як ефективний інструмент вирішення різноманітних суспільно-економічних та соціальних завдань, зокрема реалізації проектів модернізації та розвитку важливих інфраструктурних об’єктів [48]. Внаслідок такої співпраці окремі проекти були реалізовані в попередні періоди і в нашій державі, проте більш масштабне впровадження механізму ДПП може стати визначальним у процесах відновлення та розвитку національного господарства на етапі його повоєнної відбудови.

В узагальненому виді державно-приватне партнерство розглядається як комплексна система, у якій налагоджена структурна взаємодія між державними інститутами, місцевими органами влади та приватним сектором, включаючи банки й інвестиційні фонди. Державно-приватне партнерство в різних соціально-економічних і політичних середовищах зазвичай розглядається як адаптивна система, яка використовує адекватний до ситуації набір інструментальних засобів. Особливої форми такого типу об'єднання ресурсів держави і комерційного сектору набуває в період загострення того чи того виду викликів.

Внаслідок бойових дій на території України було зруйновано значну кількість об'єктів критичної інфраструктури та спричинило виснаження державних ресурсів для їх швидкого відновлення. У таких умовах ДПП слід розглядати механізмом вирішення широкого спектру соціально-економічних проблем, а не тільки інструментом реалізації інфраструктурних проектів. У багатьох країнах світу ДПП на теперішній час визнається важливою соціально-економічною концепцією, яка до того ж зі зміною суспільно-економічних і політичних параметрів у світовому просторі набуває нових форм її застосування. Наявність у її параметрах інструментарію гнучкості та можливостей формування механізму швидкої адаптації до нових викликів додає додаткового потенціалу для її використання на практиці.

Державно-приватні партнерства у європейських країнах пройшли в той чи інший спосіб шлях еволюції, адаптуючись до постійних змін у конкретному економічному, соціальному та політичному контекстах. Мотиваційним моментом у системі ДПП завжди виступали шляхи пошуку оптимізації державних ресурсів за рахунок залучення альтернативних методів фінансування розвитку інфраструктури чи забезпечення вищої якості та обсягів різного виду громадських послуг. Успішні проекти ДПП в Європі включають різноманітні ініціативи, виступаючи насамперед ключовою складовою стратегій розвитку інфраструктури, а також модернізації медичної, освітньої та інших сфер життєдіяльності [42].

Критерієм успішної діяльності такого партнерства завжди розглядається взаєморозуміння та спільна відданість ефективній реалізації таких проектів державних (муніципальних) органів і приватних учасників. За тривалий період впровадження у практику такого типу проектів європейські країни розробили достатньо надійні правові рамки та регуляторні механізми у сфері ДПП. Вони насамперед спрямовані на забезпечення прозорості, відповідальності та справедливого розподілу ризиків між державними та приватними учасниками. Наведене спрямоване на потребу розроблення нової нормативно-правової бази у сфері ДПП для залучення приватних вітчизняних і зарубіжних інвестицій в процесах повоєнної відбудови народного господарства.

В розвиток наведеного відзначимо, що в аналітичних оглядах стосовно сучасного європейського ландшафту ДПП вирізняють так звані зрілі ринки, на яких впроваджена такого типу модель співробітництва демонструє високу ефективність та ринки, що перебувають на стадії розвитку. Уряди таких країн відповідно до власних суспільно-економічних умов знаходяться в пошуку оптимальних параметрів і шляхів впровадження власної моделі чи адаптації добре зарекомендованих практик реалізації ДПП. У будь-якому разі розв'язання цієї проблематики лежить в координатах знаходження ідеального балансу між державним та приватним залученням ресурсів у проекти інфраструктури. Таке обговорення стимулює постійне удосконалення методів й механізмів фінансування проектів ДПП, але й як платформа для обміну найкращими практиками між країнами. Наведене спрямоване на формулювання базових засад побудови моделі державно-приватного партнерства з акцентуацією на їх ключову роль у відновленні України після війни.

Національна рада з відновлення України від наслідків війни, створена відповідно до Указу Президента No 266/2022 від 21 квітня 2022 року, сформулювала комплексний план дій із передбачуваними заходами й механізмами відбудови національного господарства. У цьому проектному

документі охоплений широкий спектр пріоритетних напрямків. З огляду на сучасні задекларовані наміри багатьох країн і окремих компаній у відбудові української економіки ДПП можна об'єктивно розглядати вагомим потенціалом та дієвим інструментом вирішення багатьох проблемних завдань, формулюючи при цьому гнучкі рішення відповідно до конкретних потреб та контекстів стосовно кожного державного сектора і регіону. Оптимальне використання потенціалу ДПП у своїй основі передбачає чітке окреслення всієї системи механізмів співпраці державних і регіональних інституцій з приватними організаціями [48].

Реалізація такого типу проектів вимагає застосування стратегічного підходу. На його основі забезпечується можливість встановити результат отримання синергії між державними органами та приватним сектором. Такий підхід дає змогу оцінити ефект від залучення спеціалізованих знань та ресурсів, комплексно з'ясувати економічну чи соціальну ефективність. Стратегія реалізації державно-приватного партнерства у процесі соціально-економічного відновлення України передусім повинна ґрунтуватися на раціональному плануванні відновлювальних робіт. Цей базовий етап важливий не тільки для інфраструктурних важливих для національного господарства проектів, але й надання публічних послуг та стимулювання економічного зростання. Цей етап вимагає проведення ретельного аудиту збитків, а також експертизи потенціалу та наявних інноваційних ресурсів у приватного сектора. Прозорість та підзвітність у процесі аудиту, забезпечені за допомогою ДПП, викликають довіру в суспільстві та зміцнюють підтримку економічних ініціатив відновлення загальнодержавних і регіональних об'єктів.

Нижче нами наведена структурованість та поетапна послідовність включення у ці проекти галузей і сфер економіки (рис. 3.1), що вважається ключовими для забезпечення ефективності відновлювальних процесів через ДПП.

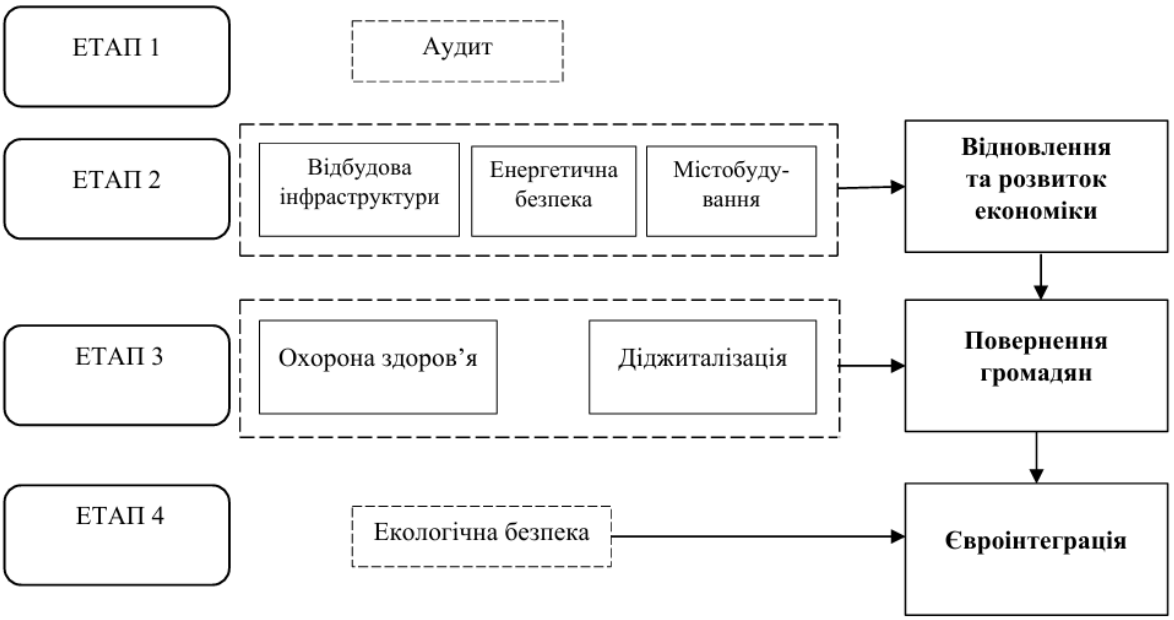

Рис. 3.1. Алгоритм використання моделей державно-приватного партнерства для відбудови України

Приватні фінансові установи та аудиторські компанії, працюючи у межах ДПП, можуть надати необхідний фінансовий аналіз та оцінку впливу війни на різні сектори економіки та важливі для сучасних умов критерії економічної та екологічної безпеки [48].Обґрунтована стратегія ДПП у свою чергу дозволить сформулювати дієву на практиці систему механізмів та інструментальних засобів для координації зусиль держави та вітчизняних і зарубіжних комерційних структур для відновлення інфраструктури України, посприяти економічному зростанню та соціальної стабільності в післявоєнний період. Важливим у цих процесах слід розглядати впровадження в українську практику передових технологій та інструментів аналізу даних (процесів збору й обробки інформації) для формулювання та супроводу проектів ДПП. Необхідною умовою стає інтегрування міжнародних стандартів, що передбачає впровадження визнаних на міжнародному рівні практик у реалізацію проектів ДПП. Такі процеси є основою для прийняття обґрунтованих рішень як з боку української сторони, так і зарубіжних партнерів. На початковому етапі нами виділено необхідність проведення аудиту з метою створення основи для прийняття обґрунтованих

рішень стосовно пріоритетності відновлення та розвитку економіки за окремими секторами. Їх виділення нами наведено на другому етапі в розрізі відбудови інфраструктури, енергетичної безпеки та містобудування. У цих сферах використання ДПП розглядається через призму парадигми синтезу державного та приватного досвіду й залучення громад до відбудови населених пунктів. Ця концепція відкриває шлях не тільки для співфінансування в інфраструктурних проектах та потенційну міжнародну підтримку в розвитку сфери охорони здоров'я, що актуалізується в повоєнний період. Виділена нами діджиталізація, енергетика, охорона здоров'я та екологічна безпека є лише деякими з напрямків, де ДПП може суттєво вплинути на процес відновлення, інтегруючи інновації, розвиваючи стійку інфраструктуру та підвищуючи якість життя населення.

Таким чином, ДПП виступає не просто як фінансовий інструмент, а як комплексний механізм для відновлення та розвитку України, залучаючи найкращі практики та інноваційні рішення для вирішення масштабних викликів післявоєнного часу. Базовим моментом очевидно слід розглядати ідентифікацію секторів з визначенням тих, які найбільш потребують інвестицій та можуть принести максимальну соціальну та економічну вигоду в контексті повоєнної розбудови. Мінекономіки розглядає ДПП як стратегічно важливий напрямок для інвестицій та скеровує зусилля своїх структур на створення умов для його максимального використання у повоєнний період, в т.ч. і з точки зору стабілізації зруйнованої екологічної безпеки країни.

На сьогодні дотримуються погляду, що визначення чітких правових, економічних та соціальних рамок для ДПП є критично важливим для залучення інвестицій. Стабільне правове поле, гарантії повернення інвести ції та прибутковість проектів розглядаються ключовими факторами, що спонукають приватний сектор до такої участі. На таких базових засадах Міністерство економічного розвитку активно займається розробленням плану дій, спрямованих на підвищення продуктивності інструменту державно-приватного партнерства. Важливість ролі приватного сектору та інвестицій у

процесі відновлення національної економіки очевидна, а тому ДПП розглядається як центральний механізм для залучення фінансування у важливі сектори національного господарства, залучення підтримки від міжнародних партнерів.

У формулюванні різних версій впровадження ДПП у повоєнний період на перший план об'єктивно вису ваються питання про створення добротного правового поля та інституційної інфраструктури, що передбачає розробку чітких імперативних рамок, включаючи державні гарантії та страхування ризиків. Міністерство економічного розвитку активно залучене до розробки та обговорення законопроекту, який вже пройшов перше читання в Парламенті. Цей законопроект має на меті оптимізувати процес залучення приватних інвестицій через державно-приватне партнерство для прискорення відновлення об'єктів, пошкоджених внаслідок воєнних дій, а також для розвитку нової інфраструктури (законопроект № 7508). У ньому передбачається спрощення та уніфікація процесів підготовки ДПП проектів, введення електронної системи закупівель, відповідно до стандартів Європейського Союзу, що сприятиме післявоєнній реконструкції економіки України.

В розвиток наведеного відзначимо, що вже на теперішній час розроблена Дорожня карта співпраці з Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC), в якій визначено ключові сектори та проекти, спрямовані на відновлення української інфраструктури та економіки. В рамках цієї ініціативи окреслено пілотні проекти і, незважаючи на складну ситуацію в країні, над їх реалізацією вже почалася робота. До них віднесено проекти у сфері охорони здоров'я, енергетики, житлового будівництва та інфраструктури. Екологічна стійкість і технологічна модернізація також виступають ключовими елементами, зосереджуючись на сталому розвитку та інтеграції екологічних стандартів у проекти ДПП.

Впровадження в українську практику інноваційних технологій, включаючи цифровізацію та відновлювані джерела енергії, також

розглядаються важливим для модернізації інфраструктури та забезпечення технологічної незалежності. В проектах передбачається розвиток дорадчих та медійних служб, які залучають спеціалізовані організації та сприяють злагодженій роботі між усіма учас никами проектів ДПП [45]. Ці аспекти разом складають комплексний підхід до залучення інвестицій у повоєнне відновлення України через державно-приватне партнерство, забезпечуючи необхідну основу для ефективного та сталого розвитку країни. Враховуючи існуючі на сьогодні передумови (позиція України у світовому просторі), можна дотримуватись погляду, що держава має потенціал значно підвищити ефективність використання державно-приватного партнерства як вирішального інструменту для залучення інвестицій, а також для відновлення і розвитку національної економіки в післявоєнний період. Застосування цього механізму може сприяти не лише реконструкції зруйнованої інфраструктури, але й створенню фундаменту для нової, сучасної та стійкої України.

Вище відзначено, шо створення прозорого і передбачуваного інвестиційного середовища є фундаментальним елементом для вкладення капіталу як з боку національних, так і міжнародних інвесторів. В розвиток наведеного відзначимо прийняття Закону України «Про лобіювання» (лютий 2024 р.), який має на меті організацію чітких принципів легітимної участі різних груп інтересів у процесі розробки державної політики. Згідно з цим законодавчим актом, який було роз роблено за участю Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК), запроваджується Реєстр прозорості. Ця інформаційно-комунікаційна система призначена для збору, реєстрації та обробки інформації про суб’єктів лобіювання, їх діяльність та звітність, що покладається на НАЗК. Відповідні інституційні заходи, зокрема затвердження Положення про Реєстр прозорості та Правил етичної поведінки суб’єктів лобіювання, вимагають їх оперативного впровадження Кабінетом Міністрів України для забезпечення повноцінного функціонування цього механізму. Реформа процесів лобіювання відповідає вимогам Європейської комісії та є критично важливою для подальшої інтеграції України в

європейські та трансатлантичні структури, підсилить позиції України на міжнародній арені як країни, що дотримується високих стандартів управління та взаємодії з громадянським суспільством та бізнес-спільнотою.

Отже, державно-приватне партнерство відіграватиме, як очікується, вирішальну роль у повоєнному відновленні України, сприяючи при цьому створенню робочих місць. Обґрунтована стратегія ДПП дозволить сформулювати дієву на практиці систему механізмів та інструментальних засобів для координації зусиль держави та вітчизняних і зарубіжних комерційних структур для відновлення інфраструктури України, посприяти економічному зростанню та соціальної стабільності в післявоєнний період. Враховуючи існуючі на сьогодні передумови (позиція України у світовому просторі) можна дотримуватись погляду, що держава має потенціал значно підвищити ефективність використання державно-приватного партнерства як вирішального інструменту для залучення інвестицій, а також для відновлення і розвитку національної економіки в післявоєнний період.

Створення сприятливого інвестиційного клімату у повоєнний період стосуються розробки адекватних до ситуації положень нормативно-правової бази та інституційної інфраструктури, критеріїв гарантування інвестицій. Стратегія реалізації державно-приватного партнерства у процесі соціально-економічного відновлення України повинна ґрунтуватися на раціональному плануванні етапів відновлювальних робіт як для важливих для національного господарства інфраструктурних проектів, так і надання публічних послуг та стимулювання економічного зростання, застосуванні регулятивних механізмів, спрямованих на забезпечення прозорості, відповідальності та справедливого розподілу ризиків між державними та приватними учасниками.

Висновки до розділу 3

Застосування технології розрахунку ефекту фінансового важеля з метою оптимізації структури капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» довів, що для підприємства недоцільним є залучення кредитних ресурсів тому, що така фінансова операція негативно впливатиме на рентабельність власного капіталу. Підприємство ПрАТ «Запоріжсклофлюс» потребує державної підтримки.

Інструменти державної підтримки, такі як фінансові дотації, податкові пільги та гранти, можуть мати значний вплив на розвиток підприємництва в країні, тому вже сьогодні сформовані та функціонують способи, якими ці інструменти можуть впливати на підприємництво:

1) стимулювання інновацій та досліджень, тобто коли державні гранти сприяють розвитку нових технологій та продуктів шляхом фінансування досліджень та розвитку, що може підтримати створення нових підприємств та розвиток наявних;

2) зменшення фінансового навантаження, тобто податкові пільги можуть допомогти підприємствам знизити свої витрати та збільшити доступність капіталу для інвестицій, що допомагає розвитку підприємництва та стимулюванню економічного зростання;

3) забезпечення доступу до фінансування – фінансові дотації допомагають підприємствам отримати доступ до необхідного капіталу для розширення бізнесу, модернізації обладнання або впровадження нових технологій;

4) зниження ризику, тобто від повідні програми державної підтримки можуть включати страхування ризиків або гарантії кредитів, що допомагає знизити ризик для підприємств та їхніх інвесторів;

5) стимулювання соціально-економічного розвитку, тобто коли державна підтримка спрямована на протекцію розвитку певних регіонів або

галузей економіки, що сприяє соціальному та економічному зростанню цих областей

Одним з раціональних напрямів і дієвим на практиці стратегічним інструментом, здатним залучити необхідні інвестиції для прискорення процесу відбудови та модернізації критично важливих секторів економіки, об'єктивно розглядається державно-приватне партнерство (далі ДПП). Отже, державно-приватне партнерство відіграватиме, як очікується, вирішальну роль у повоєнному відновленні України, сприяючи при цьому створенню робочих місць. Обґрунтована стратегія ДПП дозволить сформулювати дієву на практиці систему механізмів та інструментальних засобів для координації зусиль держави та вітчизняних і зарубіжних комерційних структур для відновлення інфраструктури України, посприяти економічному зростанню та соціальної стабільності в післявоєнний період. Враховуючи існуючі на сьогодні передумови (позиція України у світовому просторі) можна дотримуватись погляду, що держава має потенціал значно підвищити ефективність використання державно-приватного партнерства як вирішального інструменту для залучення інвестицій, а також для відновлення і розвитку національної економіки в післявоєнний період.

ВИСНОВКИ

Важливим методом управління капіталом підприємства є фінансовий контроль, який забезпечує контрольні заходи на пріоритетних напрямках фінансової діяльності підприємства, своєчасне фіксування відхилень фактичних результатів від передбачених планами та ухвалення оперативних управлінських рішень, які забезпечують її нормалізацію. В такому випадку фінансовий контроль зводиться до перевірки виконання планів, які стосуються капіталу підприємства та ефективного його використання.

Отже, систематизація інформації дає підстави констатувати, що фінансовий леверидж – інструмент реалізації поставленої фінансової мети для досягнення оптимального позитивного фінансового результату діяльності підприємства. Відповідно, необхідності вимагає обов'язковість врахування даного фінансового індикатора при здійсненні діагностики ефективності використання капіталу господарюючими суб'єктами. При визначенні оптимальної структури капіталу слід враховувати, що головною метою діяльності будь-якого підприємства є максимізація прибутку в довгостроковому періоді. Ця мета, як правило, конфліктує з іншим важливим завданням – мінімізацією фінансових ризиків, тобто ризиків, пов'язаних з фінансуванням підприємства. Таким чином, оптимальною буде така структура капіталу підприємства, за якої досягається оптимальне співвідношення між ризиком структури капіталу та рентабельністю власного капіталу, наслідком чого буде максимізація ринкової вартості підприємства і його корпоративних прав. Згідно з теорією середньозваженої вартості капіталу (WACC = Weighted Average Cost of Capital) оптимальна структура капіталу перебуватиме в точці, в якій значення середньозваженої вартості капіталу буде мінімальним.

Отже, у промисловості України у 2024 р. зростання відбувалося, але дещо уповільнилося з початку року. Тривалі відключення електроенергії внаслідок масованих атак РФ призвели до гальмування активності в низці

енергоємних секторів і галузей, загострилась проблема кадрового дефіциту для всіх без винятку видів діяльності. Подальше функціонування і розвиток промисловості залежать насамперед від: швидкості відновлювальних робіт в енергетичній системі (і, відповідно, наявності / відсутності нових ударів з боку РФ); повернення мігрантів та їхньої економічної реінтеграції; залучення наявної робочої сили до економічної діяльності (зокрема працевлаштування ВПО, молоді, жінок, осіб літнього віку) у спосіб навчання, підвищення кваліфікації, перекваліфікації тощо. Не менш важливими напрямами є дальше розширення експортних можливостей для підприємств, пришвидшення євроінтеграційних процесів, а також продовження адаптаційних змін на мікрорівні в умовах наявних проблем та обмежень.

Підприємство ПрАТ «Запоріжсклофлюс» є найбільшим і єдиним виробником силікату натрію (брили) в Україні, одним з найбільших світових виробників зварювальних плавлених флюсів, а також виробником посуду з пресованого безбарвного скла. З силікату натрію власного виробництва підприємство виробляє і реалізує рідке скло, як наливом, так і фасоване. Підприємство веде свою історію з 1947 року. Завод розташований на лівому березі річки Дніпро близько до річкового порту, вантажної залізничної станції і автомагістралі м. Запоріжжя. На підприємстві діють два основні цехи: флюсоваренний, що складається з відділення з випуску флюсу і відділення по випуску силікату натрію, і цех світлотехнічного скла. Допоміжні цехи - цех природоохоронних об'єктів, транспортний, ремонтно-механічний.

В останні роки відзначається стійка тенденція зростання обсягів виробленої продукції і поліпшення економічних показників діяльності підприємства. Цьому в чималому ступені сприяє висока кваліфікація і досвід інженерів і робітників заводу, розробка в тісній співпраці з Інститутом електрозварювання ім. Є.О. ПАТОНА і впровадження прогресивних методів виробництва, інтенсифікація та автоматизація виробничих процесів, використання сучасних інноваційних механізмів фінансування (завод є

учасником технопарку “Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона” Національної Академії Наук України), вдосконалення структури управління.

У 2020 р. на ПрАТ «Запоріжсклофлюс» була впроваджена інтегрована система менеджменту (ІСМ) та система екологічного менеджменту (СЕМ) згідно міжнародного стандарту ISO 14001:2015. На ПрАТ «Запоріжсклофлюс» особлива увага приділяється контролю якості сировини та матеріалів, що надходять, і продукції, що відвантажується, дотримання встановлених технологій на всіх ділянках виробництва. З метою збереження провідних позицій на ринку, та підвищення конкурентоспроможності, на підприємстві, як зазначалось, розроблена і впроваджена Система менеджменту якості у відповідності з новою версією ISO 9001:2015 на розробку, виробництво та збут зварювальних флюсів, силікату натрію розчинного, скла натрієвого рідкого, посуду зі скла та розсіювачів скляних. Сертифікація проведена відповідно до затвердженої у TUV NORD CERT методики аудитування та сертифікації. Вся продукція, що випускається ПрАТ «Запоріжсклофлюс», сертифікована.

ПрАТ «Запоріжсклофлюс» пов’язують міцні ділові відносини з споживачами з багатьох країн світу. Найбільш великими країнами-споживачами є Італія, Нігерія, Англія, Німеччина, Казахстан, Болгарія, Грузія, Латвія, Узбекистан. Завод пропонує на експорт всі види своєї продукції: зварювальні флюси, силікати натрію з різними модулями, посуду сортову з пресованого скла, чашки Петрі. Основним експортним продуктом завжди були зварювальні флюси. В останні роки, завдяки інтенсивній маркетинговій політиці, відбулося також істотне збільшення частки експорту у виробництві скловиробів і особливо силікату натрію. ПрАТ «Запоріжсклофлюс» застосовує різні схеми поставок продукції: зі складу заводу; на кордон України до пунктів, погоджених з клієнтом; безпосередньо на ринок кінцевого споживача.

За результатами аналізу капіталу, напрямів його інвестування в активи та фінансових результатів ми можемо констатувати, що 2022 рік – рік

початку повномасштабної війни рф проти України став кризовим для промислового підприємства ПрАТ «Запоріжсклофлюс», яке, як і інші підприємства промислового регіону Запорізького краю, пристосовується до умов функціонування, які враховують ризики війни. Збитки 2021 – 2022 рр. призвели до втрати частини фінансового потенціалу підприємства у вигляді накопиченого нерозподіленого прибутку, тому підприємству необхідно вжити заходів щодо удосконалення фінансового управління капіталом задля його збереження. Для більш детальної оцінки ефективності використання капіталу та активів проведемо аналіз ділової активності та рентабельності.

Отже, підприємство потребує заходів щодо внутрішнього менеджменту з метою збереження капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс», для чого нами буде проведено розрахунки ефекту фінансового важеля, що є механізмом оптимізації структури капіталу. Але в умовах повномасштабної війни недостатнім є лише заходи внутрішнього менеджменту, тому вважаємо, що для промислових підприємств регіону необхідна державна підтримка бізнесу, яка повинна будуватись на засадах державно – приватного партнерства.

Застосування технології розрахунку ефекту фінансового важеля з метою оптимізації структури капіталу ПрАТ «Запоріжсклофлюс» довів, що для підприємства недоцільним є залучення кредитних ресурсів тому, що така фінансова операція негативно впливатиме на рентабельність власного капіталу. Підприємство ПрАТ «Запоріжсклофлюс» потребує державної підтримки.

Інструменти державної підтримки, такі як фінансові дотації, податкові пільги та гранти, можуть мати значний вплив на розвиток підприємництва в країні, тому вже сьогодні сформовані та функціонують способи, якими ці інструменти можуть впливати на підприємництво:

1) стимулювання інновацій та досліджень, тобто коли державні гранти сприяють розвитку нових технологій та продуктів шляхом фінансування досліджень та розвитку, що може підтримати створення нових підприємств та розвиток наявних;

2) зменшення фінансового навантаження, тобто податкові пільги можуть допомогти підприємствам знизити свої витрати та збільшити доступність капіталу для інвестицій, що допомагає розвитку підприємництва та стимулюванню економічного зростання;

3) забезпечення доступу до фінансування – фінансові дотації допомагають підприємствам отримати доступ до необхідного капіталу для розширення бізнесу, модернізації обладнання або впровадження нових технологій;

4) зниження ризику, тобто від повідні програми державної підтримки можуть включати страхування ризиків або гарантії кредитів, що допомагає знизити ризик для підприємств та їхніх інвесторів;

5) стимулювання соціально-економічного розвитку, тобто коли державна підтримка спрямована на протекцію розвитку певних регіонів або галузей економіки, що сприяє соціальному та економічному зростанню цих областей

Одним з раціональних напрямів і дієвим на практиці стратегічним інструментом, здатним залучити необхідні інвестиції для прискорення процесу відбудови та модернізації критично важливих секторів економіки, об’єктивно розглядається державно-приватне партнерство (далі ДПП). Обґрунтована стратегія ДПП дозволить сформулювати дієву на практиці систему механізмів та інструментальних засобів для координації зусиль держави та вітчизняних і зарубіжних комерційних структур для відновлення інфраструктури України, посприяти економічному зростанню та соціальної стабільності в післявоєнний період. Враховуючи існуючі на сьогодні передумови (позиція України у світовому просторі) можна дотримуватись погляду, що держава має потенціал значно підвищити ефективність використання державно-приватного партнерства як вирішального інструменту для залучення інвестицій, а також для відновлення і розвитку національної економіки в післявоєнний період.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк О. І., Ситник Г. В., Андрієць В. С. Управління фінансами підприємств : підручник. 2-ге вид., пере робл. і доповн. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 792 с.

2. Ларіонова К., Капінос Г. Механізм управління капіталом підприємства. Modeling the development of the economic systems. 2023. № 3. С. 147–154. URL: https://doi.org/10.31891/mdes/2023-9-20 (дата звернення: 10.10.2024).

3. Лубкей Н. П. Теоретичні засади управління капіталом підприємства. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. 2019. Т. 1. № 1. С. 38–45. URL: https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/dec/20450/lubkey.pdf (дата звернення: 12.10.2024).

4. Пігуль Н. Г., Дехтяр Н. А., Пігуль Є. І. Теоретичні засади управління капіталом підприємства. Інфра структура ринку. 2020. Вип. 48. С. 251–256. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/48_2020_ukr/48.pdf (дата звернення: 10.10.2024).

5. Фінансовий менеджмент: підручник / [А. М. Поддєрьогін, Н. Д. Бабяк, М. Д. Білик та ін.] ; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 2-ге вид., перероб. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с.

6. Бобяк А. Власний капітал підприємства, як економічна категорія, та його облік / А. Бобяк // Держава та регіони. – 2013. – № 4. – С. 73–87.

7. Смирна О. В., Ізмайлова Н. В. Сучасний стан та проблеми формування капіталу українських підприємств в умовах кризових явищ. Ефективна економіка. 2022. №1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2022/94.pdf (дата звернення: 10.10.2024).

8. Голов С. Ф., Єфіменко В. І. Фінансовий та управлінський облік. – К.: ТОВ «Автоінтерсервіс», 2001. – 544 с.

9. Бланк И.А. Управление прибылью. – К.: НикаЦентр, Эльга, 1999.

10. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі: практичний посібник. – К.: Лібра, 2001. – 840 с.

11. Голов С.Ф., Єфіменко В.І. Фінансовий та управлінський облік. – К.: ТОВ «Автоінтерсервіс», 2001. – 544 с.

12. Мних Є.В. Економічний аналіз: Підручник: Вид. 2- ге, перероб. та доп. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 472 с.

13. Коробов М. Я. Фінанси промислового підприємства: підручник. – К.:Либідь, 2005.

14. Поддєрьогін А.М., Буряк Л.Д., Нам Г.Г. та ін. Фінанси підприємств. – К.: КНЕУ, 2002. – 384 с.

15. Наказ Міністерства економіки України «Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства» № 1361 від 26.10.2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1361665-10#Text (дата звернення 10.10.2024).

16. Як війна знищує українську промисловість. URL: https://epravda.com.ua/columns/2024/03/07/710682/ (дата звернення: 12.10.2024).

17. Підсумки Давосу: ставка на промисловість. URL: https://epravda.com.ua/columns/2024/01/19/708946/ (дата звернення: 12.10.2024).

18. Що має лежати в основі відбудови і трансформації економіки України. URL: https://epravda.com.ua/columns/2022/06/3/687779/ (дата звернення: 12.10.2024).

19. Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України станом на початок 2024 року. URL:

https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/04/01.01.24_Damages_Report.pdf (дата звернення: 10.12.2024).

20. Результати діяльності металургійної галузі України за 9 місяців 2024 р. URL: https://www.ukrmetprom.org/rezultati-diyalnosti-metalurgiynoi-47/ (дата звернення: 20.11.2024).

21. Сучасні тенденції в українській промисловості. URL: https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/suchasni-tendentsiyi-v-ukrayinskiy-promyslovosti (дата звернення: 20.11.2024).

22. Напрями розбудови машинобудування в Україні як драйвера економічного розвитку під час війни та у повоєнний період. URL: https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/napryamy-rozbudovy-mashynobuduvannya-v-ukrayini-yak-drayvera-ekonomichnoho (дата звернення: 20.11.2024).

23. Аналітична оцінка ситуації у хімічній промисловості України та на внутрішньому товарному ринку хімічної продукції за підсумками січня–вересня 2024 року, «Черкаський НДІТЕХІМ». URL: http://www.niitehim.ck.ua/wp-content/uploads/2024/10/HPU_vyp.3_2024.pdf (дата звернення: 20.11.2024).

24. Лупак Р. Л. Державна політика імпортозаміщен ня в системі забезпечення економічної безпеки України: пріоритети та інструменти реалізації: монографія. Львів: Вид-во ННВК «АТБ», 2018. 527 с.

25. Павловський С. В. Фінансування підприємств у період фінансової кризи: альтернативні рішен ня. Науковий вісник Херсонського держав ного університету. Сер. Економічні науки. 2016. Вип. 17(3). С. 112–117.

26. Лупак Р. Л., Васильців Т. Г., Рудковський О. В., Березівський Я. П. Проблемні аспекти, пріори тети та засоби зміцнення фінансово-економіч ної безпеки суб’єктів малого підприємництва в Україні. Підприємництво і торгівля. 2021. № 28. С. 49–55.

27. Білах І. Б. Концептуальні принципи процесу формування механізму економічної безпеки у видавничій галузі. Економічний простір. 2020. № 162. С. 136–141.

28. Berezivskyi Y., Zbarsky V., Zbarska A. Integral evaluation as the basis of analytical support for managing the competitiveness of socially-oriented retailers. Accounting. 2021. № 7(4). P. 825–836.

29. Бойко В. В., Крупа В. Р. Механізми та інстру менти управління розвитком суб'єктів мало го підприємництва АПК. Агросвіт. 2019. № 20. С. 3–10.

30. Куницька-Іляш М. Державна політика забезпе чення розвитку та безпеки пріоритетних галу зей національної економіки України: аналіз стратегій і програм. Innovation and Sustainability. 2022. 3. С. 72–78. 38 Серія: Публічне управління і адміністрування, 2024 р., № 1.

31. Сидорук І. С. Аналіз стану та проблеми розвит ку малого підприємництва в Україні. Підприєм ництво та інновації. 2021. № 18. С. 67–72.

32. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 № 4618-VI. URL: https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text

33. Михаліцька Н. Я., Яцик М. Р. Розвиток малого підприємництва в Україні у період воєнного стану: Інструменти фінансової та кадрової без пеки. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (серія економіч на). 2023. № 2. С. 45–54.

34. Priamukhina N., Kravchyk Yu. Modernization of public administration of systemic development of the national economy of Ukraine. Scientific Works of Interregional Academy of Personnel Management. Political Sciences and Public Management. 2022. № 1(61). С. 50–60.

35. Варналій З. С. Фінансова безпека України в системі сталого розвитку економіки в умовах війни. Фінансові інструменти сталого роз витку

економіки: матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (12 травня 2022 р.). Чернівці: Чернівецький нац. ун-т. 2022. С. 35–39.

36. Білик Р. Р. Детермінанти регіонального роз витку у вимірі економічної безпеки України: монографія. Львів НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», 2016. 352 с.

37. Kowo Ak. S., Owotutu S. Ol., Adewale Ad. G. Enhancing the Operational Effectiveness of Savings and Credit Cooperative Societies for Sustainable Growth. Financial Markets, Institutions and Risks. 2019. № 3(2). P. 59–68.

38. Ривак Н. О. Індустрія 5.0: перехід до стійкої та орієнтованої на людину промисловості. Економіка та управління національним господарством. 2022. № 155(3). С. 41–46.

39. Verbivska L., Lagodiienko V., Filyppova S., Papaika O., Malin O., Neustroiev Y. Regulatory policy of the entrepreneurship development as a dominant of economic security of the national economy. International Journal of Safety and Security Engineering. 2022. Vol. 12, № 5. P. 543–552.

40. Павлюк К.В., Павлюк С.М. Сутність і роль державно-приватного партнерства в соціально-економічному розвитку дер жави. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки: зб. наук. пр. Кіровоград : КНТУ, 2010. Вип. 17. С. 10–19.

41. Клєвцєвич Н.А. Державно-приватне партнерство як інструмент регіонального розвитку. Економіка і суспільство. 2017. № 9.

42. Біла І.С., Іллічова Е.І. Світовий досвід державно-приватного партнерства. Економіка та управління національним госпо дарством. 2018. Глобальні та національні проблеми економіки. World experience of state-private partnership.

43. Круглов В.В. Моделі державно-приватного партнерства. Держава та регіони. 2018. № 2 (62). С. 56–61.

44. Васильченко А.О. Міжнародний досвід застосування інструментів державно-приватного партнерства. Фінансовий про стір. 2022. № 1. С. 18–31.

45. Ізмайлов Я.О., Єгорова І.Г. Аналіз державно-приватного партнерства в Україні та світі. БІЗНЕСІНФОРМ. 2019. № 1.

46. Дубель М., Пащенко А. Метологічні засади політики державно-приватного партнерства у процесі соціально-еконо мічного відновлення України. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління. 2023. № 2(68). С. 61–66.

47. Комарницька Г.О. Концептуальні основи активізування державно-приватного партнерства в умовах розвитку інвести ційно-інноваційної діяльності. БізнесІнформ. 2019. № 8. С. 53–58. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-8-53-58

48. Авраменко Н., Яремко І. Партнерство держави і підприємницьких структур: сучасні тенденції і перспективи розвитку. Наукові перспективи. 2022. № 4 (22). DOI: https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-4(22)-86-97

49. Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07.2010. № 2404-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text (дата звернення: 10.10.2024).

ДОДАТКИ

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

	КОДИ
Дата (рік, місяць, число)	2020 | 01 | 01
за ЄДРПОУ	00233233
за КОАТУУ	2310136600
за КОПФГ	230
за КВЕД	20.59

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"**
Територія ЗАПОРІЗЬКА
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство
Вид економічної діяльності Виробництво іншої хімічної продукції, н.в.і.у.
Середня кількість працівників [1] 359
Адреса, телефон вулиця ДІАГОНАЛЬНА, буд. 2, м. ЗАПОРІЖЖЯ, ЗАПОРІЗЬКА обл., 69035 2397066

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 447	1 467
первісна вартість	1001	1 448	1 469
накопичена амортизація	1002	1	2
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5 261	6 334
Основні засоби	1010	49 926	51 681
первісна вартість	1011	82 429	90 920
знос	1012	32 503	39 239
Інвестиційна нерухомість	1015	228	223
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	266	266
Знос інвестиційної нерухомості	1017	38	43
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	517	466
Відстрочені податкові активи	1045	194	995
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**57 573**	**61 166**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	67 218	83 600
Виробничі запаси	1101	38 129	40 164
Незавершене виробництво	1102	2 635	7 630
Готова продукція	1103	26 454	35 806
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	24 810	16 840
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	9 593	6 746
з бюджетом	1135	7 647	6 975
у тому числі з податку на прибуток	1136	53	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3 280	4 654
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	18 209	15 477
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 254	1 020
Усього за розділом II	**1195**	**132 011**	**135 312**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-
Баланс	**1300**	**189 584**	**196 478**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	109	109
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	594	594
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	168 938	175 637
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**169 641**	**176 340**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	5 649	5 195
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**5 649**	**5 195**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	1 258	1 380
товари, роботи, послуги	1615	3 615	3 821
розрахунками з бюджетом	1620	2 091	1 605
у тому числі з податку на прибуток	1621	1 431	856
розрахунками зі страхування	1625	642	732
розрахунками з оплати праці	1630	2 251	2 748
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 393	732
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	873	1 043
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	2 107	2 798
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	64	84
Усього за розділом III	**1695**	**14 294**	**14 943**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-
Баланс	**1900**	**189 584**	**196 478**

Керівник ЕП Осіпов Микола Якович **Осіпов Микола Якович**

Головний бухгалтер ЕП Безкіш Валентина Олександрівна **Безкіш Валентина Олександрівна**

1 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2020	01	01
за ЄДРПОУ	00293255		

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"
(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2019 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	375 038	421 238
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	-	-
премії підписані, валова сума	*2011*	-	-
премії, передані у перестрахування	*2012*	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(296 595)	(326 396)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	-	-
Валовий: прибуток	2090	78 443	94 842
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-
Інші операційні доходи	2120	11 225	11 081
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2121*	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-
Адміністративні витрати	2130	(16 177)	(13 397)
Витрати на збут	2150	(32 355)	(33 133)
Інші операційні витрати	2180	(24 999)	(23 600)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2181*	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	16 137	35 793
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	74	86
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-
Фінансові витрати	2250	(623)	(725)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(5)	(110)
Прибуток (збаток) від впливу інфляції на монетарні статті	*2275*	-	-

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	15 583	35 044
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(2 863)	(7 369)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	12 720	27 675
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	12 720	27 675

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	300 917	298 383
Витрати на оплату праці	2505	53 891	47 102
Відрахування на соціальні заходи	2510	10 884	9 866
Амортизація	2515	6 834	5 215
Інші операційні витрати	2520	44 562	42 010
Разом	**2550**	417 088	402 576

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	5473508	5473508
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	5473508	5473508
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	2,32392	5,05617
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	2,32392	5,05617
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник ЕП Осіпов Микола Якович — Осіпов Микола Якович

Головний бухгалтер ЕП Безкіш Валентина Олександрівна — Безкіш Валентина Олександрівна

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

	КОДИ
Дата (рік, місяць, число)	2021 01 01
за ЄДРПОУ	00233233
за КОАТУУ	2310136600
за КОПФГ	230
за КВЕД	20.59

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"**
Територія ЗАПОРІЗЬКА
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство
Вид економічної діяльності Виробництво іншої хімічної продукції, н.в.і.у.
Середня кількість працівників [1] 358
Адреса, телефон вулиця ДІАГОНАЛЬНА, буд. 2, м. ЗАПОРІЖЖЯ, ЗАПОРІЗЬКА обл., 69035 2397061

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 467	1 464
первісна вартість	1001	1 469	1 469
накопичена амортизація	1002	2	5
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6 334	5 862
Основні засоби	1010	51 689	56 365
первісна вартість	1011	90 920	103 255
знос	1012	39 231	46 890
Інвестиційна нерухомість	1015	223	219
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	266	266
Знос інвестиційної нерухомості	1017	43	47
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	466	394
Відстрочені податкові активи	1045	995	1 225
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**61 174**	**65 529**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	83 600	70 835
Виробничі запаси	1101	40 164	43 206
Незавершене виробництво	1102	7 630	5 151
Готова продукція	1103	35 806	22 478
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	16 840	34 837
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	6 746	1 243
з бюджетом	1135	6 975	7 797
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 654	4 762
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	15 477	45 387
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 020	1 167
Усього за розділом II	**1195**	**135 312**	**166 028**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-
Баланс	**1300**	**196 486**	**231 557**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	**2**	**3**	**4**
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	109	109
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	594	594
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	175 645	205 680
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**176 348**	**206 383**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	5 195	6 406
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**5 195**	**6 406**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	1 380	1 603
товари, роботи, послуги	1615	3 821	3 548
розрахунками з бюджетом	1620	1 605	2 530
у тому числі з податку на прибуток	1621	856	1 564
розрахунками зі страхування	1625	732	903
розрахунками з оплати праці	1630	2 748	3 458
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	732	2 466
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1 043	1 301
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	2 798	2 843
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	84	116
Усього за розділом III	**1695**	**14 943**	**18 768**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-
Баланс	**1900**	**196 486**	**231 557**

ЕП Нетяга Володимир Іванович ЕП Безкіш Валентина Олександрівна

Керівник **Нетяга Володимир Іванович**

Головний бухгалтер **Безкіш Валентина Олександрівна**

Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2021	01	01
за ЄДРПОУ	00293255		

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"
(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2020 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	376 398	375 038
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	-	-
премії підписані, валова сума	*2011*	-	-
премії, передані у перестрахування	*2012*	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(277 914)	(296 595)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	-	-
Валовий: прибуток	2090	98 484	78 443
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-
Інші операційні доходи	2120	31 680	11 225
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2121*	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-
Адміністративні витрати	2130	(20 948)	(16 177)
Витрати на збут	2150	(25 602)	(32 355)
Інші операційні витрати	2180	(38 727)	(24 999)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2181*	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	44 887	16 137
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	69	74
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-
Фінансові витрати	2250	(676)	(623)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(153)	(5)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	*2275*	-	-

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	44 127	15 583
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(8 071)	(2 863)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	36 056	12 720
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	36 056	12 720

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	210 986	300 917
Витрати на оплату праці	2505	64 208	53 891
Відрахування на соціальні заходи	2510	12 880	10 884
Амортизація	2515	7 903	6 834
Інші операційні витрати	2520	42 774	44 562
Разом	**2550**	338 751	417 088

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	5473508	5473508
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	5473508	5473508
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	6,58737	2,32392
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	6,58737	2,32392
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник ЕП Нетяга Володимир Іванович — Нетяга Володимир Іванович

Головний бухгалтер ЕП Безкіш Валентина Олександрівна — Безкіш Валентина Олександрівна

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

	КОДИ
Дата (рік, місяць, число)	2022 01 01
Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"** за ЄДРПОУ	00233235
Територія ЗАПОРІЗЬКА за КАТОТТГ [1]	UA23060070010385728
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності Виробництво іншої хімічної продукції, н.в.і.у. за КВЕД	20.59

Середня кількість працівників [2] 352

Адреса, телефон вулиця ДІАГОНАЛЬНА, буд. 2, Заводський р-н, м. ЗАПОРІЖЖЯ, ЗАПОРІЗЬКА обл., 69035, Україна 2397061

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 464	1 968
первісна вартість	1001	1 469	1 976
накопичена амортизація	1002	5	8
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5 862	4 045
Основні засоби	1010	56 365	85 572
первісна вартість	1011	103 255	141 412
знос	1012	46 890	55 840
Інвестиційна нерухомість	1015	219	215
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	266	266
знос інвестиційної нерухомості	1017	47	51
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	394	308
Відстрочені податкові активи	1045	1 225	3 171
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**65 529**	**95 279**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	70 835	65 764
виробничі запаси	1101	43 141	22 222
незавершене виробництво	1102	5 151	1 679
готова продукція	1103	22 543	41 863
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	34 837	27 664
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 243	1 435
з бюджетом	1135	7 788	21 182
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	4 354
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 762	1 821
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	45 387	12 774
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 167	1 657
Усього за розділом II	**1195**	**166 019**	**132 297**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-
Баланс	**1300**	**231 548**	**227 576**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	**2**	**3**	**4**
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	109	109
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	594	594
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	204 347	173 139
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**205 050**	**173 842**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	6 406	8 765
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**6 406**	**8 765**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	1 603	2 157
товари, роботи, послуги	1615	3 548	23 069
розрахунками з бюджетом	1620	2 530	982
у тому числі з податку на прибуток	1621	1 564	-
розрахунками зі страхування	1625	917	1 046
розрахунками з оплати праці	1630	3 458	3 613
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2 466	629
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1 301	6 944
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	4 130	6 392
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	139	137
Усього за розділом III	**1695**	**20 092**	**44 969**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-
Баланс	**1900**	**231 548**	**227 576**

ЕП Нетяга Володимир Іванович

Керівник **Нетяга Володимир Іванович**

ЕП Безкіш Валентина Олександрівна

Головний бухгалтер **Безкіш Валентина Олександрівна**

[1] Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

[2] Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2022	01	01
за ЄДРПОУ	00293255		

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"
(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2021 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	487 057	376 398
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	-	-
премії підписані, валова сума	*2011*	-	-
премії, передані у перестрахування	*2012*	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(432 160)	(279 184)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	-	-
Валовий: прибуток	2090	54 897	97 214
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-
Інші операційні доходи	2120	14 102	31 680
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2121*	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-
Адміністративні витрати	2130	(23 708)	(20 955)
Витрати на збут	2150	(24 807)	(25 602)
Інші операційні витрати	2180	(36 362)	(38 779)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2181*	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	-	43 558
збиток	2195	(15 878)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	52	69
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-
Фінансові витрати	2250	(869)	(676)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(38)	(153)
Прибуток (збаток) від впливу інфляції на монетарні статті	*2275*	-	-

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	-	42 798
збиток	2295	(16 733)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	1 946	(8 071)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	-	34 727
збиток	2355	(14 787)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	(14 787)	34 727

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	389 176	210 986
Витрати на оплату праці	2505	79 961	64 208
Відрахування на соціальні заходи	2510	15 430	12 880
Амортизація	2515	9 128	7 903
Інші операційні витрати	2520	30 951	42 774
Разом	**2550**	524 646	338 751

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	5473508	5473508
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	5473508	5473508
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(2,70156)	6,34456
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(2,70156)	6,34456
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Нетяга Володимир Іванович

Керівник Нетяга Володимир Іванович

ЕП Безкіш Валентина Олександрівна

Головний бухгалтер Безкіш Валентина Олександрівна

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

	КОДИ
Дата (рік, місяць, число)	2023 | 01 | 01
за ЄДРПОУ	00233233
за КАТОТТГ [1]	UA23060070010385728
за КОПФГ	230
за КВЕД	20.59

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"**
Територія ЗАПОРІЗЬКА
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство
Вид економічної діяльності Виробництво іншої хімічної продукції, н.в.і.у.
Середня кількість працівників [2] 301
Адреса, телефон вулиця ДІАГОНАЛЬНА, буд. 2, Заводський р-н, м. ЗАПОРІЖЖЯ, ЗАПОРІЗЬКА обл., 69035, Україна 2397061

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 968	1 965
первісна вартість	1001	1 976	1 976
накопичена амортизація	1002	8	11
Незавершені капітальні інвестиції	1005	4 045	3 368
Основні засоби	1010	85 572	77 755
первісна вартість	1011	141 412	143 626
знос	1012	55 840	65 871
Інвестиційна нерухомість	1015	215	210
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	266	266
знос інвестиційної нерухомості	1017	51	56
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	308	220
Відстрочені податкові активи	1045	3 171	3 086
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**95 279**	**86 604**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	66 862	49 249
виробничі запаси	1101	23 320	29 686
незавершене виробництво	1102	1 679	4 143
готова продукція	1103	41 863	15 420
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	27 664	4 375
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 435	148
з бюджетом	1135	21 182	6 671
у тому числі з податку на прибуток	1136	4 354	4 354
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 821	933
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	12 774	9 462
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 657	1 253
Усього за розділом II	**1195**	**133 395**	**72 091**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-
Баланс	**1300**	**228 674**	**158 695**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	**2**	**3**	**4**
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	109	109
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	594	594
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	174 237	122 519
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**174 940**	**123 222**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	8 765	6 309
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**8 765**	**6 309**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 157	2 151
товари, роботи, послуги	1615	23 069	12 285
розрахунками з бюджетом	1620	982	464
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1 046	395
розрахунками з оплати праці	1630	3 613	1 478
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	629	2 170
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	6 944	2 047
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	6 392	8 110
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	137	64
Усього за розділом III	**1695**	**44 969**	**29 164**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-
Баланс	**1900**	**228 674**	**158 695**

Керівник ЕП НЕТЯГА ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ — **Нетяга Володимир Іванович**

Головний бухгалтер ЕП ХИЖНЯК СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА — **Хижняк Світлана Вікторівна**

[1] Код ідентифікатора адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

[2] Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2023	01	01
за ЄДРПОУ	00293255		

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"
(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	106 782	487 057
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	-	-
премії підписані, валова сума	*2011*	-	-
премії, передані у перестрахування	*2012*	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(91 111)	(432 160)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	-	-
Валовий: прибуток	2090	15 671	54 897
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-
Інші операційні доходи	2120	14 919	15 200
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2121*	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-
Адміністративні витрати	2130	(16 597)	(23 708)
Витрати на збут	2150	(6 423)	(24 807)
Інші операційні витрати	2180	(54 379)	(36 362)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2181*	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(46 809)	(14 780)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	42	52
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-
Фінансові витрати	2250	(2 169)	(869)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(2 697)	(38)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	*2275*	-	-

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(51 633)	(15 635)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(85)	1 946
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(51 718)	(13 689)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	(51 718)	(13 689)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	67 556	389 176
Витрати на оплату праці	2505	41 918	79 961
Відрахування на соціальні заходи	2510	8 655	15 430
Амортизація	2515	10 038	9 128
Інші операційні витрати	2520	33 954	30 951
Разом	**2550**	162 121	524 646

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	5473508	5473508
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	5473508	5473508
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(9,44878)	(2,50096)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(9,44878)	(2,50096)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП НЕТЯГА ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ

Керівник Нетяга Володимир Іванович

ЕП ХИЖНЯК СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА

Головний бухгалтер Хижняк Світлана Вікторівна

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

	КОДИ
Дата (рік, місяць, число)	2024 01 01
Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"** за ЄДРПОУ	00229285
Територія ЗАПОРІЗЬКА за КАТОТТГ	UA23060070010385728
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності Виробництво іншої хімічної продукції, н.в.і.у. за КВЕД	20.59

Середня кількість працівників [2] 148

Адреса, телефон вулиця ДІАГОНАЛЬНА, буд. 2, Заводський р-н, м. ЗАПОРІЖЖЯ, ЗАПОРІЗЬКА обл., 69035, Україна 2397061

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2023 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 965	2 043
первісна вартість	1001	1 976	2 055
накопичена амортизація	1002	11	12
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3 368	6 112
Основні засоби	1010	77 755	72 058
первісна вартість	1011	141 394	144 458
знос	1012	63 639	72 400
Інвестиційна нерухомість	1015	210	206
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	266	266
знос інвестиційної нерухомості	1017	56	60
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	220	121
Відстрочені податкові активи	1045	3 086	5 067
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**86 604**	**85 607**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	49 249	33 595
виробничі запаси	1101	29 686	20 649
незавершене виробництво	1102	4 143	1 980
готова продукція	1103	15 420	10 966
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	4 375	2 441
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	148	144
з бюджетом	1135	6 671	4 179
у тому числі з податку на прибуток	1136	4 354	4 139
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	928	192
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	9 462	4 018
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 253	944
Усього за розділом II	**1195**	**72 086**	**45 513**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-
Баланс	**1300**	**158 690**	**131 120**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	**2**	**3**	**4**
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	109	109
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	594	594
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	122 211	93 911
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**122 914**	**94 614**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	6 309	6 645
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**6 309**	**6 645**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 151	2 521
товари, роботи, послуги	1615	12 285	12 194
розрахунками з бюджетом	1620	464	976
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	395	351
розрахунками з оплати праці	1630	1 478	1 267
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2 170	94
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	2 047	2 047
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	8 413	10 371
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	64	40
Усього за розділом III	**1695**	**29 467**	**29 861**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-
Баланс	**1900**	**158 690**	**131 120**

ЕП НЕТЯГА ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ

Керівник **Нетяга Володимир Іванович**

ЕП ХИЖНЯК СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА

Головний бухгалтер **Хижняк Світлана Вікторівна**

[1] Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

[2] Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2024	01	01
за ЄДРПОУ	00293255		

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"
(найменування)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2023 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	126 823	105 466
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	-	-
премії підписані, валова сума	*2011*	-	-
премії, передані у перестрахування	*2012*	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(91 667)	(90 410)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	-	-
Валовий: прибуток	2090	35 156	15 056
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-
Інші операційні доходи	2120	5 411	14 919
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2121*	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-
Адміністративні витрати	2130	(18 755)	(16 597)
Витрати на збут	2150	(4 106)	(6 466)
Інші операційні витрати	2180	(46 306)	(54 024)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2181*	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(28 600)	(47 112)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	32	42
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-
Фінансові витрати	2250	(1 680)	(2 169)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(34)	(2 697)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	*2275*	-	-

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(30 282)	(51 936)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	1 982	(85)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(28 300)	(52 021)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	(28 300)	(52 021)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	101 283	67 556
Витрати на оплату праці	2505	39 388	41 918
Відрахування на соціальні заходи	2510	7 656	8 655
Амортизація	2515	10 013	10 038
Інші операційні витрати	2520	24 241	33 954
Разом	**2550**	182 581	162 121

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	5473508	5473508
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	5473508	5473508
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(5,17)	(9,50)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(5,17)	(9,50)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП НЕТЯГА ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ

Керівник Нетяга Володимир Іванович

ЕП ХИЖНЯК СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА

Головний бухгалтер Хижняк Світлана Вікторівна

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2024	01	01
за ЄДРПОУ	00293255		

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"**

(найменування)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2023 р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	71 809	100 998
Повернення податків і зборів	3005	-	17 564
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	17 564
Цільового фінансування	3010	253	1 004
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	78 143	39 855
Надходження від повернення авансів	3020	-	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	548	20
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	142	145
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	457	4 968
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(31 149)	(82 647)
Праці	3105	(28 285)	(33 575)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(6 932)	(8 874)
Зобов’язань з податків і зборів	3115	(11 732)	(9 240)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(3 831)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(7 901)	(9 240)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(1)	(19)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(5 769)	(6 404)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	**3195**	67 484	23 795
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	3	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	1 239	2 891

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(340)	(798)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(5)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(73 830)	(24 323)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	**3295**	-72 928	-22 235
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	(-)	(4 899)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	**3395**	-	-4 899
Чистий рух грошових коштів за звітний період	**3400**	-5 444	-3 339
Залишок коштів на початок року	3405	9 462	12 774
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-	27
Залишок коштів на кінець року	3415	4 018	9 462

ЕП НЕТЯГА ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ

Керівник **Нетяга Володимир Іванович**

ЕП ХИЖНЯК СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА

Головний бухгалтер **Хижняк Світлана Вікторівна**

Електронний підпис · ЕП · Електронний підпис · ЕП

КОДИ		
2024	01	01

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Запоріжсклофлюс"** за ЄДРПОУ 00293255

(найменування)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про власний капітал

за Рік 2023 р.

Форма №4 **Код за ДКУД** **1801005**

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	**4000**	109	-	-	594	122 519	-	-	123 222
Коригування: Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	(308)	-	-	(308)
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	**4095**	109	-	-	594	122 211	-	-	122 914
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	**4100**	-	-	-	-	(28 300)	-	-	(28 300)
Інший сукупний дохід за звітний період	**4110**	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку: Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	**4295**	-	-	-	-	(28 300)	-	-	(28 300)
Залишок на кінець року	**4300**	109	-	-	594	93 911	-	-	94 614

Керівник **Нетяга Володимир Іванович**

Головний бухгалтер **Хижняк Світлана Вікторівна**